

SISÄLLYSLUETTELO

Ympäristölautakunta pöytäkirja 22.11.2017

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Eron myöntäminen Merja-Liisa Vasaraiselle ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä	4
3 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
4 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat	7
5 § Ympäristölautakunnan kokoukset vuonna 2018	8
- : Kokousaikataulu 2018	9
6 § Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n syyskokous	10
7 § Kuntalain 92 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset	11
8 § Lausunto luonnontilaisen Kaskelan lähteen vaarantamiskiellosta poikkeamiseen	12
9 § Uudenmaan ELY-keskuksen päätökset: Luontolahjani satavuotiaalle - neljän metsäalueen luonnonsuojelulain mukainen rauhoittaminen	14
- : Silvolanmetsän rauhoituspäätös	15
- : Tussinkosken rauhoituspäätös	23
- : Pyymosanmetsän rauhoituspäätös	31
- : Furumossen-Tuomelan rauhoituspäätös	39
10 § Ympäristölautakunnan lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle / Tikkurilankosken padon osittainen purku, padon ja kalatien vesitalouslupien rauettaminen sekä koskialueen kunnostus ja valmistelulupa	47
- : Tikkurilankosken padon purkaminen, kartta ja poikkileikkaukset	50
11 § Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristölupahakemuksesta /Rudus Oy, Länsisalmen tuotantolaitos	64
- : Rudus Länsisalmi, sijaintikartta	72
12 § Lausunto Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta	73
- : Lemminkäinen Kiilan kiertotalouskeskus sijaintikartta	83
13 § Kehäradan ympäristötarkkailuohjelma vuosille 2018-2021	84
- : Kehärata ympäristötarkkailu seurantapistet	88
14 § Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys vuodelle 2018	94
- : Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys vuodelle 2018	96
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 30 pv	158
Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	160

Ympäristölautakunnan kokous

Aika 22.11.2017 klo 16.13-18.35
Paikka Leija, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Rautavaara Maija, puheenjohtaja	x	Nylén Tiina	
Mölsä Jukka, varapuheenjohtaja	x klo 16.13-17.13	Suvensalmi Jouko	
Weckman Markku	x klo 16.13-17.40	Ellonen Antti	
Leppänen Janne	x	Lepistö Matti	
Ruotsalainen Susanna	x	Puusa- Ruohonen Hannele	
Karén Timo	x	Karhunen Anneli	
Kiljunen Kimmo	x klo 16.13-18.05	Hilden Joni	
Pääsukene Sonja	-	Pääkkönen Taru	-
Salasto Riitta	x	Kalliokanerva Marjo	
Tuormaa Ismo	x	Annala Antti	
Liinakoski Eija	x	Parkkima Marja	
Mäkinen Marja-Vuokko	x	Joensuu Juho	
Eerola Antero	x	Tilander Liisa	
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Niikko Mika	klo 16.30-17.20	Auvinen Timo	
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Salo Veeti	x	Salan Ahmed	
Muut osallistujat			Läsnä
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t 1-7		x
Rautalahti Katariina, ympäristöjohtaja	esittelijä §:t 8-13		x
Hiltunen Kirsi, 1. kaupungineläinlääkäri	esittelijä §:t 14		x
Maidell-Münster Leena, ympäristöpäällikkö			-
Hamari Milla, viestintäpäällikkö			x
Rantataro Maarit, ympäristötarkastaja			x
Jäntti-Hasa Päivi, ympäristötarkastaja			x
Pasanen Eija, lautakunnan sihteeri, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Maija Rautavaara

Pöytäkirjanpitäjä Eija Pasanen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 24.11.2017, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Susanna Ruotsalainen

Ismo Tuormaa

Pykälät 10-14, tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 29.11.2017 Vantaan kaupungin internetsivuilla <http://paatokset.vantaa.fi>

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjataan läsnäolijat.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjattiin läsnäolijat.

2 §

Eron myöntäminen Merja-Liisa Vasaraiselle ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä

VD/4954/00.00.01.00/2017

HP/EP

Merja-Liisa Vasarainen on 19.9.2017 päivätyllä kirjeellään pyytänyt eroa ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 20 nimennyt ympäristölautakuntaan toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen

Maija Rautavaara, puheenjohtaja
Jukka Mölsä, varapuheenjohtaja
Markku Weckman
Janne Leppänen (kv 28.8.2017 § 6)
Susanna Ruotsalainen
Merja-Liisa Vasarainen
Kimmo Kiljunen
Sonja Pääsukene
Riitta Salasto
Ismo Tuormaa
Eija Liinakoski
Marja-Vuokko Mäkinen
Antero Eerola

Henkilökohtainen varajäsen

Tiina Nylén
Jouko Suvensalmi
Antti Ellonen
Matti Lepistö
Hannele Puusa-Ruohonen
Anneli Karhunen
Joni Hilden
Taru Pääkkönen
Marjo Kalliokanerva
Antti Annala
Marja Parkkima
Juho Joensuu
Liisa Tilander

Hallintosäännön mukaan lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Ympäristölautakunta päättää

- a) merkitä tiedoksi kaupunginvaltuuston 9.10.2017 § 4 myöntämän eron Merja-Liisa Vasaraiselle ja
- b) todeta, että ympäristölautakunnan jäsenenä jäljellä olevana toimikautena 2017-2020 toimii Timo Karén ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään Anneli Karhunen.

Päätös:

Ympäristölautakunta päätti

- a) merkitä tiedoksi kaupunginvaltuuston 9.10.2017 § 4 myöntämän eron Merja-Liisa Vasaraiselle ja
- b) todeta, että ympäristölautakunnan jäsenenä jäljellä olevana toimikautena 2017-2020 toimii Timo Karén ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään Anneli Karhunen.

Täytäntöönpano: Ote Merja-Liisa Vasarainen ja Timo Karén

Muutoksenhakuohje: 10. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Eija Pasanen, puh. 0400 684 591, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

3 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta/

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

- a) valita pöytäkirjantarkastajat ja
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 24.11.2017 klo 14.00 mennessä.

Päätös:

Päätettiin,

- a) valita pöytäkirjantarkastajiksi Susanna Ruotsalainen ja Ismo Tuormaa ja
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 24.11.2017 klo 14.00 mennessä.

4 §

Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat/

80/00.02.02.00/2015

1. Ympäristötarkastaja Päivi Jäntti-Hasa selostaa asian 10.
2. Ympäristötarkastaja Maarit Rantataro selostaa asiat 12 ja 13.
3. 1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen selostaa asian 14.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkittään tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset ja todettiin, että apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasioita ei ollut.

5 § Ympäristölautakunnan kokoukset vuonna 2018

VD/7717/00.02.02.00/2014

HP/JH/EP

Vantaan kaupungin hallintosäännön 24 luvun 3 §:n mukaan toimielimet päättävät kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös tarvittaessa puheenjohtajan ja tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta tai jos enemmistö toimielimen jäsenistä esittää puheenjohtajalle kokouksen pitämistä.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 9.10.2017 § 3 kaupunginhallituksen vuoden 2018 kokousaikataulun. Muiden toimielinten kokousajat hyväksyy kukin toimielin itse.

Toimielinten kokoukset on keskitetty maanantaipäiviksi. Toimialoilla, joilla on useampia lautakuntia, kokouksia on myös tiistaisin ja keskiviikkoisin.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä ympäristölautakunnan kokousaikataulu vuodelle 2018 pidettäväksi keskiviikkoisin klo 16.00 seuraavasti:
31.1., 14.2., 21.3., 18.4., 16.5., 13.6., 22.8., 12.9., 3.10., 7.11., 12.12.

Päätös:

Päätettiin hyväksyä ympäristölautakunnan kokousaikataulu vuodelle 2018 pidettäväksi keskiviikkoisin klo 17.00, apulaiskaupunginjohtajan esityksen mukaisina päivämäärinä.

Täytäntöönpano: lautakunnan sihteeri

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Eija Pasanen, puh. 0400 684 591, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HP/KR/EP

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen sääntömääräinen syyskokous pidetään 29.11.2017 Tikkurila Oyj, neuvotteluhuone Pirtti, Kuninkaalantie 1, Vantaa.

Kokouksen alussa HSE-päällikkö Outi Meckelborg kertoo Tikkurila Oyj:n vastuullisuustyöstä.

Kokouksen jälkeen pohjavesiasiantuntija Anna-Liisa Kivimäki vesiensuojeluyhdistyksestä pitää esitelmän aiheesta *Pohjavesitarkkailujen toteutuksen ja tiedonhallinnan kehitysnäkymiä ja hydrogeologi* Mirjam Orvomaa SYKESTÄ kertoo aiheesta *Pohjavesitietojärjestelmän uudistukset*.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valtuuttaa ympäristötarkastaja Marja-Liisa Liedes Wilenius edustamaan Vantaan kaupunkia Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n sääntömääräisessä syyskokouksessa 29.11.2017 ja
- b) antaa edustajalle menettelyohjeet.

Päätös:

Päätettiin

- a) valtuuttaa ympäristötarkastaja Marja-Liisa Liedes Wilenius edustamaan Vantaan kaupunkia Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n sääntömääräisessä syyskokouksessa 29.11.2017 ja
- b) olla antamatta edustajalle menettelyohjeita.

Täytäntöönpano: Valtakirja kaupungin edustajalle

Muutoksenhakuohje: 1. oikaisuvaatimus ympäristölautakunnalle

Lisätiedot:

Eija Pasanen, puh. 0400 684 591, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

7 §

Kuntalain 92 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset

HP/EP

Ympäristölautakunnalle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapunut seuraava päätös.

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä

§ 79 Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n syyskokous 29.11.2017, Vantaan kaupungin edustajien nimeäminen alkavalle toimikaudelle.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta ympäristölautakunnan käsiteltäväksi esittelyosassa mainittu ottamiskelpoinen päätös.

Päätös:

Päätettiin apulaiskaupunginjohtajan esityksen mukaisesti.

Muutoksenhakuohje: 10. muutoksenhaku- ja valituskielto

VD/9630/00.04.03/2017

KRA/SRA

Aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa Uudenmaan ELY-keskuksen hakemuksesta, joka koskee lupaa poiketa vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamasta kiellosta vaarantaa luonnontilainen lähde. Kyseessä on Vantaalla Kaskelan kaupunginosassa sijaitseva allikkolähde. Asian diaarinumero on ESAVI/9870/2017.

Hakemusasiakirjat ovat nähtävillä ympäristökeskuksessa 3.11. – 4.12.2017 ja luettavissa myös osoitteessa: https://tietopalvelu.ahp.fi/Lupa/Lisatiedot.aspx?Asia_ID=1423308

Hakemuksen pääkohtia:

Lähteen vaarantaminen liittyy hankkeeseen, jossa valtatie 4:lle, Kyytitien kohdalle Hakunilaan, laaditaan uutta tiesuunnitelmaa, joka sisältää linja-autopysäkit ja niiden edellyttämät kaista- ja ramppijärjestelyt, katujärjestelyt linja-autopysäkkien liityntäpysäköinnille sekä kevyen liikenteen yhteydet pysäkeille. Kaskelan allikkolähteen läheisyyteen rakennettava ramppisilta vaatii hakemuksen mukaan pohjanvahvistusmenetelmäksi paalulaattaa, joka tulee allikkolähteen välittömään läheisyyteen ja aiheuttaa suurella todennäköisyydellä lähteen tuhoutumisen.

Hakemuksessa todetaan, että käytännössä ainoa vaihtoehto, joka ei tuhoa lähdettä, on merkittävästi kalliimpi koko maastonkohdan ylittävä silta.

Hankesuunnitelmassa on esitetty tarkastelua maankäytön muuttumisesta allikkolähteen kohdalla ilmakuviavien avulla 1950-luvulta lähtien. Tuolloin lähteen kohdalla oli peltoa ja pellonoja. Vuonna 1976 rakennettiin valtatie 4 ja lähde jäi nykyiselle paikalleen. Lähteestä ei löydy mainintoja peruskartoilta. Kaskelan allikkolähde löytyi Vantaan virtavesiselvityksen 2020-2011 yhteydessä, jolloin kartoitettiin Vantaan pienviesien arvokohteita ja siinä yhteydessä myös saatiin tietoa virtavesiin yhteydessä olevista lähteistä. Kaskelan allikkolähteen vesi johtuu Kormuniitynojaan.

Luvan hakija on teettänyt lähteen ympäristöstä kasvillisuusselvityksen, jossa ei havaittu uhanalaisia tai EU:n luontodirektiiviin mukaisia kasvilajeja.

Hankkeen todetaan vaarantavan Kaskelan allikkolähteen olemassaolon ja aiheuttavan veden väliaikaista samentumista läheisessä Kormuniitynojassa. Hankkeella ei arvioida olevan pysyviä vaikutuksia Kormuniitynojan kasvillisuuteen tai eläimistöön. Hankkeella ei myöskään arvioida olevan pohjavesivaikutuksia.

Kaskelan allikkolähteen tuhoutumisen ei katsota merkittävästi vaarantavan lähteiden suojelutavoitteita, tai heikentävän kyseisen luontotyypin suotuisaa suojelutasoa.

Alueen asemakaava:

Kaskelan allikkolähde sijaitsee voimassaolevassa asemakaavassa (Hakunilan keskustan laajennus 1, kv 15.12.2014) huoltoaseman korttelialueella LH.

Asemakaavassa allikkolähde lasku-uomineen pyrittiin säilyttämään LH-korttelia koskevin kaavamääräyksin ja merkinnöin: ”Tontin eteläosan pohjavesiolosuhteita ei saa merkittävästi muuttaa.

Maaperästä purkautuva pohjavesi tulee johtaa hallitusti Kormuniitynojaan.” Korttelin eteläosaan on osoitettu kaavakarttaan ohjeellinen avo-oja lähteen purkureitiksi sekä ohjeellinen hulevesialue.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 8

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa aluehallintovirastolle Kaskelan lähteen vaarantamiskiellosta poikkeamisesta seuraava lausunto:

Suomen luontotyyppien uhanalaisuustarkastelun mukaan (Suomen ympäristö (8/2008) lähteikköluontotyytit (puro-, allikko-, ja tihkupintalähteet, lähdepurot ja lähteikkökompleksit) ovat koko maassa vaarantuneita ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisia. Uhanalaisarvioinnin perusteella lähteikköluontotyyppien suojelun taso ei ole suotuisa. Uhkia ja uhanalaistumisen syitä ovat rakentaminen, maa-ainesten otto, metsätalous, pellonraivaus, ojitus, pohjavedenotto ja vesirakentaminen.

Vantaan ympäristölautakunta toteaa, että kattavaa tietoa Vantaan lähteistä ei ole. Kaskelan allikkolähde löytyi Vantaan virtavesiselvityksen yhteydessä, jolloin kiinnitettiin huomiota erityisesti puroihin yhteydessä oleviin lähteisiin. Lähdevaikutteisilla puroilla on usein myös kalataloudellista merkitystä.

Lähteet ovat arvokkaita luonnonmuodostumia, joiden säilyttämiselle valitettavan harvoin löytyy sijaa maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa. Vantaan ympäristölautakunta suhtautuu vakavasti uhanalaisten lähteiden vaarantamiseen. Lautakunta katsoo, että Kaskelan luonnonmäisen allikkolähteen säilyttämisestä on syytä tarkastella tie- ja ramppirakentamisessa erilaisia ratkaisuja kustannusvaihtoehtoihin ja myös ottaa huomioon alueen asemakaava, jossa lähde ympäristöineen on kuitenkin pyritty turvaamaan.

Käsittely:

Esittelijä muutti lausunnon viimeisen kappaleen viimeistä lausetta ”on syytä tarkastella tie- ja ramppirakentamisessa erilaisia vaihtoehtoja” muotoon ”on syytä tarkastella tie- ja ramppirakentamisessa erilaisia ratkaisuja kustannusvaihtoehtoihin”.

Päätös:

Päätettiin antaa aluehallintovirastolle ympäristöjohtajan muutetun esityksen mukainen lausunto Kaskelan lähteen vaarantamiskiellosta poikkeamisesta.

Täytäntöönpano: Lausunto sähköisesti Etelä-Suomen aluehallintovirastoon.

Muutoksenhakuohje: 10. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen, puh. 050 318 0938, sinikka.rantalainen[at]vantaa.fi

9 § **Uudenmaan ELY-keskuksen päätökset: Luontolahjani satavuotiaalle - neljän metsäalueen luonnonsuojelulain mukainen rauhoittaminen**

VD/2544/11.01.05.04/2017

KRA/SRA

Uudenmaan ELY-keskus on tehnyt 3.11.2017 suojelupäätökset Vantaan kaupungin hakemuksiin (kv 28.8.2017 §11) neljän metsäalueen rauhoittamiseksi osana ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön avaamaa Suomen itsenäisyyden juhluvuoden haastetta 'Luontolahjani satavuotiaalle.' Rauhoitettujen metsäalueiden yhteispinta-ala on 124,3 hehtaaria.

Vantaan uudet suojelualueet ovat Silvolanmetsä (29 ha), Tussinkoski (15,4 ha), Pyymosanmetsä (47,6 ha) sekä Furumossen-Tuomela (32,3 ha).

Kampanjan tavoitteena on yksityismaiden osalta saada jokaiseen maakuntaan vähintään 100 hehtaaria uusia, maanomistajan omistukseen jääviä pysyvästi suojeltuja alueita (yhteensä noin 1800 ha). Valtio sitoutuu omasta puolestaan kampanjaan vastaavalla suojelupanoksella.

Myös kunnat on kutsuttu kampanjaan mukaan omalla 1800 hehtaarin tavoitteellaan. Kuntien ja julkisyhteisöjen tekemät luontolahjoitukset eivät kuitenkaan lisää valtion suojelupanosta kampanjassa. Koko maahan tavoitellaan yksityisten maanomistajien, valtion ja kuntien yhteistyöllä yhteensä 5400 hehtaaria uusia luonnonsuojelualueita.

Haastekampanjan tilannetta voi seurata netissä www.luontolahjani.fi

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä rauhoituspäätökset tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin ympäristöjohtajan esityksen mukaisesti.

Liitteet:

- luonnonsuojelualueiden rauhoituspäätökset 4 kpl

Täytäntöönpano: Ote: yleiskaavoitus/Mari Siivola ja Laura Muukka
Kuntatekniikan keskus/ Aino Leino ja Hanna Keskinen
Kaupunginmuseo/Andreas Koivisto

Muutoksenhakuohje: 10. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen, puh. 050 318 0938, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

3.11.2017

Päätös luonnonsuojelualan perustamisesta (Luonnonsuojelulaki 24.1.§)

Luonnonsuojelualan nimi ja tunnus

Nimi: Silvolanmetsä - Sillböleskogen
Suojelualuetunnus: YSA238796

Kohde

Kunta: Vantaa
Kiinteistöt: 92-426-2-7 Smeds
92-426-2-4 Silvolan tekojärvi II
92-419-1-173 Silvolan tekojärvi
92-419-1-257 Vesijättöalue

Suojelualan pinta-ala: 29,0 ha
Omistaja: Vantaan kaupunki
Suojelukohde: Itsenäisyyden juhluvuoden suojelukohde

Alue on merkitty päätöksen liitteenä olevalle kartalle.

Kohteen kuvaus

Alueen maanomistaja, Vantaan kaupunki, on 4.9.2017 hakenut luonnonsuojelualan perustamista. Alue on Vantaan yleiskaavassa lähivirkistysalueella sijaitsevaa luo-aluetta.

Silvolan tekoaltaan ja Pitkälän luonnonsuojelualan välissä sijaitseva Silvolanmetsä on osa merkittävää ekologista käytävää Helsingin keskustasta Kehä III:n pohjoispuolisille luontoalueille sekä Ylästön ja Aviapolin metsäalueille.

Alueella on lehtoja ja runsaslahopuustoista kangasmetsää. Lehdot ovat lehtipuuvaltaisia ja puustoltaan erakenteisia. Lehdossa ja myös kangasmetsissä kasvaa järeitä haapoja ja koivuja. Lehmusten ja tammien lisäksi alueella kasvaa pähkinäpensaita. Osa lehdosta täyttää Metso I-luokan kriteerit.

Alueella on merkitystä lehtilahopuustosta riippuvaisen kääpälajiston suojelulle. Sieltä on tavattu mm. punakerikääpä. Myös arvokkaiden vanhojen metsien indikaattorilaji rusokääpä on levittäytynyt alueelle, ja siellä on myös aarnisammalta.

Silvolanmetsän linnusto on monipuolinen ja runsas. Lajistoon kuuluvat mm. palokärki, harmaapäätikka, pikkutikka ja varpushaukka. Luonnontilaisen lehtimetsän indikaattorilajit, kuten sirittäjä ja mustapääkerttu, esiintyvät runsaina. Muita pesimälajeja ovat mm. kultarinta, peukaloinen, hernekerttu, punavarpunen, punatulkku, puukiipijä, närhi ja kuusitiainen. Liito-oravan elinympäristö ulottuu Pitkäkosken luonnonsuojelualueelta Silvolanmetsään.

Siellä sijaitsee kaksi historiallisen ajan muinaisjäännöstä, jotka otetaan huomioon alueen käytössä ja hoidossa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus perustaa edellä mainitun ja liitekartalle merkityn luonnonsuojelualueen, jolla ovat voimassa seuraavat rauhoitusmääräykset:

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- ojien kaivaminen ja muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja sen aineiden ottaminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;
- moottoriajoneuvoilla liikkuminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen;
- tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen sekä
- kaikenlainen muu toiminta, joka muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliölajien säilymiseen.

2. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittu:

- marjojen ja hyötysienien poimiminen;
- alueen käyttö luonto-opetukseen ja suunnistamiseen;
- asutuksen tai pellon läheisten suojelualueeseen kuuluvien metsänreunavyöhykkeiden (leveys 10-20 m) hallittu puustonhoito;
- kapean ulkoilureitin tai luontopolun rakentaminen;
- reittien varsien puustonhoito turvallisuussyistä;
- alueella sijaitsevien teiden ja teknisen huollon johtojen, kuten viemärien, kaasuputkien ja kaapeleiden ym. ylläpitäminen;
- pyöräily vain siihen osoitetulla reitillä.

3. Poikkeaminen rauhoitusmääräyksistä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

4. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle voidaan tarvittaessa laatia suunnitelma luontoarvojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi sekä käytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus hyväksyy suunnitelman.

Korvaus

Maanomistaja ei vaadi korvausta suojelualueen perustamisesta.

Perustelut

Alue rauhoitetaan osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden kampanjaa "Luontolahjani satavuotiaalle".

Alueen suojelu on tarpeen luonnon monimuotoisuuden ja kauneuden säilyttämiseksi. Päätöksellä turvataan alueella sijaitsevien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason säilyttäminen.

Alue täyttää luonnonsuojelulain 10.2 §:n mukaiset luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset.

Sovelletut lainkohdat

Luonnonsuojelulaki 10 § 2 ja 24 §

Luonnonsuojelualueen merkitseminen maastoon ja kiinteistörekisteriin

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin. Alue merkitään maastoon siten kuin siitä on erikseen säädetty.

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne - ja ympäristökeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valitusosoitus on liitteenä.

Johtava asiantuntija

Ilpo Huolman

Ylitarkastaja

Kirsi Hellas

LIITTEET kartta
 valitusosoitus

Annettu postin kuljetettavaksi 3.11.2017

Päätös Vantaan kaupunki

Tiedoksi Vantaan ympäristökeskus
 Ympäristöministeriö
 Uudenmaan liitto
 Suomen metsäkeskus
 Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut
 Itä-Uudenmaan poliisilaitos
 Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
 Uudenmaan verotoimisto

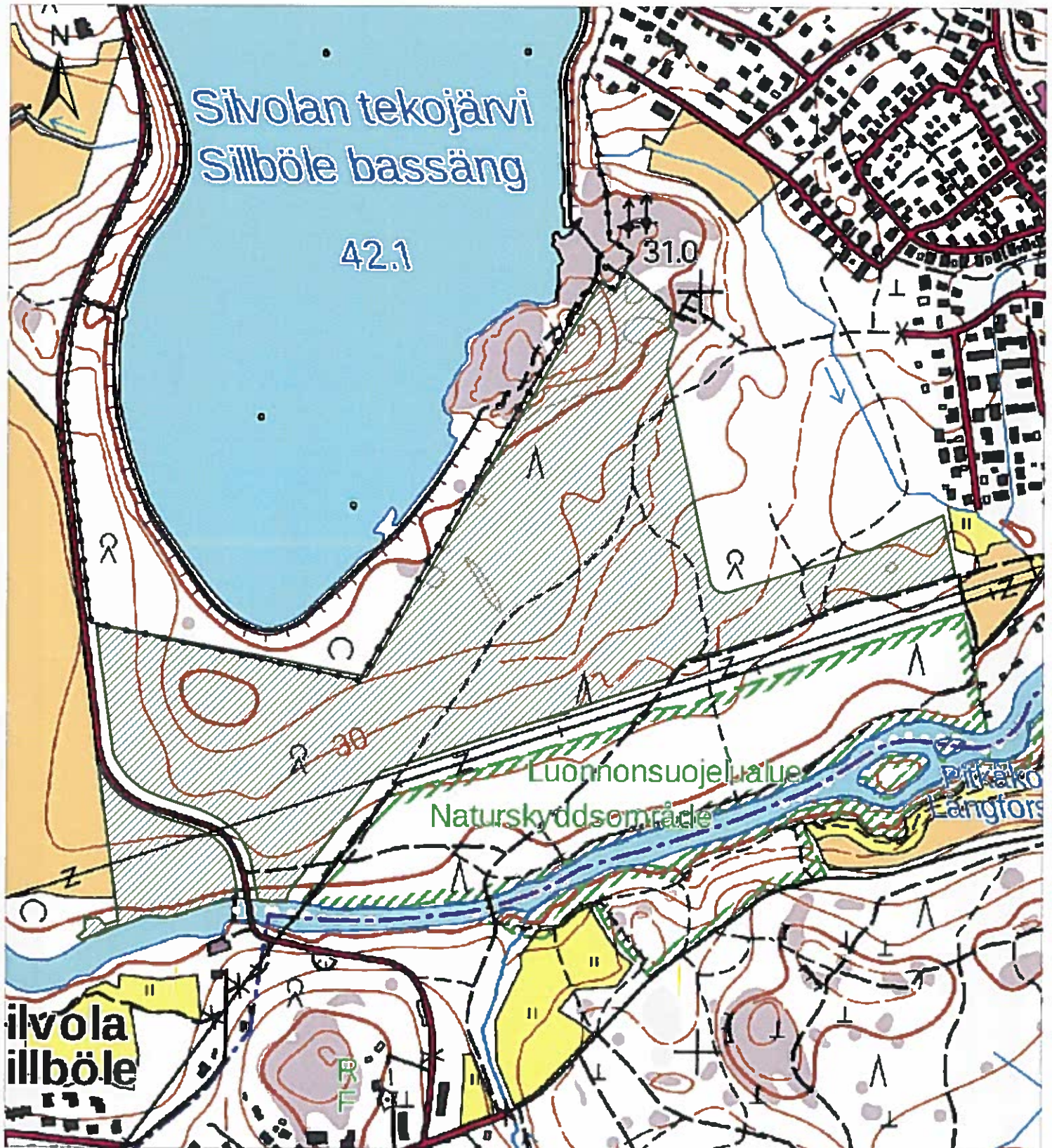
lainvoimaisuusleimoineen Maanmittauslaitos

maksutta

Silvolanmetsä - Sillböleskogen

YSA238796

Suomi
Finland
100

Liittyy Uudenmaan ELY-keskuksen päätökseen

3.11.2017

Ylitarkastaja Kirsi Hellas

Mittakaava: 1:7000

Pinta-ala: n. 29,0 ha

0 50 100 150 200 m

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksi- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksi- tai päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä perille valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuulla lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeus

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelin: 029 56 42000, Faksi 029 56 42079

Aukioloaika: 8 – 16.15

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

3.11.2017

Päätös luonnonsuojelualan perustamisesta (Luonnonsuojelulaki 24.1.§)

Luonnonsuojelualan nimi ja tunnus

Nimi: Tussinkoski
Suojelualuetunnus: YSA238867

Kohde

Kunta: Vantaa
Kiinteistöt: 92-404-2-29 Lehmusto I
92-404-2-25 Pekanmaa
92-404-2-26 Paavonmaa
92-404-2-1 Tussinkoski
92-404-2-322 Tussinmäki
92-404-2-294 Viertola
92-404-2-108 Koivula
92-404-2-278 Kirstilä

Suojelualan pinta-ala: 15,4 ha
Omistaja: Vantaan kaupunki
Suojelukohde: Itsenäisyyden juhluvuoden suojelukohde

Alue on merkitty päätöksen liitteenä olevalle kartalle.

Kohteen kuvaus

Alueen maanomistaja, Vantaan kaupunki, on 4.9.2017 hakenut luonnonsuojelualan perustamista. Tussinkosken suojelualue muodostuu Vantaan yleiskaavan luonnonsuojelualuevarauksesta sekä lähivirkistysalueen luo-alueesta.

Tussinkosken luonnonsuojelualue Vallinojan kaupunginosassa on osa kapeaa vihreää vyöhykettä, joka jatkuu jokseenkin katkeamattomana Korson suuralueen poikki Koillis-Vantaalla. Alueen läpi virtaavan Myllyniitynojan purolaaksossa maastonpiirteet ovat vantaalaisittain poikkeuksellisen jylhiä: komean purolaakson reunalla kalliot kohoavat korkeimmillaan yli 50 metriä meren pinnan yläpuolelle. Myllyniitynoja virtaa jyrkkärinteisen laakson pohjalla noin viisitoista metriä alempana. Vaikuttava maisemakohta on purolaakson noin kymmenen metrin korkuinen ja 80 metrin pituinen kalliorinne.

Puronvarressa on arvokas lehtokasvillisuuden vyöhyke, jossa kasvaa vaateliaita, Vantaalla harvinaisia kasveja, kuten lehtosinijuuri, lehtolei-

nikki, lehtopalsami ja mustakonnanmarja. Purolaakson rinnemetsät ovat laajalti lehtomaisen ja tuoreen kankaan metsää. Korkeimmat maastonkohdat ovat avokallioita ja mäntyvaltaisia kalliometsiä. Luoteisosan kumpareiden rajaamassa alavassa maastonkohdassa on kangaskorpea ja soistunutta tuoretta kangasta.

Linnusto on runsas ja monipuolinen. Purolaakson suojaisissa tiheiköissä pesivät mm. mustapääkerttu, lehtokerttu, sirittäjä ja peukaloinen. Alueella elää myös pyy. Lahopuita pesimiseen tai ruoan hakuun tarvitsevista lajeista Tussinkosken metsässä viihtyvät ympärivuotisesti muun muassa käpytikka, palokärki ja puukiipijä.

Kääpäselvityksessä alueelta on löytynyt viisi vanhan metsän indikaattorilajia: ruostekääpä, pohjankääpä, riukukääpä, korokääpä ja oravuotikka. Alue soveltuu runsaan lahopuun määränsä vuoksi kääville, muille lahottajasienille ja joukolle muita lahopuuta ja luonnontilaisen kaltaista elinympäristöä tarvitseville lajeille.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus perustaa edellä mainitun ja liitekartalle merkityn luonnonsuojelualueen, jolla ovat voimassa seuraavat rauhoitusmääräykset:

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- ojien kaivaminen ja muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja sen aineiden ottaminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;
- moottoriajoneuvoilla liikkuminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen;
- tulenteke, telttailu ja muu leiriytyminen sekä
- kaikenlainen muu toiminta, joka muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliölajien säilymiseen.

2. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittu:

- marjojen ja hyötysienien poimiminen;
- alueen käyttö luonto-opetukseen;

- asutuksen ja pellon läheisten suojelualueeseen kuuluvien metsänreunavyöhykkeiden (leveys 10-20 m) hallittu puustonhoito;
- kapean ulkoilureitin tai luontopolun rakentaminen;
- reittien varsien puustonhoito turvallisuussyistä;
- alueella sijaitsevien teiden ja teknisen huollon johtojen, kuten viemärien, kaasuputkien ja kaapeleiden ym. ylläpitäminen;
- pyöräily vain siihen osoitetulla reitillä;
- kalliokiipeily erikseen osoitetulla alueella;
- alueella olevan hirsirakennuksen käyttö vuokrasopimuksen mukaisesti.

3. Poikkeaminen rauhoitusmääräyksistä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

4. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle voidaan tarvittaessa laatia suunnitelma luontoarvojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi sekä käytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus hyväksyy suunnitelman.

Korvaus

Maanomistaja ei vaadi korvausta suojelualueen perustamisesta.

Perustelut

Alue rauhoitetaan osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden kampanjaa "Luontolahjani satavuotiaalle".

Alueen suojelu on tarpeen luonnon monimuotoisuuden ja kauneuden säilyttämiseksi. Päätöksellä turvataan alueella sijaitsevien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason säilyttäminen.

Alue täyttää luonnonsuojelulain 10.2 §:n mukaiset luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset.

Sovelletut lainkohdat

Luonnonsuojelulaki 10 § 2 ja 24 §

Luonnonsuojelualueen merkitseminen maastoon ja kiinteistörekisteriin

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin. Alue merkitään maastoon siten kuin siitä on erikseen säädetty.

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne - ja ympäristökeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valitusosoitus on liitteenä.

Johtava asiantuntija

Ilpo Huolman

Ylitarkastaja

Kirsi Hellas**LIITTEET**

kartta
valitusosoitus

Annettu postin kuljetettavaksi 3.11.2017

Päätös Vantaan kaupunki

Tiedoksi Vantaan ympäristökeskus
Ympäristöministeriö
Uudenmaan liitto
Suomen metsäkeskus
Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut
Itä-Uudenmaan poliisilaitos
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
Uudenmaan verotoimisto

lainvoimaisuusleimoineen Maanmittauslaitos

maksutta

Liittyy Uudenmaan ELY-keskuksen päätökseen

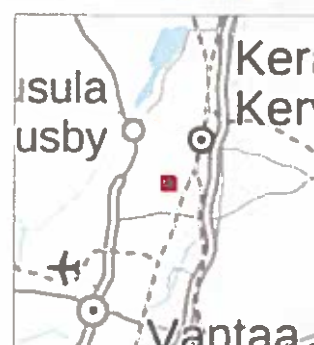
3. 11. 2017

Ylitarkastaja Kirsi Hellas

Mittakaava: 1:4000

Pinta-ala: n. 15,4 ha

0 25 50 75 100 m

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä perille valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuulla lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeus

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelin: 029 56 42000, Faksi 029 56 42079

Aukioloaika: 8 – 16.15

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

3.11.2017

Päätös luonnonsuojelualan perustamisesta (Luonnonsuojelulaki 24.1.§)

Luonnonsuojelualan nimi ja tunnus

Nimi: Pyymosanmetsä - Bymossaskogen
Suojelualuetunnus: YSA238795

Kohde

Kunta: Vantaa
Kiinteistö: 92-405-8-38 Petikonmäki

Suojelualan pinta-ala: 47,6 ha
Omistaja: Vantaan kaupunki
Suojelukohde: Itsenäisyyden juhluvuoden suojelukohde

Alue on merkitty päätöksen liitteenä olevalle kartalle.

Kohteen kuvaus

Alueen maanomistaja, Vantaan kaupunki, on 4.9.2017 hakenut luonnonsuojelualan perustamista. Alue on Vantaan yleiskaavassa retkeily- ja ulkoilualueella sijaitsevaa luo- aluetta.

Pyymosanmetsä sijaitsee Pitkäsuon täyttömaän eteläpuolella Petikos- sa. Se kuuluu Petikon luontovirkistysalueeseen ja on osa pääkaupunki- seudun viherkehää. Alueella vaihtelevat tuoreen ja lehtomaisen kan- kaan metsät, joiden puusto on jo yli 90-vuotiaista. Kallioisten mäkien laella on kuivaa kangasta ja karuja kalliomänniköitä. Mäkien lomaan jääviin painanteisiin on kehittynyt korpisoita. Merkittävä osa kangasmet- sistä ja korpisoista täyttää Metso I-luokan kriteerit.

Lahopuujatkumo on erityisesti kuusilahopuun osalta hyvä ja lahopuus- ton määrä huomattavan suuri, monella metsäkuviolla useita kymmeniä kuutiometrejä hehtaarilla. Alueelta on tavattu mm. uhanalainen poimu- kääpä sekä hyvää kuusilahopuujatkumoa indikoiva ruostekääpä. Laho- puulla kasvavista sammalista alueelta on tavattu erityisesti suojeltava lahokaviosammal sekä mm. rakkosammal ja pikkuliuskasammal. Myös kuusenpiilojäkälä ja norjantorvijäkälä kuuluvat alueen lajistoon.

Alueella pesivät mm. mehiläishaukka, palokärki, pyy, kulorastas, päh- kinähakki ja pikkusieppo. Luonnontilaisten metsien indikaattorilajeista mm. hömötäinen, kuusitiainen, puukiipijä ja sirittäjä pesivät runsaina alueella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus perustaa edellä mainitun ja liitekartalle merkityn luonnonsuojelualueen, jolla ovat voimassa seuraavat rauhoitusmääräykset:

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- ojien kaivaminen ja muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja sen ainesten ottaminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;
- moottoriajoneuvoilla liikkuminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen;
- tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen sekä
- kaikenlainen muu toiminta, joka muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliölajien säilymiseen.

2. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittu:

- marjojen ja hyötysienien poimiminen;
- alueen käyttö luonto-opetukseen;
- asutuksen tai pellon läheisten, suojelualueeseen kuuluvien metsänreunavyöhykkeiden (leveys 10-20 m) hallittu puustonhoito;
- kapean ulkoilureitin tai luontopolun rakentaminen;
- reittien varsien puustonhoito turvallisuussyistä;
- alueella sijaitsevien teiden ja teknisen huollon johtojen, kuten viemärien, kaasuputkien ja kaapeleiden ym. ylläpitäminen;
- pyöräily vain siihen osoitetulla reitillä sekä
- metsästys.

3. Poikkeaminen rauhoitusmääräyksistä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueella koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

4. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle voidaan tarvittaessa laatia suunnitelma luontoarvojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi sekä alueen käytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus hyväksyy suunnitelman.

Korvaus

Maanomistaja ei vaadi korvausta suojelualueen perustamisesta.

Perustelut

Alue rauhoitetaan osana Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kampanjaa "Luontolahjani satavuotiaalle".

Alueen suojelu on tarpeen luonnon monimuotoisuuden ja kauneuden säilyttämiseksi. Päätöksellä turvataan alueella sijaitsevien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason säilyttäminen.

Alue täyttää luonnonsuojelulain 10.2 §:n mukaiset luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset.

Sovelletut lainkohdat

Luonnonsuojelulaki 10 § 2 ja 24 §

Luonnonsuojelualueen merkitseminen maastoon ja kiinteistörekisteriin

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin. Alue merkitään maastoon siten kuin siitä on erikseen säädetty.

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne - ja ympäristökeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valitusosoitus on liitteenä.

Johtava asiantuntija

Ilpo Huolman

Ylitarkastaja

Kirsi Hellas

LIITTEET

kartta
valitusosoitus

Annettu postin kuljetettavaksi 3.11.2017

Päätös Vantaan kaupunki

Tiedoksi Vantaan ympäristökeskus
Ympäristöministeriö
Uudenmaan liitto
Suomen metsäkeskus
Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut
Itä-Uudenmaan poliisilaitos
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
Uudenmaan verotoimisto

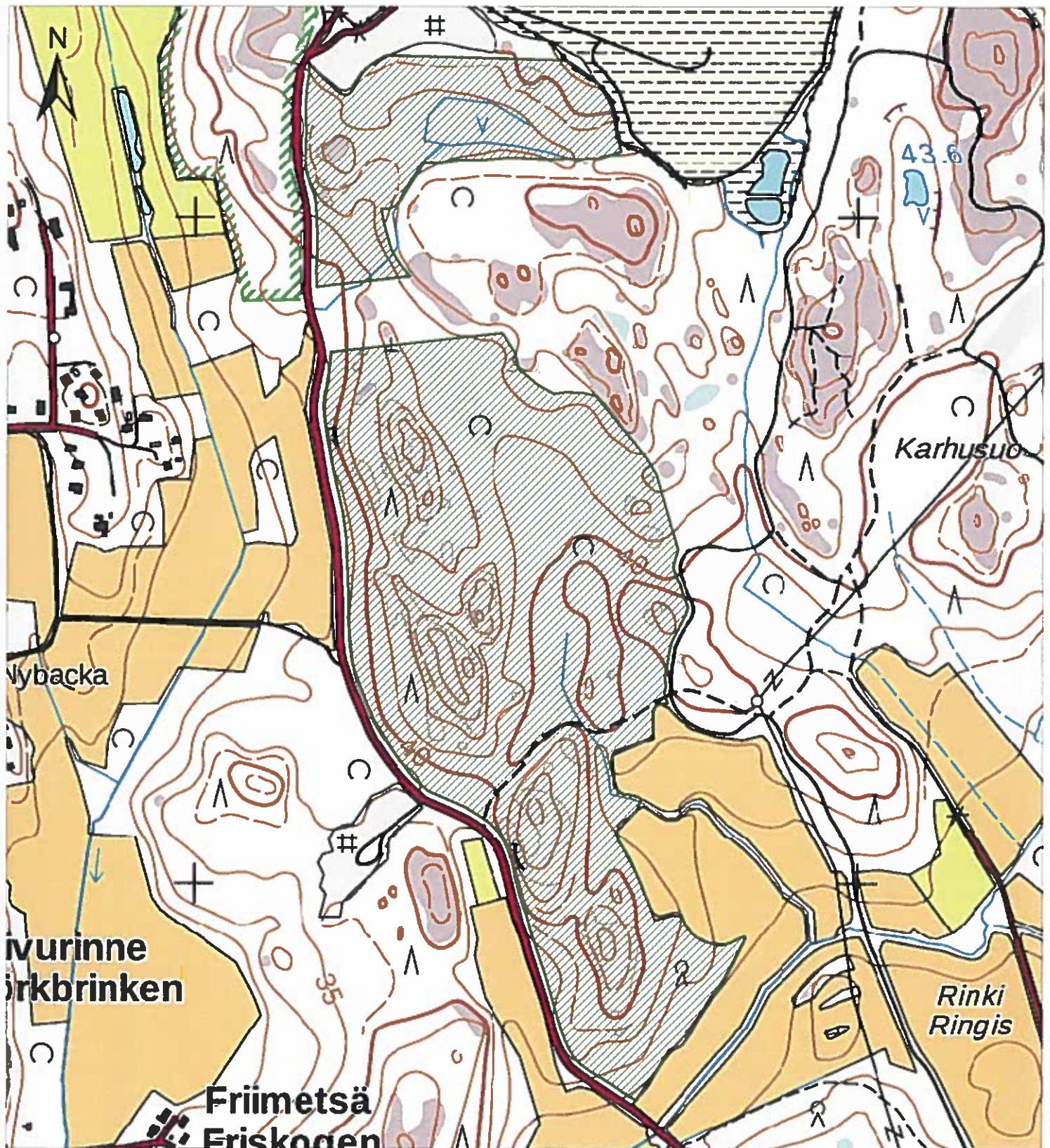
lainvoimaisuusleimoineen Maanmittauslaitos

maksutta

Pyymosanmetsä - Bymossaskogen

YSA238795

Suomi
Finland
100

Liittyy Uudenmaan ELY-keskuksen päätökseen

3.11.2017

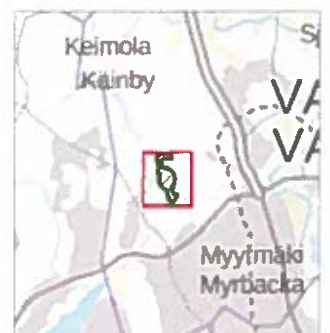
[Signature]

Ylitarkastaja Kirsi Hellas

Mittakaava: 1:8000

Pinta-ala: n. 47,6 ha

0 50 100 150 200 m

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä perille valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuulla lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeus

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelin: 029 56 42000, Faksi 029 56 42079

Aukioloaika: 8 – 16.15

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

3.11.2017

Päätös luonnonsuojelualan perustamisesta (Luonnonsuojelulaki 24.1.§)

Luonnonsuojelualan nimi ja tunnus

Nimi: Furumossen - Tuomela
Suojelualuetunnus: YSA238794

Kohde

Kunta: Vantaa
Kiinteistöt: 92-405-3-317 Kullagård
92-405-3-365 Skobbas
92-405-3-315 Tuomela
92-405-3-362 Soltorp
92-10-9903-9 Yleinen alue
92-405-3-24 Laaksmäki II
92-405-3-15 Laaksmäki

Suojelualan pinta-ala: 32,3 ha
Omistaja: Vantaan kaupunki
Suojelukohde: Itsenäisyyden juhlaruudun suojelukohde

Alue on merkitty päätöksen liitteenä olevalle kartalle.

Kohteen kuvaus

Alueen maanomistaja, Vantaan kaupunki, on 4.9.2017 hakenut luonnonsuojelualan perustamista. Tuomelan tammimetsä on Vantaan yleiskaavassa lähivirkistysalueella sijaitsevaa luo- aluetta ja Furumossen on luonnonsuojelualanvaraus.

Tuomelan tammimetsä ja Furumossen ovat osa maakunnallisesti tärkeää pohjois-eteläsuuntaista ekologista yhteyttä Espoosta Lounais-Vantaan kautta kohti Petikon metsiä. Tuomela ja Furumossen yhdistävät Äijänsuon (Gubbmossen) ja Soltorpin luonnonsuojelualan arvokkaaksi luontokokonaisuudeksi. Alue on liito-oravan elinympäristöä.

Tuomelan tammimetsän länsiosan suuria tammia ja pähkinäpensaita kasvavat osat täyttävät osittain luokkien I ja II Metso-kriteerit. Tammien, vaahteroiden ja lehmusten seurana kasvaa järeitä haapoja ja koivuja sekä eri pajulajeja. Jalopuita kasvavien lehtojen lisäksi alueella on koi-vikkoa, kuusivaltaista kangasmetsää ja kalliomännikköä. Perhoslajeja on Tuomelassa paljon ja varsinkin raidalla elävä lajisto, johon kuuluu mm. häiveperhonen, on huomionarvoinen.

Linnusto on koko alueella monipuolinen ja runsas. Lajistoon kuuluvat mm. palokärki, harmaapäätikka, pikkutikka ja lehtopöllö. Luonnontilaisen lehtimetsän indikaattorilajit, kuten sirittäjä ja mustapääkerttu, esiintyvät runsaina. Tuomela on myös lepakoiden elinympäristöä. Suurten tammien lomassa saalistavat viiksisiiapat.

Tuomelan tammimetsälle on tarpeen laatia hoitosuunnitelma ja hoitoa voidaan toteuttaa asukasyhteistyönä. Tammimetsän alueella sijaitsevat muinaisjäännöskohteet otetaan huomioon suojelualueen hoidon ja käytön suunnittelussa ja toteutuksessa.

Furumossenin luonnonsuojelualuevaraus rajautuu Tuomelan tammimetsään. Furumossenin on ojitettu kohosuo. Ojat kuivattavat suota, mutta suon keskiosan isovarpuräme ja suon reunakorvet ovat osittain säilyneet. Suon reunametsät ovat paikoin erittäin tiheitä.

Furumossenin lajiston parhaimmistoa edustavat mm. korokääpä ja ruskohaprakääpä, jotka ovat vanhan metsän indikaattorilajeja.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus perustaa edellä mainitun ja liitekartalle merkityn luonnonsuojelualueen, jolla ovat voimassa seuraavat rauhoitusmääräykset:

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- ojien kaivaminen ja muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja sen ainesten ottaminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;
- moottoriajoneuvoilla liikkuminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen;
- tulenteke, telttailu ja muu leiriytyminen sekä
- kaikenlainen muu toiminta, joka muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliölajien säilymiseen.

2. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittu:

- marjojen ja hyötysienien poimiminen;

- alueen käyttö luonto-opetukseen;
- asutuksen tai pellon läheisten suojelualueeseen kuuluvien metsänreunavyöhykkeiden (leveys 10-20 m) hallittu puustonhoito;
- kapean ulkoilureitin tai luontopolun rakentaminen;
- reittien varsien puustonhoito turvallisuussyistä;
- kulku suojelualueen sisään jääville tonteille;
- alueella sijaitsevien teiden ja teknisen huollon johtojen, kuten viemärien, kaasuputkien ja kaapeleiden ym. ylläpitäminen;
- pyöräily vain siihen osoitetulla reitillä;
- asutuksen lähellä virtaavan Furumosanojan huoltotyöt mahdollisten tulvahaittojen ehkäisemiseksi.

3. Poikkeaminen rauhoitusmääräyksistä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

4. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle voidaan tarvittaessa laatia suunnitelma luontoarvojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi sekä käytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus hyväksyy suunnitelman.

Korvaus

Maanomistaja ei vaadi korvausta suojelualueen perustamisesta.

Perustelut

Alue rauhoitetaan osana Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kampanjaa "Luontolahjani satavuotiaalle".

Alueen suojelu on tarpeen luonnon monimuotoisuuden ja kauneuden säilyttämiseksi. Päätöksellä turvataan alueella sijaitsevien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason säilyttäminen.

Alue täyttää luonnonsuojelulain 10.2 §:n mukaiset luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset.

Sovelletut lainkohdat

Luonnonsuojelulaki 10 § 2 ja 24 §

Luonnonsuojelualueen merkitseminen maastoon ja kiinteistörekisteriin

Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin. Alue merkitään maastoon siten kuin siitä on erikseen säädetty.

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne - ja ympäristökeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valitusosoitus on liitteenä.

Johtava asiantuntija

Ilpo Huolman

Ylitarkastaja

Kirsi Hellas**LIITTEET**

kartta
valitusosoitus

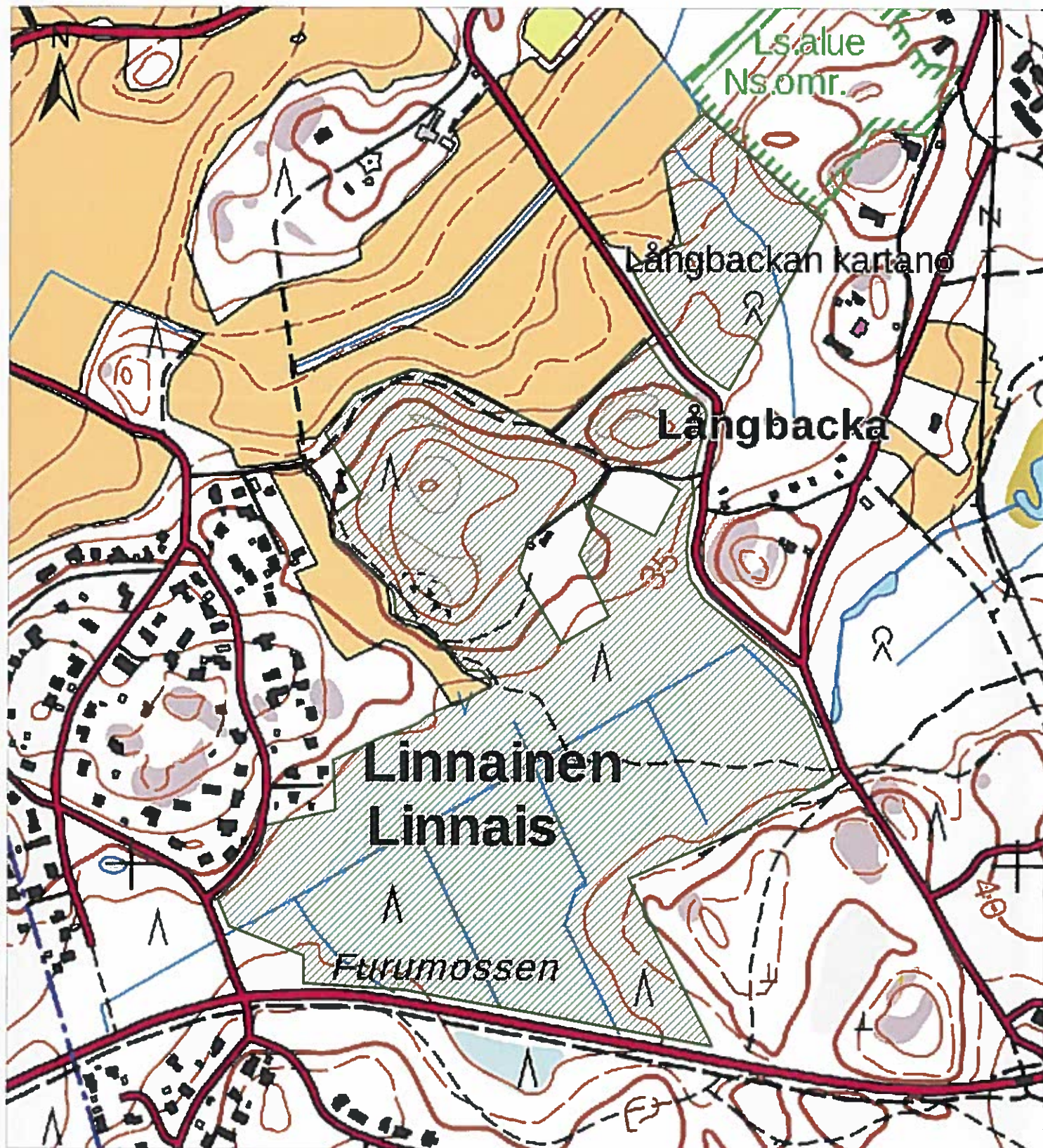
Annettu postin kuljetettavaksi 3.11.2017

Päätös Vantaan kaupunki

Tiedoksi Vantaan ympäristökeskus
Ympäristöministeriö
Uudenmaan liitto
Suomen metsäkeskus
Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut
Itä-Uudenmaan poliisilaitos
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
Uudenmaan verotoimisto

lainvoimaisuusleimoineen Maanmittauslaitos

maksutta

Liittyy Uudenmaan ELY-keskuksen päätökseen

3.11.2017

Ylitarkastaja Kirsi Hellas

Mittakaava: 1:6000

Pinta-ala: n. 32,3 ha

0 50 100 150 200 m

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä perille valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuulla lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeus

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelin: 029 56 42000, Faksi 029 56 42079

Aukioloaika: 8 – 16.15

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

10 §

Ympäristölautakunnan lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle / Tikkurilankosken padon osittainen purku, padon ja kalatien vesitalouslupien rauettaminen sekä koskialueen kunnostus ja valmistelulupa

VD/8456/10.03.01.00/2016

KR/PJH/SRA/PL/LMU

Asia

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan ympäristölautakunnalta lausuntoa Vantaan kaupungin vesilain mukaisesta lupahakemuksesta, joka koskee Tikkurilankosken padon osittaista purkua. Lisäksi haetaan Tikkurilankosken padon ja sen kalatien nykyisten lupien rauettamista ja lupaa koskialueen kunnostamiseen sekä aloittamislupaa (Dno ESAVI/1989/2017). Lausuntoa oli pyydetty 18.10.2017 mennessä. Lautakunnan kokousaikataulun vuoksi lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 24.11.2017 saakka. Hakemus oli nähtävillä Vantaan ympäristökeskuksessa 18.9.2017 – 18.10.2017.

Asian aikaisempi käsittely

Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskus teetti Tikkurilankosken padosta yleissuunnitelman, joka oli nähtävillä 6.10. -19.10.2016. Vantaan ympäristökeskus antoi yleissuunnitelmasta lausunnon 17.10.2016 (VD/8456/10.03.01.00/2016). Lausunnossa todettiin muun muassa että, ympäristökeskus pitää yleissuunnitelman ratkaisuja hyvänä ja selvityksiä riittävinä korostaen kuitenkin asiantuntevan toteuttajan tarvetta uoman rakentamiseen liittyen. Lausunnossa on esitetty, että uoman välittömässä läheisyydessä olevan kasvillisuuden hoitotoimenpiteet on tehtävä varovaisesti, koska ranta-alueet ovat luonnon monimuotoisuuden ja habitaattien kannalta tärkeitä alueita. Lausunnossa toivottiin myös hoitotoimenpiteiden tarkempaa kuvailua suunnitelmassa.

Hankkeen esittely

Tikkurilankosken padon osittaisella purkamisella sekä koskialueen kunnostamisella tavoitellaan kalaston ja muun vesieliöstön elinolosuhteiden parantamista. Hankkeen päätavoitteena on helpottaa äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen nousua Keravanjoessa sekä parantaa Tikkurilankoskessa lisääntyvän taimenen lisääntymismahdollisuuksia. Hankkeen tavoitteena on lisäksi parantaa jatkuvasti kehittyvän ja kasvavan alueen virkistyskäyttöarvoa. Tikkurilan padon purkamisen ja kosken ennallistamisen lähtökohdat ja vaikutukset on selvitetty laaditussa yleissuunnitelmassa, joka on tehty esiselvitystyön pohjalta. Nämä molemmat ovat hakemuksen liitteenä. Esiselvityksessä tutkittiin padon kunnostamisen eri vaihtoehtoja padon korjaamisesta padon osittaiseen tai kokonaan tehtävään purkuun.

Koskialueesta on pyritty suunnittelemaan taimenen elämän virtavesivaiheen vaatimuksia palveleva kokonaisuus. Lisääntymis- ja poikastuotantoalueiden pinta-alan kasvattamiseksi koskeen on suunniteltu kolme osittain läpäisevää luonnonkivistä rakennettua luonnonmukaista pohjakynnystä.

Koskenniskalle toteutetaan neljäs pohjakynnyks, joka ylläpitää yläpuolisen vedenpinnan korkeuden mediaanivirtaamalla nykyisellä +15.28 (N2000) tasolla. Alivirtaamalla vedenpinta voi laskea kynnyksen harjan tasoon.

Taimenelle sopivia kutualueita luodaan koskea soraistamalla. Soraikon kohtiin pyritään luomaan sopiva virtausnopeus (noin 25–55 cm/s) lohkarilla ja uoman muodoilla. Kutusoraikkojen välittömään läheisyyteen virtaussuunnassa alapuolelle sijoitetaan eri-ikäisille poikasille sopivaa suojakivikkoa.

Purettavan pato-osuuden kohdalle, jossa uoma on jyrkimmillään ja kapeimmillaan, uoman keskelle on suunniteltu kiviramppi, joka mahdollistaa kalojen nousun ja nostaa vedenpintaa. Ranta-alueiden ja uoman rakentamisen mahdollistamiseksi hankealueelle tehdään täyttöjä stabiliteettilaskennan tulosten perusteella tarpeellisiin kohtiin.

Hanke parantaa olennaisesti äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen lisääntymis- ja poikastuotantomahdollisuuksia. Myös muiden vaelluskalojen, kuten lohen, vimman ja nahkiaisen elinolosuhteet paranevat. Lisäksi hanke parantaa huomattavasti koko jokialueen virkistyskäyttöarvoa muun muassa mahdollistamalla koskimelonnin. Hankkeen haittavaikutukset liittyvät pääasiassa kulttuurihistoriallisiin tekijöihin, jotka on kuitenkin otettu huomioon muun muassa pysyttämällä padon reunaosat.

Vaikutukset vedenkorkeuksiin ja virtauksiin sekä työnaikaiseen vedenlaatuun ja pohjaeläimistöön arvioidaan vähäisiksi ja paikallisiksi. Töiden haittavaikutus uhanalaiseen vuolejokisimpukkaan minimoidaan siirtämällä simpukat pois alueilta, joihin kohdistuu mekaanista häirintää sekä alueilta, jotka ovat vaarassa jäädä kuiville vedenpinnan laskun vuoksi. Hankkeella saavutettavien hyötyjen arvioidaan olevan huomattavasti sen haittoja suuremmat.

Hakemusasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävillä ympäristöhallinnon lupatietopalvelussa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu (Klikkaa "Linkki lupatietopalveluun". Valitse Rajaa haku-kohtaan alasvetovalikosta "Ei rajausta". Kirjoita Asia-kohtaan "Tikkurilankosken" ja kunnaksi "Vantaa").

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 10

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraava lausunto vesilain mukaisesta hakemuksesta, joka koskee Tikkurilankosken padon osittaista purkua, padon ja kalatien vesitalouslupien rauettamista sekä koskialueen kunnostusta ja valmistelulupaa:

Ympäristölautakunta puoltaa vesilain mukaisen luvan myöntämistä Tikkurilankosken padon osittaiselle purkamiselle ja koskialueen kunnostukselle. Lautakunta kannattaa padon ja kalatien vesitalouslupien rauettamista sekä puoltaa valmisteluluvan myöntämistä.

Padon osittainen purkaminen sekä koskialueen kunnostaminen parantavat lohikalojen nousu- ja lisääntymisolosuhteita Keravanjoella sekä lisäävät joen virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Ympäristölautakunta katsoo, että padon osittaista purkamista ja koskialueen kunnostamista koskevat luontoselvitykset ovat tarkoitukseen riittävät. Koskiluonnon elvyttämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat erityisasiantuntijuutta vaativia, joten esim. kutualuekunnostuksissa ja koskiympäristön luonnon hoidossa tulee panostaa laadukkaaseen toteutukseen.

Maaperän ja jokialueen sedimenttien pilaantuneisuutta on tutkittu alueella alustavasti. Maaperän ja sedimentin haitta-aineiden vaikutuksia hankkeeseen, sekä niiden puhdistustarvetta on arvioitu riskinarviointien avulla. Riskinarviointit ja tutkimukset tulee huomioida hankkeen toteutuksessa siten, ettei haitta-aineista aiheudu haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Vesilain mukaisessa luvassa tulee antaa riittävät määräykset, siten että Tikkurilankosken padon osittaisen purkamisen ja koskialueen kunnostuksen töiden aikaiset vaikutukset Keravanjoen vedenlaatuun olisivat mahdollisimman vähäiset, jotta koskialueen ja alajuoksun eliöstön elinolosuhteet pystytään turvaamaan. Padon purkaminen ja koskialueen kunnostustyöt on tehtävä kalojen nousu- ja kutuaikojen ulkopuolisena aikana 15.11.–15.4. sekä 15.6.–30.8. Töissä on vältettävä uoman sulkemista ja vedenjuoksun estämistä taimenen nousuaikana 1.9.–15.11. Keravanjoen veden virtaukselle ei saa aiheutua haitallisia muutoksia kunnostustöiden aikana eikä hankkeen valmistuttua.

Lautakunta toteaa, että ympäristökeskuksen asiantuntijat ovat olleet mukana työryhmässä, joka on valmistellut vesilain mukaista hakemusta ja ympäristökeskuksella on ollut mahdollisuus kommentoida hakemusluonnosta jo valmisteluvaiheessa.

Tikkurilankosken padon purkaminen liittyy laajempaan jokirannan virkistyskäytön ja maiseman kehittämiseen. Jokirannasta kehitetään monipuolinen, luonnoltaan monimuotoinen ja kaunis virkistysalue sekä kasvavan Tikkurilan asukkaille että turisteille. Tikkurilankoskesta halutaan tehdä koko perheen kalastuspaikka. Jos pato puretaan, tulee joen pohjoispuolelle lisää tilaa nykyisin ahtaaseen paikkaan uoman ja Tikkurilantien väliin. Tätä tilaa on tarkoitus kehittää oleskelupaikaksi.

Päätös:

Päätettiin antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liite:

- Tikkurilankosken padon purkaminen, kartta ja poikkileikkaukset

Täytäntöönpano: Ote Etelä-Suomen aluehallintovirasto
lausunto sähköistä muistutuslomaketta käyttäen
www.avi.fi/muistutus

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Päivi Jäntti-Hasa, p. 040 841 9973, Sinikka Rantalainen p. 050 318 0938 ja Pyry Lundén p. 0408419974,
Laura Muukka p. 050 302 9396 [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

PIIRUSTUSMERKINNÄT

Nykyinen rakennus

Jk+pp-tie

Murskepolku

Uusi kiveys

Kiviruhka

Uusi kiviverhous

Nykyinen kiveys

Kalaportaiden päälle rakennettava terassi

Arvioitu nykyinen avokallio

Täyttöalue

Vesialue

Tulvavyöhyke täyttö karkealla soralla #0-150mm luonnonmukainen kasvillisuus

Rantaniitty

Nykyinen kasvillisuus

Padon säilyvät rakenteet

Säilytettävä puu tai pensas

Istutettava puu

Kutusraikko, raekoko 20-60mm

Nykyinen kivikko

Pohjakynnys, katso piirustus nro. 57245-10

kiviramppi puretun padon kohdalla kivien halkaisija 100-400mm ylä- ja alavirran puolella suuret kivet, halkaisija 700-1000mm

Uudet luonnonkivet halkaisija rantakivikossa 200-800mm halkaisija uomassa 400-1500mm

Poikaskivikko, koko 60-520mm

Portaat puretuista patokivistä

Astinkivet puretuista patokivistä

Uusi kaide

Nykyinen kaide

Nykyinen muuri

Suunnittelualueen raja

Rannan uusi korkeuskäyrä

Muinaismuistolain nojalla rauhoitettu muinaisjäänös

Paikallisesti arvokas kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde

Säilyvä poltouunin piippu

Nupukiviraita, 2 tai 3 kiveä

Louhinnan aluevaraus

Vedenkorkeus eri virtaamilla:

0,3m3s (MNQ)

3,3m3s (MQ)

28,81m3s (MHQ)

71,85m3s (HQ250)

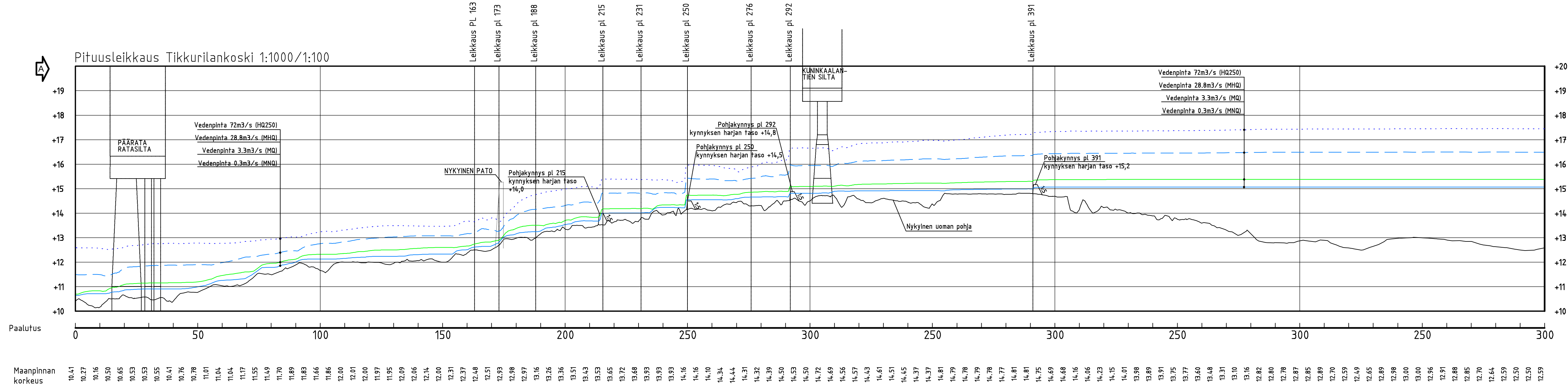
A Lisätty kaksi kynnystä ja leikkaukset, louhinnan aluevaraus, muokattu vesikäyriä ja täyttöjä, leikkauksen paalunumerot muutuneet, lisätty tulvasuojelun korkotasot Vernissan pohalla		Hyv.	1.3.2017	Ramboll / Tiia Valtonen
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS		Hyv.		
		Tark.		
		Suunn.		
61 TIKKURILA		Mittakaava		Koord.järj. ETRS-GK25
TIKKURILANKOSKI, VÄRITEHTAANRANTA, VERNISSA JA VERNISSARANTA		1:500		Korkeusjärj. N2000
ASEMAPIIRUSTUS		Lisät. piir.nro		
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.		Hyv.
				Piir.nro
				57245-1
GEOTEK- NIIKKA		Tark.		Tark. Ulla Loukkaanhuhta
			3.10.2016	Suunn. Tiia Valtonen
 HSY:n vesihuolto		Nro		Hyv.
PL 300 00066 HSY p.091 15611				Tark.
				Hyv.
				Tark.

57245-3A

57245-3B

57245-3C

57245-3D

A Pituusleikkaus päivitetty		Hyv.	
		1.3.2017	Ramboll /Tiia Valttonen
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIKAN KESKUS		Hyv.	Hanna Keskinen
		Tark.	
		Suunn.	
61	TIKKURILA TIKKURILANKOSKI PITUUSLEIKKAUS	Mittakaava 1:1000/1:100	Koord.järj. ETRS-GK25 Korkeusjärj. N2000
		Liitt.pilr.n:o	
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.	Hyv.
201	KADUT		Piir. n:o
313	KATUJOHDOT		57245-3
GEOTEK- NIIKKA		Tark.	
			03.10.2016 Tark. Ulla Loukkaanhuhta
			03.10.2016 Suunn. Tiia Valttonen
 HSY:n vesihuolto PL 300 00066 HSY p.(09) 15611		NRO	HYV.
			TARK.
			HYV.
			TARK.

57245-3A

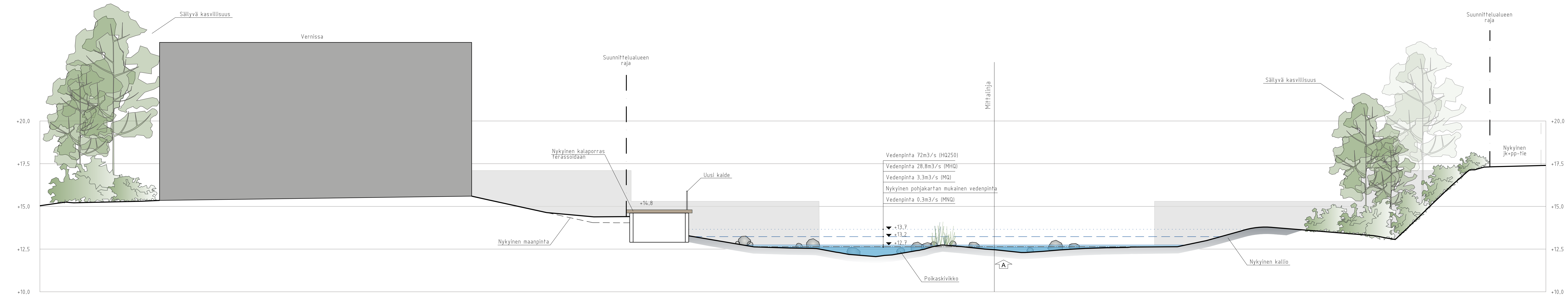
57245-3B

57245-3C

57245-3D

57245-3E

LEIKKAUS pl 163 1:100

A Vesipintaviivat ja mittalinjan kohta päivitetty		Hyv.	1.3.2017	Ramboll /Tiia Valtonen
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS		Hyv.		Hanna Keskinen
		Tark.		
		Suunn.		
61 TIKKURILA		Mittakaava		Koord.järj.
TIKKURILANKOSKI		1:100		ETRS-GK25
POIKKILEIKKAUS PL 163		Liitt. piir.nro		Korkeusjärj.
				N2000
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.		Hyv.
				Piir.nro
				57245-3
GEOTEK- NIIKKA		Tark.		03.10.2016
				Tark. Ulla Loukkaanhuhta
				03.10.2016
				Suunn. Tiia Valtonen
 HSY:n veshuolto PL 300 00066 HSY p.109) 15611		Nro		Hyv.
				Tark.
				Hyv.
				Tark.

57245-4A

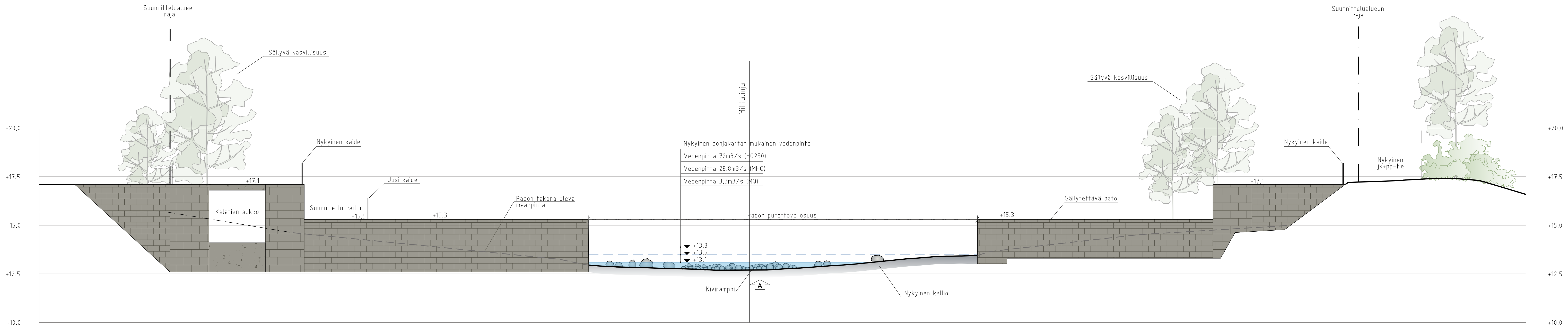
57245-4B

57245-4C

57245-4D

57245-4E

LEIKKAUS pl 175 1:100

Vesipintaviivat ja mittalinjan kohta päivitetty		Hyv.					
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS		1.3.2017		Ramboll /Tiia Valtonen			
				Hyv. Hanna Keskinen			
				Tark.			
				Suunn.			
61 TIKKURILA				Mittakaava		Koord.järj.	
TIKKURILANKOSKI				1:100		ETRS-GK25	
POIKKILEIKKAUS PL 175						Korkeusjärj. N2000	
				Liitt. piir.nro			
				.			
				.			
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.		Hyv.			
				Piir.nro			
GEOTEK- NIIKKA		Tark.				03.10.2016	Tark. Ulla Loukkaanhauta
						03.10.2016	Suunn.Tiia Valtonen
 HSY:n vesihuolto PL 300 00066 HSY p.109) 15611		Nro ▪		Hyv.			
				Tark.			
				Hyv.			
				Tark.			

57245-5E

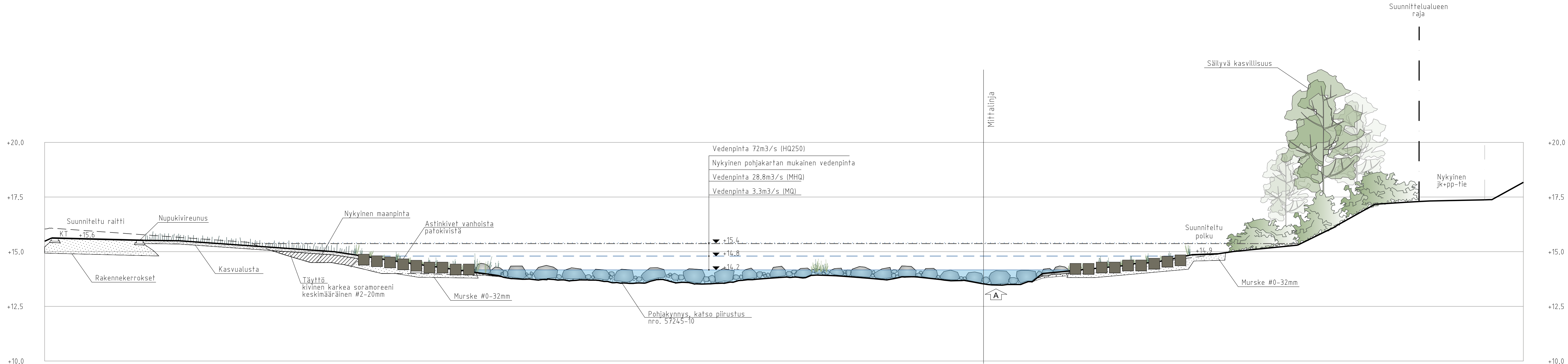
Mittal, Linja

Murske #0-32mm

GEOTEK- NIIKKA	Tark.		03.10.2016	Tark.	Ulla Loukkaanhuhta
			03.10.2016	Suunn.	Tiia Valttonen
 HSY:n vesihuolto PL 300 00066 HSY p.109) 15611	Nro •	Hyv.			
		Tark.			
		Hyv.			
		Tark.			

LEIKKAUS pl 215 1:100

A	Muutettu pohjakynnyksen korkeutta, vesipintaviivoja ja mittalinjaa				Hyv.			
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS					1.3.2017		Ramboll / Tiia Valttonen	
							Hyv. Hanna Keskinen	
							Tark.	
							Suunn.	
61 TIKKURILA					Mittakaava		Koord.järj. ETRS-GK25 Korkeusjärj. N2000	
TIKKURILANKOSKI								
POIKKILEIKKAUS PL 215								
44 PUISTOSUUNNITELMA					Hyv.		Hyv.	
							Piir.nro	
							57245-6	
GEOTEK- NIikka		Tark.					03.10.2016	
							Tark. Ulla Loukkaanhuhta	
							03.10.2016	
							Suunn. Tiia Valttonen	
		HSY:n vesihuolto			Nro		Hyv.	
		PL 300 00066 HSY p.09/ 15611			▪		Tark.	
							Hyv.	
							Tark.	

57245-7A

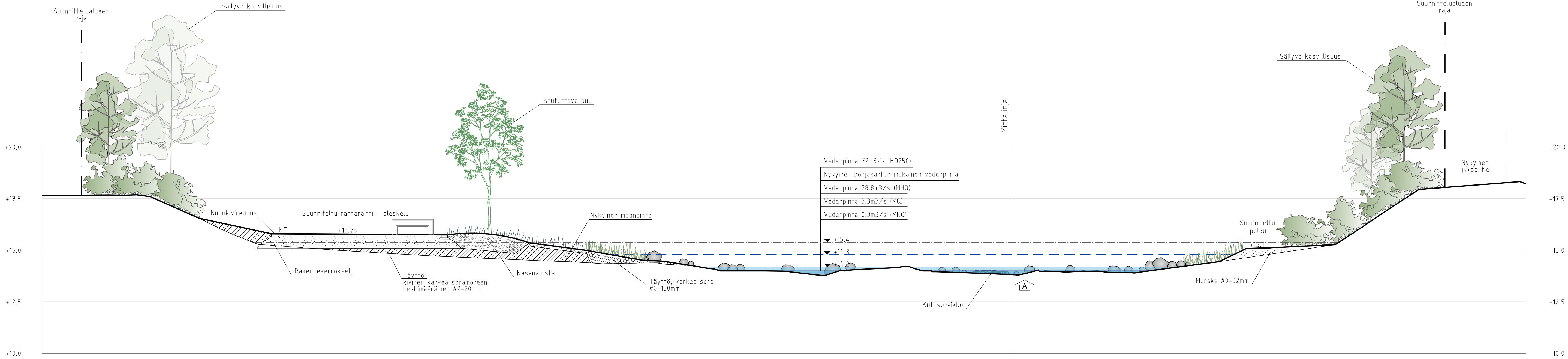
57245-7B

57245-7C

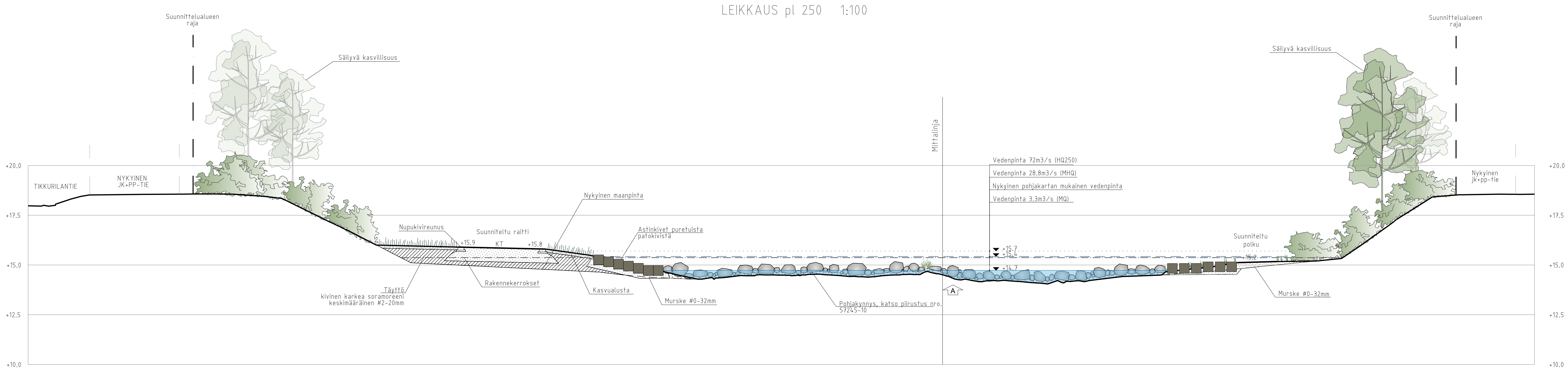
57245-7D

57245-7E

LEIKKAUS pl 231 1:100

A Vesipintaviivat ja mittalinjan kohta päivitetty		Hyv.	1.3.2017	Ramboll / Tiia Valtonen
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS		Hyv.		Hanna Keskinen
		Tark.		
		Suunn.		
61 TIKKURILA		Mittakaava		Koord.järj. ETRS-GK25
TIKKURILANKOSKI		1:100		Korkeusjärj. N2000
POIKKILEIKKAUS PL 231		Liitt. piir.nro		
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.		Hyv.
				Piir.nro
				57245-7
GEOTEK- NIIKKA		Tark.		03.10.2016 Tark. Ulla Loukkaanhuhta
				03.10.2016 Suunn. Tiia Valtonen
 HSY:n veshuolto PL 300 00066 HSY p.09) 15611		Nro		
		Hyv.		
		Tark.		
		Hyv.		
		Tark.		

Vesipintaviivat ja mittalinjan kohta päivitetty		Hyv.			
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS		1.3.2017		Ramboll /Tiia Valtonen	
				Hyv. Hanna Keskinen	
				Tark.	
				Suunn.	
61 TIKKURILA		Mittakaava 1:100		Koord.järj. ETRS-GK25 Korkeusjärj. N2000	
TIKKURILANKOSKI					
POIKKILEIKKAUS PL 250					
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.		Hyv.	
				Piir.nro	
				57245-8	
GEOTEK- NIIKKA		Tark.		03.10.2016 Tark. Ulla Loukkaanhuhta	
				03.10.2016 Suunn. Tiia Valtonen	
 HSY:n veshuolto PL 300 00066 HSY p.09) 15611		Nro		Hyv.	
		•		Tark.	
				Hyv.	
				Tark.	

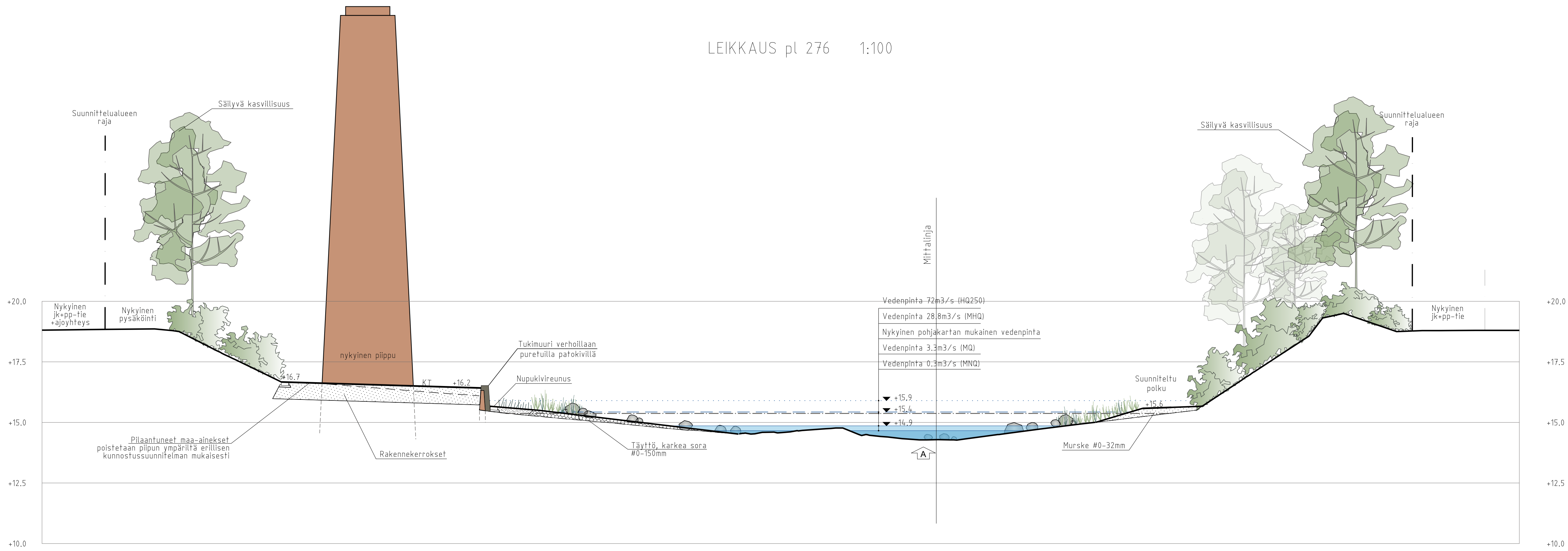
57245-9A

57245-9B

57245-9C

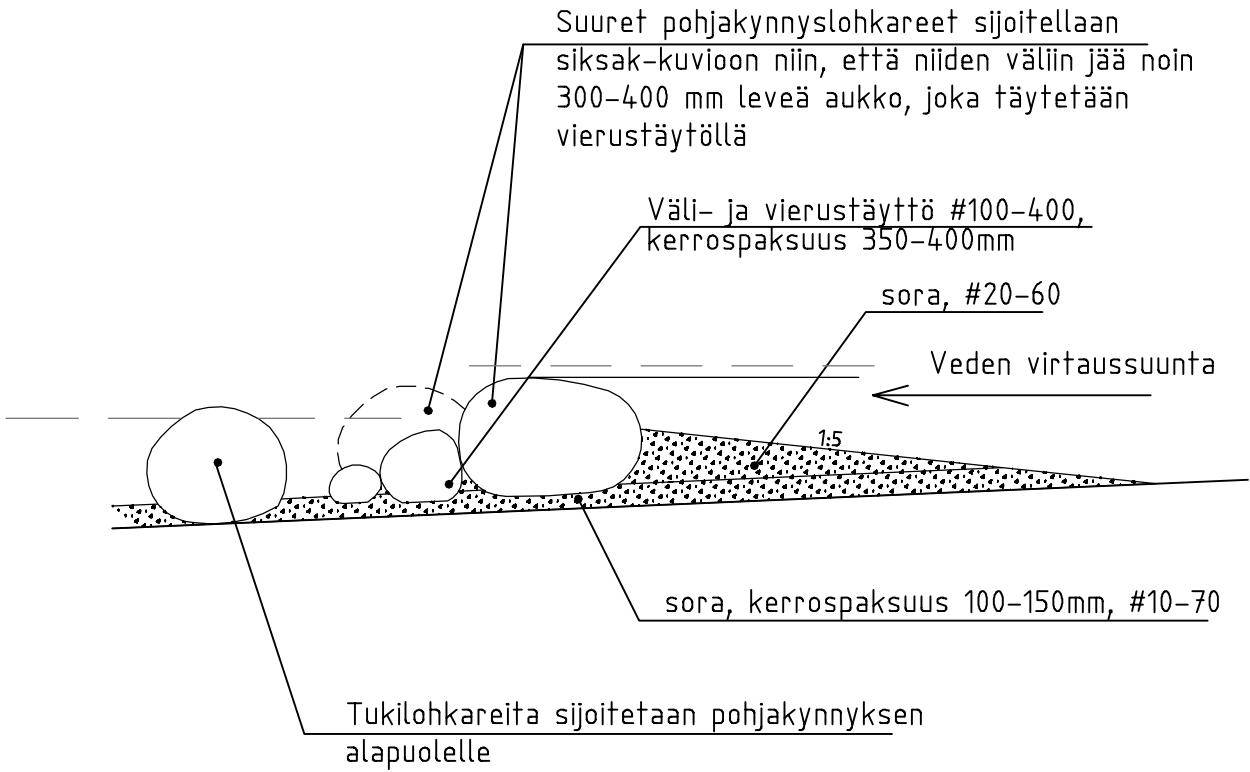
57245-9D

LEIKKAUS pl 276 1:100

A Vesipintaviivat ja mittalinjan kohta päivitetty		Hyv.		
		1.3.2017	Ramboll / Tiia Valtonen	
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIKAN KESKUS			Hyv. Hanna Keskinen	
			Tark.	
			Suunn.	
61 TIKKURILA			Mittakaava	Koord.järj.
TIKKURILANKOSKI			1:100	ETRS-GK25
POIKKILEIKKAUS PL 276			Liitt. piir.nro	Korkeusjärj.
				N2000
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.	Hyv.	
			Piir.nro	
			57245-9	
GEOTEK- NIikka		Tark.		
			03.10.2016	Tark. Ulla Loukkaanhuhta
			03.10.2016	Suunn. Tiia Valtonen
 HSY:n vesihuolto		Nro	Hyv.	
PL 300 00066 HSY p.09/ 15611			Tark.	
			Hyv.	
			Tark.	

Detaljikuva pohjakynnyksen
rakenteesta
1:50

Suurten pohjakynnys- ja tukilohkareiden tulisi olla kooltaan noin 0,5 m³, vähintään 300-400 mm korkeita ja muodoltaan pitkulaisia.

Suurten pohjakynnyslohkareiden välisiä aukkoja jätetään avoimeksi yhteensä 2 - 3 metrin leveydeltä ja muut aukot peitetään isohkoilla kivillä. Avoimien aukkojen määrä sovitetaan työn aikana vastaamaan tavoiteltuja vedenpinnan korkeuksia kynnyksen yläpuolella. Alivirtaaman vedenpinnan tulisi nousta kynnyksen harjalle alivirtausaukon kohdalla. Mediaanivirtaamalla vesipintojen ero kynnyksen ylä- ja alapuolella tulisi olla noin 20 - 30 cm. Alivirtausaukkojen pohjan tasoa voidaan nostaa vierustäytöllä, jotta riittävä vedenpinnan taso saavutetaan alivirtaamalla.

Kynnyksen harjan, eli suurten lohkaroiden yläpinnan keskimääräisen korkeuden tulee vastata puituusleikkauksessa esitettyä tasoa.

Lohkareet ja täyttökivet asennetaan sorapatjalle tukevasti. Suuret pohjakynnyslohkareet tuetaan alavirran puolelta kivillä #100 - 400 mm. Kivet tulee asetella tiivistä toisiaan vasten ja varmistua niiden paikallaan pysymisestä.

Kynnyksien yläpuolelle tehdään kutusoraikko joka asennetaan viimeisenä työvaiheena. Mikäli kutusoraikkoon pääsee maa-ainesta työn aikana, tulee soraikko puhdistaa maa-aineksesta lopuksi.

A Kynnyksen kuvausta täydennetty		Hyv.	
		1.3.2017	Ramboll /Tiia Valtonen
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS			Hyv.
			Tark.
			Suunn.
61 TIKKURILA		Mittakaava	
TIKKURILANKOSKI		1:50	
DETALJIPIIRUSTUS POHJAKYNNYS		Liitt. piir.nro . .	
44	YLEISSUUNNITELMA	Hyv.	Hyv.
			Piir.nro
			57245-10
GEOTEK- NIIKKA		Tark.	
			3.10.2016 Tark. Ulla Loukkaanhulta
			3.10.2016 Suunn. Tiia Valtonen
 HSY:n vesihuolto PL 300 00066 HSY p.(09) 15611		Nro	Hyv.
			Tark.
			Hyv.
			Tark.

57245-11A

57245-11B

57245-11C

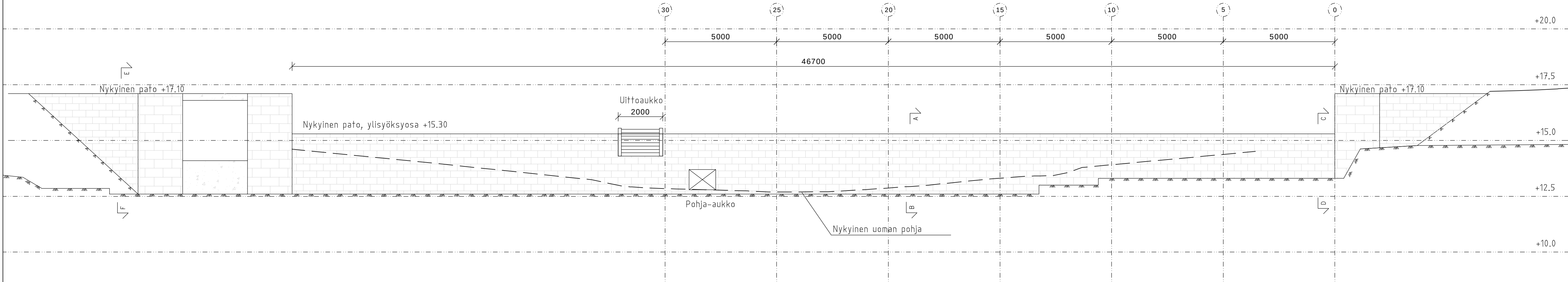
57245-11D

57245-11E

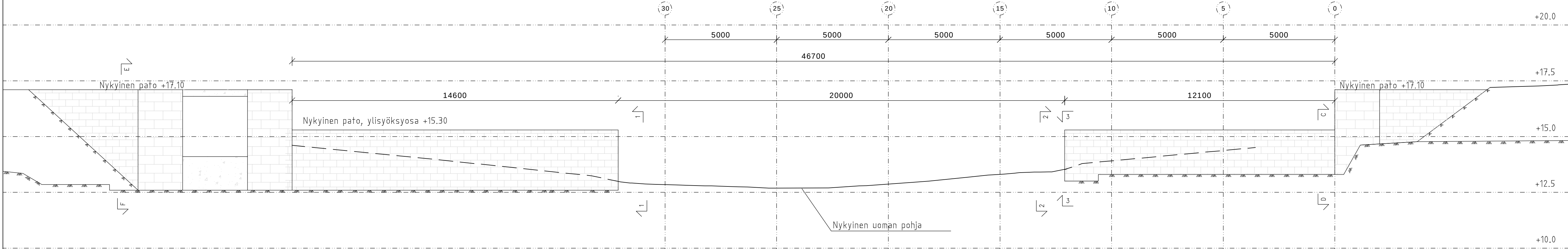
57245-11F

57245-11F

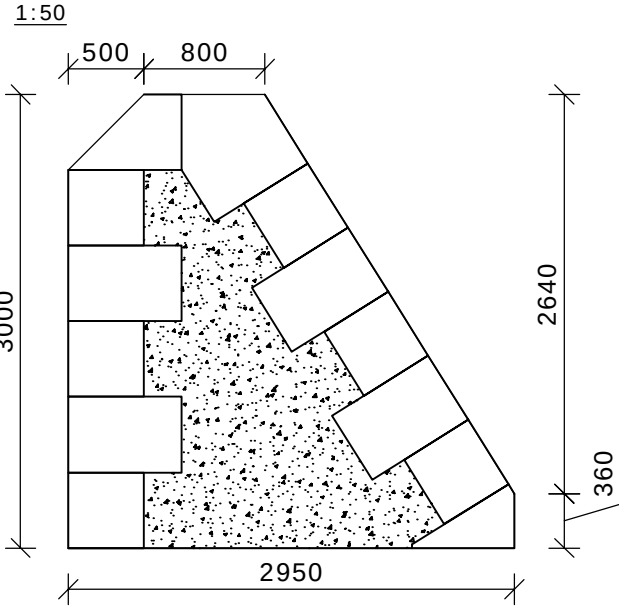
Nykytilanne

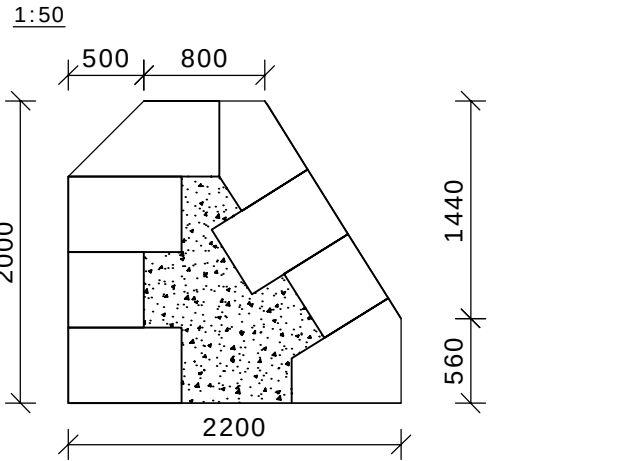
Keskiosa purettu

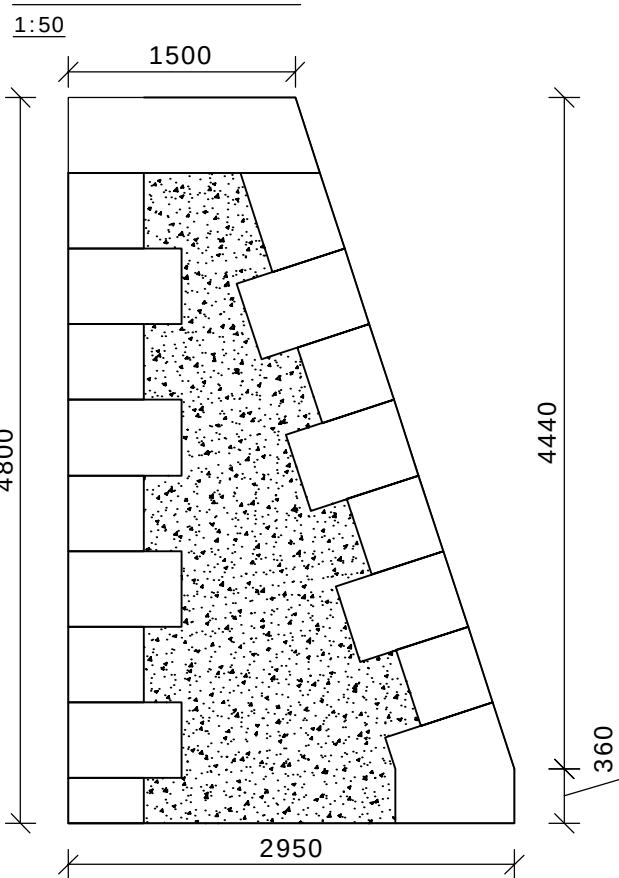
LEIKKAUS A-B

LEIKKAUS C-D

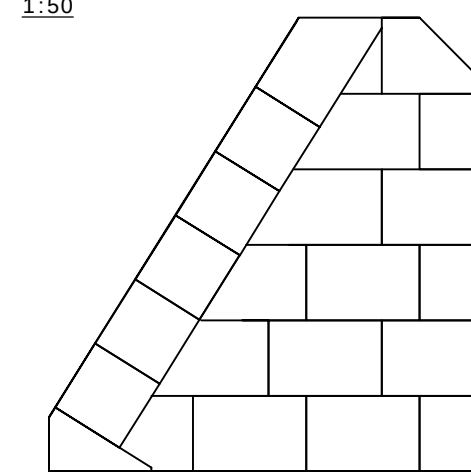

LEIKKAUS E-F

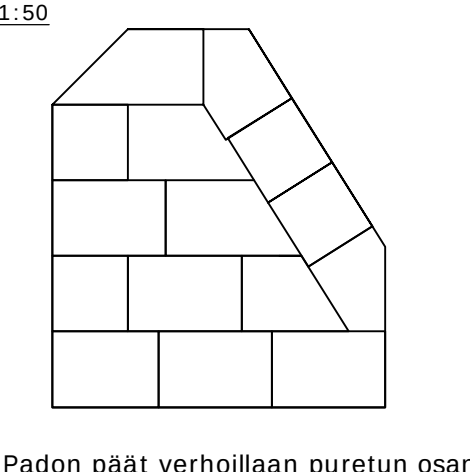

PÄÄTYJEN VERHOILU

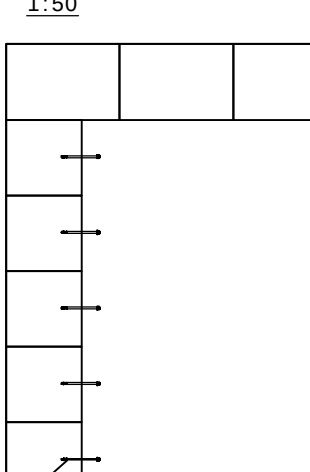
LEIKKAUS 1-1

LEIKKAUS 2-2

LEIKKAUS 3-3

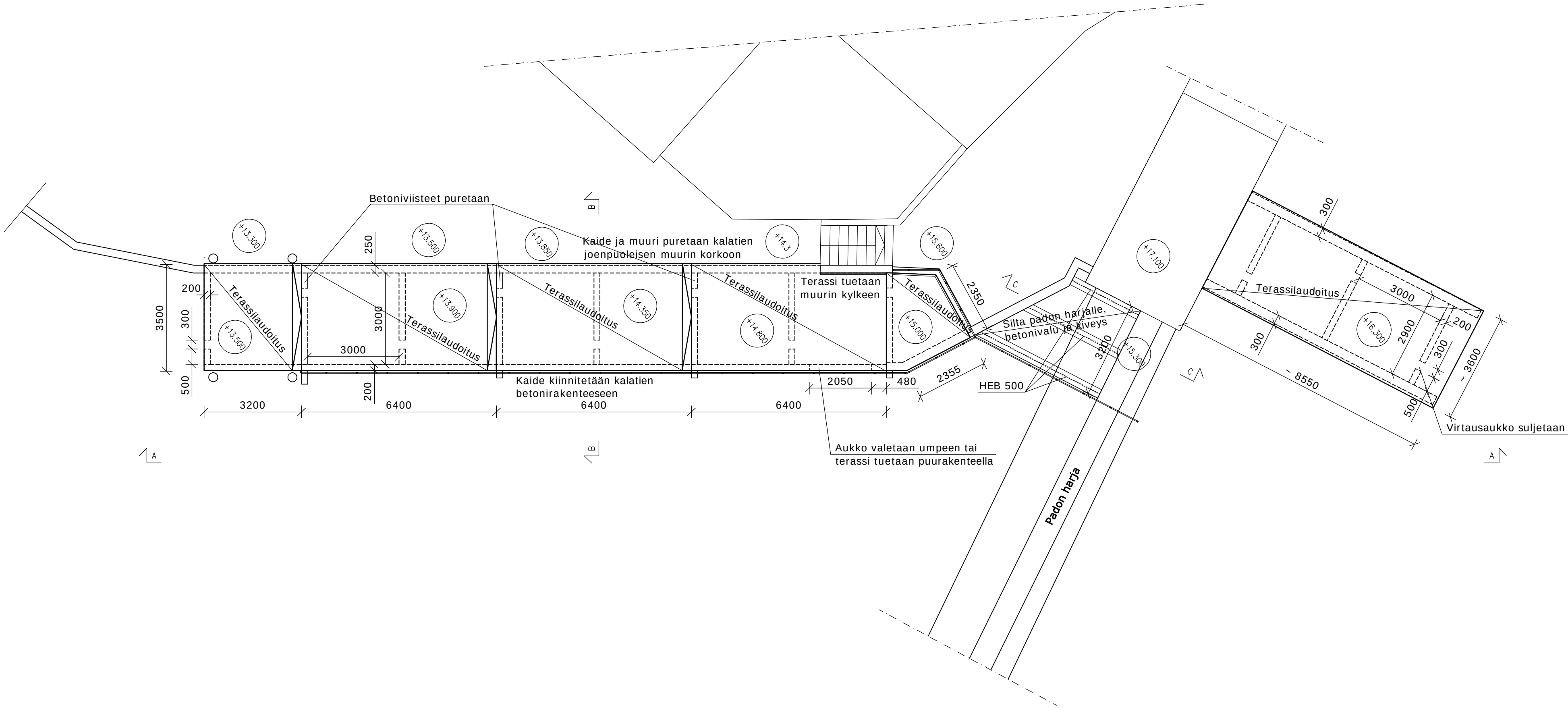
Padon kyljestä irronneiden verhoilukivien uudelleenkiinnitys samoin kuin päätykivien kiinnitys

Padon alareuna ja leikkaukset piirretty vanhan alkuperäisen kuvan pohjalta, mitat tarkastettava työmaalla

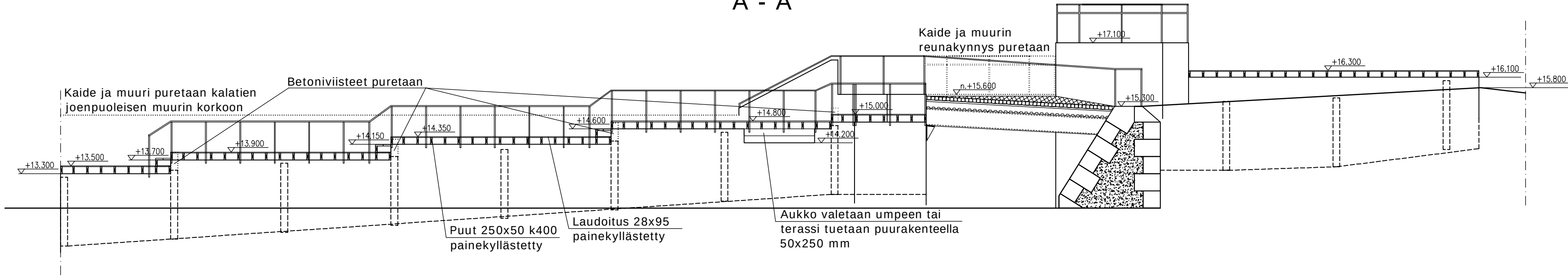
PURKUMÄÄRÄT (19 jm):
- BETONI 50 m3 (2.65 m3/jm)
- KIVET 74 m3 (3.90 m3/jm)

PURKUMÄÄRÄT (1 jm):
- BETONI 1.8 m3 (1.8 m3/jm)
- KIVET 2.4 m3 (2.4 m3/jm)

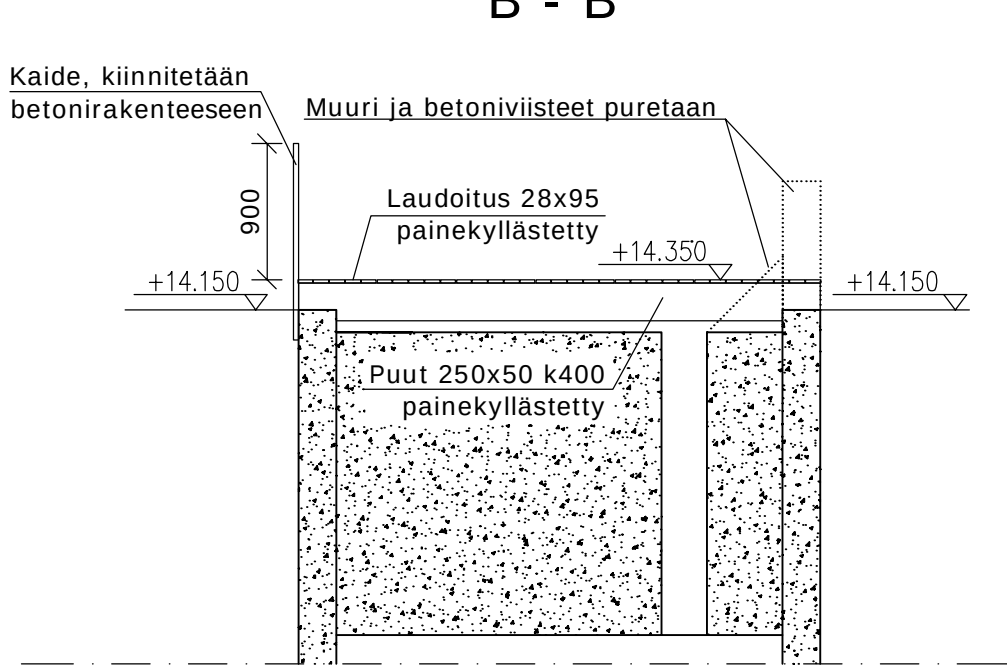
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS		Hyv.	
		Tark.	
		Suunn.	
61 TIKKURILA TIKKURILANKOSKI		Mittakaava 1:100 1:50	Koord.järj. ETRS-GK25 Korkeusjärj. N2000
PURKAMISPIIRUSTUS		Liitt.pilr.no	
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.	Hyv.
341	PADOT JA KALAPORTAAT		Pilr. n:o
		57245-11	
GEOTEK- NIIKKA		Tark.	03.10.2016
		Suunn. Kaisla Väre	
 HSY:n vesihuolto PL 300 00066 HSY p.09) 15611		NRO	HYV.
			TARK.
			HYV.
			TARK.

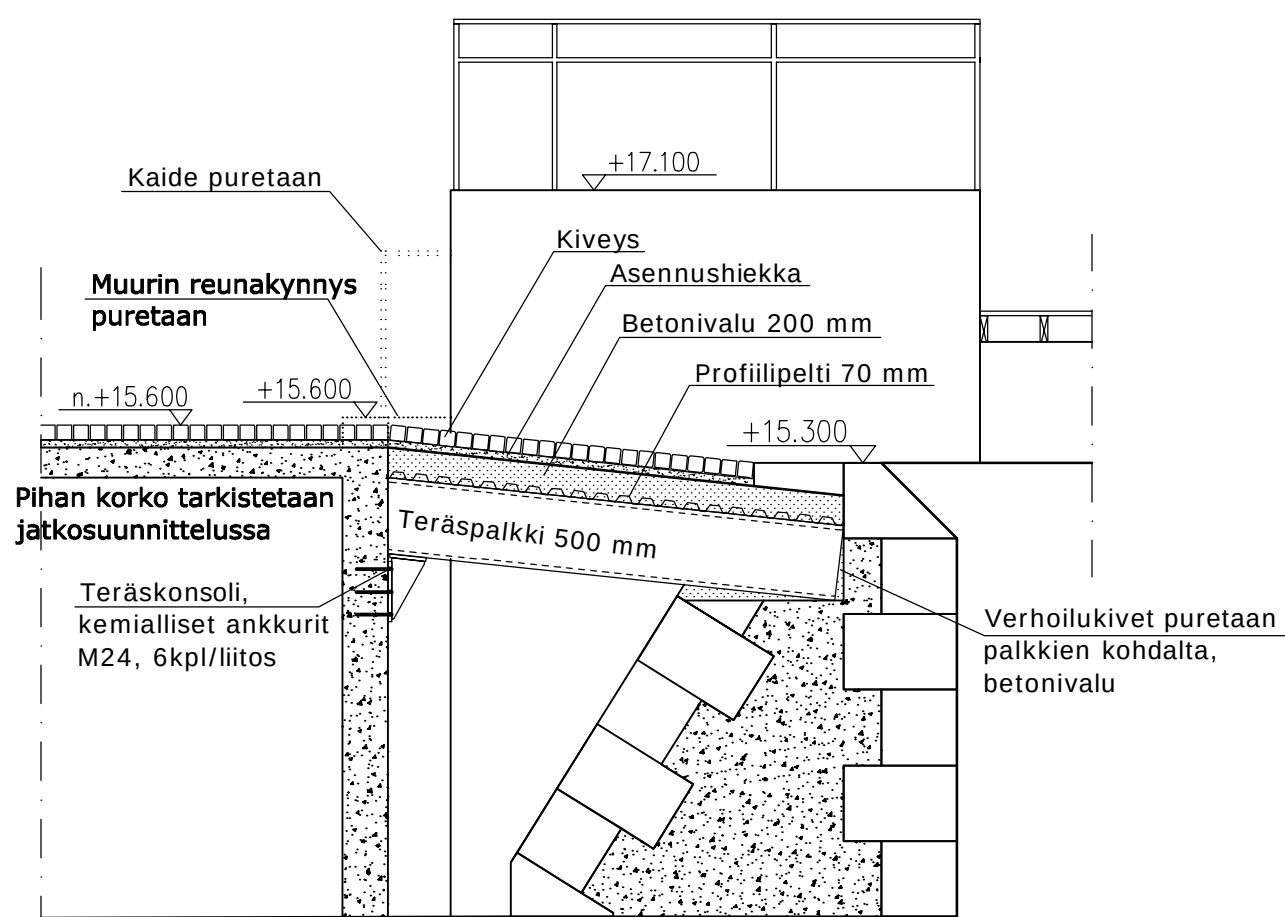
A - A

B - B

C - C

Määrät:

Terassi
-terassilaidoitus: 900 jm, painekyllästetty terassilauta, 28x95 mm
-terassikoolaus: 320 jm, painekyllästetty puu, 250x50 mm

Silta
-teräspalkit: 10,5 jm, HEB500
-muottipelti: 11 m², profiilipelti 0.9 mm, 70mm
-betoni: 2,2 m³, teräsbetoni
-kiveys: 11 m², sama kuin pihakiveys
-kaide: 28 m, teräskaide h=1300 mm

Betonimuurin purku (~ 19,7 jm): 5,20 m³
3,7 jm: ~ 0,37 m³ (0.1 m³/jm)
6,4 jm: ~ 1,36 m³ (0.21 m³/jm)
6,4 jm: ~ 2,1 m³ (0.33 m³/jm)
3,2 jm: ~ 1,36 m³ (0.43 m³/jm)

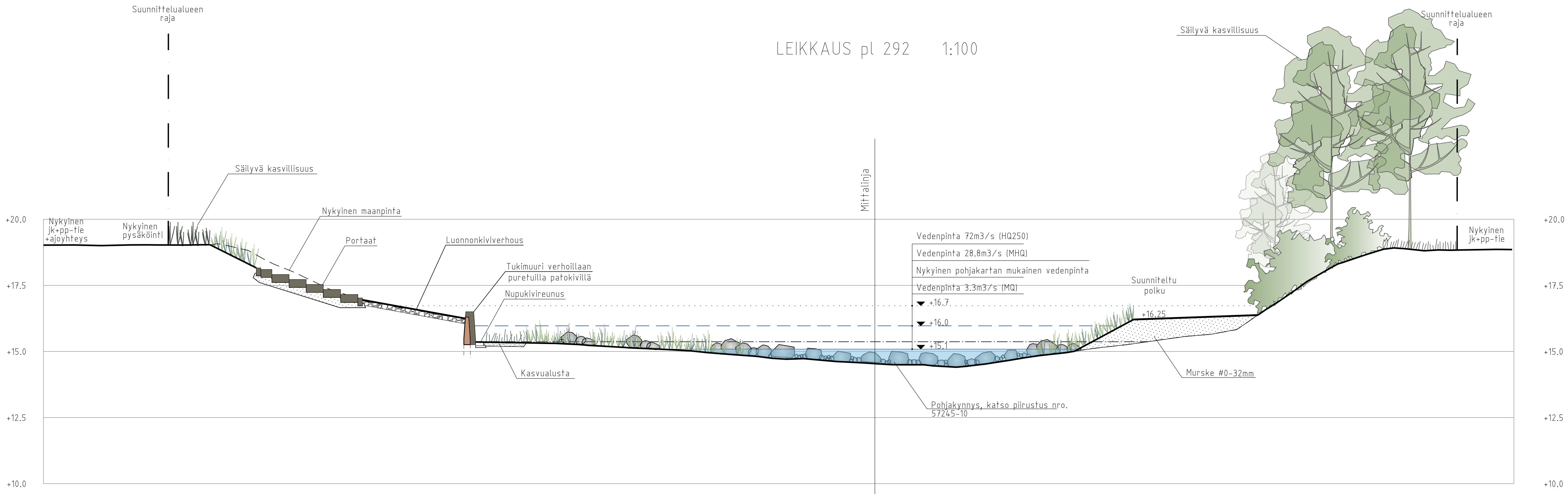
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIKAN KESKUS		Hyv.		
		Tark.		
		Suunn.		
61	TIKKURILA	Mittakaava 1:100 1:50	Koord.järj. ETRS-GK25 Korkeus.järj. N2000	
TIKKURILANKOSKI				
RAKENNEPIIRUSTUS				
		Liitt.pilr.n:o		
		.		
44	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.	Hyv.	
341	PADOT JA KALAPORTAAT		Piir. n:o	
			57245-12	
GEOTEK- NIIKKA		Tark.	03.10.2016	Tark. Petteri Blomberg
			03.10.2016	Suunn. Kaisla Väre
 HSY:n vesihuolto PL 300 00066 HSY p.091 15611		NRO	HYV.	
			TARK.	
			HYV.	

57245-13A

57245-13B

57245-13C

57245-13D

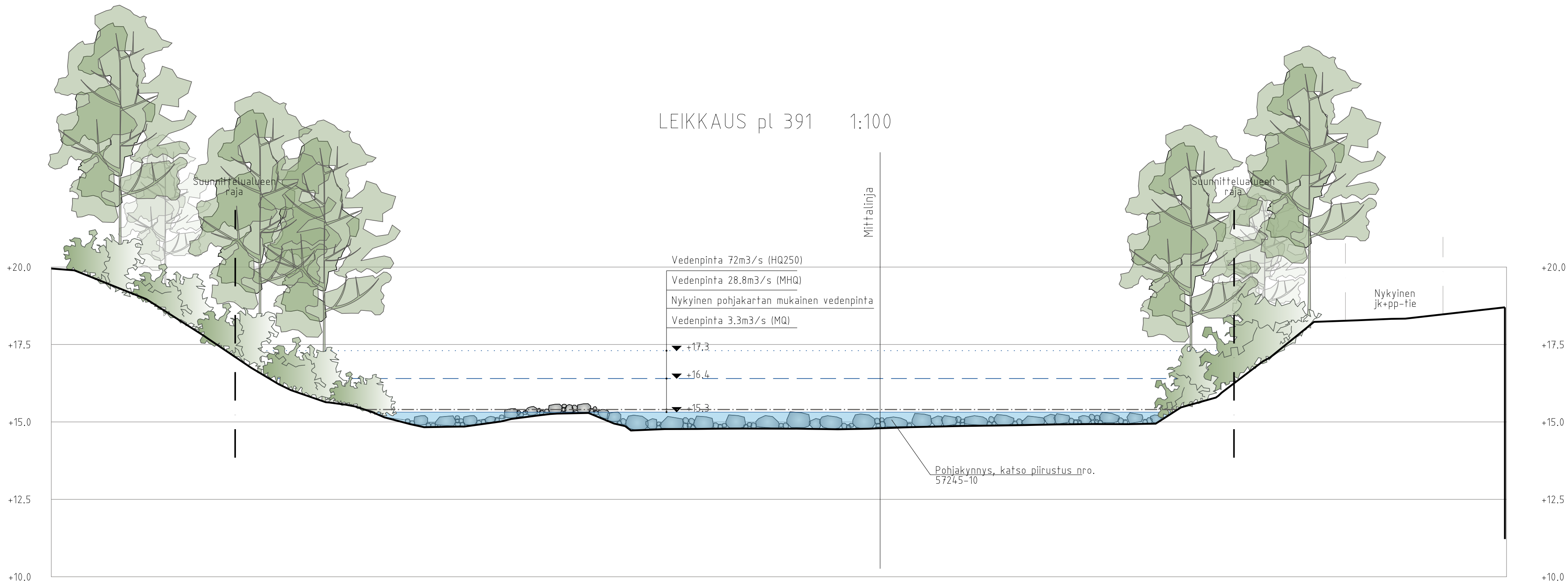

A .		Hyv.							
		Ramboll /							
		Hyv. Hanna Keskinen							
		Tark.							
		Suunn.							
61 TIKKURILA				Mittakaava		Koord.järj.			
TIKKURILANKOSKI				1:100		ETRS-GK25			
POIKKILEIKKAUS PL 292				Liitt. piir.nro		Korkeusjärj. N2000			
44		PUISTOSUUNNITELMA		Hyv.		Hyv.			
						Piir.nro			
						57245-13			
GEOTEK- NIIKKA		Tark.				1.3.2017		Tark. Ulla Loukkaanhuhta	
						1.3.2017		Suunn. Tiia Valtonen	
		HSY:n vesihuolto		Nro		Hyv.			
		PL 300		.		Tark.			
		00066 HSY				Hyv.			
		p.(09) 15611				Tark.			

57245-14A

57245-14B

57245-14C

A .		Hyv.			
 VANTAAN KAUPUNKI KUNTATEKNIIKAN KESKUS		.		Ramboll /	
				Hyv. Hanna Keskinen	
				Tark.	
				Suunn.	
61 TIKKURILA				Mittakaava	Koordjärj. ETRS-GK25
TIKKURILANKOSKI				1:100	Korkeusjärj. N2000
POIKKILEIKKAUS PL 391				Liitt. piir.nro	
				.	.
4.4	PUISTOSUUNNITELMA	Hyv.		Hyv.	
				Piir.nro	57245-14
GEOTEK- NIIKKA		Tark.		1.3.2017	Tark. Ulla Loukkaanhuhta
				1.3.2017	Suunn. Tiia Valtonen
 HSY:n vesihuolto PL 300 00066 HSY p.(09) 15611		Nro ▪	Hyv.		
			Tark.		
			Hyv.		
			Tark.		

11 § **Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristölupahakemuksesta /Rudus Oy, Länsisalmen tuotantolaitos**

VD/5858/11.01.01.09/2013

KR/KHI/MRA

ASIA

Rudus Oy hakee muutosta Etelä-Suomen aluehallintoviraston 16.11.2010 nro 78/2010/2 myöntämään ympäristölupaun, joka koskee Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskausalaitosta. Samalla haetaan muutetun toiminnan aloittamislupaa sekä betonimurskeen osalta jätteeksi luokittelun poistamista (end of waste -menettely). Hakemuksen mukaan vuosittainen enimmäisvastaanotto- ja käsittelymäärä pysyisi ennallaan, mutta käsiteltävien jakeiden suhde (louhe/eri jätejakeet), enimmäisvarastointimäärät sekä toiminta-ajat muuttuisivat. Hakemus korvaa korkeimman hallinto-oikeuden aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian, jonka uusi käsittely on jätetty sillensä (ESAVI:n päätös 29.8.2017).

Lupahakemus on kokonaisuudessaan luettavissa Lupatietopalvelussa:
https://tietopalvelu.ahp.fi/Lupa/Lisatiedot.aspx?Asia_ID=1399366

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Rudus Oy:n ympäristönsuojelulain mukaisesta hakemuksesta. Lausunnon antamiselle annettua määräaika on jatkettu 24.11.2017 saakka.

HAKIJA

Rudus Oy, PL 49, 00441 Helsinki

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskausalaitos

Kiinteistöt 92-410-15-4, 92-410-15-3 ja 92-410-6-66-M601 Vantaan Länsisalmessa (Pitkäsuontie)

ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Maakuntakaavassa alue on merkitty energiahuollonalue/jätteenkäsittelyalueeksi (EN/EJ). Vantaan yleiskaavassa 2007 alue sijoittuu yhdyskuntateknisen huollon alueelle (ET). Asemakaavassa alue on erityisaluetta (E).

Alueen itäpuolella on Vantaan Energia Oy jätevoimala, pohjoispuolella Hyvinkään Tieluiska Oy:n mullanjalostustoimintaa sekä Vantaan kaupungin lumenkaatopaikka. Mullanjalostustoiminnan taakse luoteeseen on suunniteltu bussivarikkoa. Pohjoispuolella ja osittain toiminta-alueella on suurjännitevoimalinjoja. Alueen eteläpuolelle sijoittuu Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymäalue.

Ojangan ulkoilualueen lähimmät virkistysreitit kulkevat noin 300 metrin päässä alueen pohjoispuolella peltoaukean takana. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 260 m lounaaseen toiminta-alueesta Kehä III:n toisella puolella Lemmenkujalla (350–420 m etäisyydellä murskauksesta) sekä Kalliolaaksontiellä noin 600 m koilliseen ja Länsisalmessa noin 800 m kaakkoon.

Toiminta-alueen maaperä on tiivistynyttä savea tai kalliota. Maaperän tiiviystä johtuen alueella ei

muodostu varsinaista pohjavettä ja pääosa sadannasta päättyy pintavalintana pohjoiseen avo-ojaan. Fazerilan pohjavesialue sijaitsee toiminta-alueesta lounaaseen ollen lähimmillään noin 100 m etäisyydellä.

LAITOKSEN TOIMINTA

Laitoksella otetaan vastaan ja murskataan louhetta sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätettä. Vuosittaisia vastaan-ottomääriä haetaan muutettavaksi niin, että betoni- ja tiilijätettä voitaisiin käsitellä yhteensä 300 000 tonnia ja asfalttijätettä 0-100 000 tonnia (nykyisessä luvassa kaikki yhteensä 100 000 t). Käsittlemättömiä jättejakeita varastoitaisiin alueella 400 000 tonnia. Louhetta vastaanotettaisiin ja murskattaisiin 0 – 1 100 000 tonnia vuodessa. Enimmäisvastaanotto- ja käsittelymäärä olisi sama kuin voimassa olevassa luvassa (1 100 000 t). Haettu toiminnan muutos nostaisi betonin ja tiilen osuutta käsittelyn kokonaismäärästä.

Prosessi

Kierrätysmateriaalit kuljetetaan tuotantoalueelle pääsääntöisesti kuorma-autoilla ja ne puretaan suoraan raaka-aineen varastokasoihin tai syötetään murskaimeen. Tarvittaessa suurimpia kappaleita esikäsittelään rikottamalla niitä toiminta-alueen pohjatasolla meluvallin suojassa murskaukseen soveltuvaan pienenpään kokoon.

Louheen murskauslaitos koostuu esimurskaimesta, välimurskaimesta ja yhdestä tai useammasta jälkimurskaimesta sekä seulastosta. Betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskauslaitos koostuu yksivaiheisesta murskaimesta ja seulastosta. Tarvittaessa voidaan käyttää jälkimurskainta.

Betonista ja tiilestä valmistetaan CE-merkittyjä teknisten laatuvaatimusten mukaisia murskeita, joita käytetään luonnon maa- ja kiviaineksen tapaan, asfalttijätteestä asfalttirouhetta asfaltin valmistukseen. Asfaltti-murske sopii myös maarakentamiseen ja stabilointiin. Vastaanotettuja materiaaleja voidaan hyödyntää lisäksi toiminta-alueen varastoalueiden tie- ja tukirakenteissa.

Varastointi

Valmiit tuotteet varastoidaan alueella kasoissa. Niitä pakataan myös suursäkkeihin asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Säilytyksestä ei aiheudu merkittäviä päästöjä ympäristöön. Jätteen varastoinnille esitetty määrä takaa mahdollisuuden toteuttaa toiminta taloudellisissa jaksoissa, mutta myös samalla varmistaa, että alueella on aina varastoituna raaka-ainetta riittävän korkeiden melusteiden takaamiseksi ja melun leviämisen estämiseksi.

Murskauslaitosten ollessa toiminnassa alueella säilytetään niiden läheisyydessä polttoainetta lukituissa kaksoisvaippasäiliöissä tai kontteihin sijoitetuissa säiliöissä, jotka on varustettu ylitäytön estimillä sekä valuma-altailla. Alueella varastoidaan kerrallaan murskauslaitosten ollessa toiminnassa kevyttä polttoöljyä enintään n. 9 000 l.

Työkoneiden polttoaineet säilytetään ns. tukitoiminta-alueella, joka on tiivistetty asfaltoimalla tai öljyjä kestäväällä kalvorakenteella. Tiivis rakenne kattaa sekä polttoaineiden säilytyspaikan että tankkausalueen. Voiteluaineet ja ongelmajätteet säilytetään niille varatussa lukittavassa kontissa.

Toiminta-aika

Louheen ja jätemateriaalien murskaukselle haetaan yhtenäistä toiminta-aikaa arkisin ma-pe klo 7-22. Nykyisen luvan mukaan louhetta saa murskata klo 7-18. Vastaanotto- ja myyntitoimintaa on ympäri vuoden ma-pe klo 6-22 ja satunnaisesti lauantaisin klo 8-16. Rikotuksen toiminta-ajat pysyisivät

ennallaan ma-pe klo 8-16 louheella ja 7-16 betonipaloilla. Murskaustoimintaa on 8 - 12 kuukautena vuodessa, vastaanotto- ja myyntitoiminta on ympärivuotista.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Päästöt ilmaan

Murskaustoiminnoissa syntyy kivipölyä, mikäli murskauslaitokseen syötettävä raaka-aine ei ole itsessään riittävän kosteaa. Kivipölyn leviämistä estetään käyttämällä vesikastelua prosessin kriittisissä pisteissä sekä kattamalla kuljettimet mahdollisuuksien mukaan. Toiminnassa syntyvä kivipöly laskeutuu pääsääntöisesti tuotantoalueelle eikä siitä ole haittaa ympäristölle.

Tuotantoalueen teiden pölyämistä torjutaan ensisijaisesti kastelulla sekä teiden säännöllisellä kunnostuksella, tarvittaessa suolaamalla. Kasteluvesi otetaan paikalle tuotavasta vesisäiliöstä, hulevesialtaista tai vesijohtoverkostosta. Pölyn leviämistä ympäristöön estetään myös raaka-aineiden ja valmist tuotteiden varastokasojen sijoittelulla. Koneiden ja murskauslaitosten hiukkas-, rikki-, typpi- ja hiilidioksidipäästöjä vähennetään konetyövaiheiden suunnittelulla ja välttämällä tyhjäkäyntiä.

Melu ja värinä

Raaka-aineiden ja valmist tuotteiden varastokasojen sijoittelulla ehkäistään melun leviäminen lähimpien häiriintyvien kohteiden suuntaan. Murskauslaitokset sekä rikotus sijoitetaan tuotantoalueella pohjatasolle siten, että toiminnan ja asutuksen väliin sijoittuu aina riittävän korkea valli estämään melun leviämistä.

Alueen toiminnoista on tehty melumallinnus, jonka mukaan melu ei ylitä sille asetettuja raja-arvoja. Tämä on lisäksi varmistettu melumittauksin.

Jätevedet ja päästöt vesiin

Toiminta-alueella ei synny prosessivesiä vaan pölynsidontaan käytetty vesi sitoutuu tuotteisiin. Asfaltoidulta päätukitoimintoalueelta muodostuvat hulevedet johdetaan öljynerotuskaivon kautta hulevesialtaaseen, josta ne johdetaan avo-ojaan alueen pohjoispuolelle. Avo-ojan vesimäärä on pieni suhteessa Krapuojaan, johon toiminta-alueen veden lopulta laskevat. Asfalttoimattoman alueen hulevedet saadaan kerättyä pintavaluntana tai olemassa olevia salaojia pitkin hulevesialtaaseen. Sosiaalitulojen jätevedet kerätään umpisäiliöön.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Melu

Murskaustoiminnan melupäästöjä on arvioitu melumallinnuksessa. Mallinnuksen perusteella on määritetty alueelle tarvittavat meluesteet, jotta melun raja-arvot eivät ylity lähimmissä häiriintyvissä pisteissä. Lisäksi mallinnuksessa on esitetty liikenteen aiheuttama melu alueella.

Melumallinnuksessa on aiemmin käytetty Ojangan ulkoilualueella raja-arvoa 45/40 dB(A). Nykytilanteessa tieliikenteen aiheuttama melu ylittää raja-arvot suurella osalla aluetta. Hakemuksessa esitetään, että ulkoilualue voisi tämän perusteella olla ennemminkin verrattavissa taajama-alueen virkistysalueeseen ja niillä noudatettaviin raja-arvoihin. Lähimmällä asuinrakennuksella Kehä III:n lounaispuolella liikenteen aiheuttama päiväajan keskiäänitaso on yli 55 dB(A) ja yöajan keskiäänitaso noin 50 dB(A).

Mallinnuksessa meluesteinä on käytetty pääasiassa raaka-ainevarastokasoja. Valmiiden tuotteiden varastoja ei ole huomioitu meluesteinä, koska näiden varastojen koko vaihtelee huomattavasti tuotteiden kysynnän mukaan. Nämä kuitenkin myös vähentävät tehokkaasti melun leviämistä ympäristöön.

Melutasojen laskennallisen mallinnuksen perusteella kivi- ja betoniaineksien murskaustoimintojen yhdessä aiheuttama päivä- tai aamuajan (klo 6–7) keskiäänitaso ei ylitä asuinrakennuksien piha-alueilla raja-arvoa 55/50 dB(A) tai Ojangan ulkoilualueella raja-arvoa 45/40 dB(A). Murskauslaitoksen länsipuolelle suunniteltua 5 metrin korkuista meluvallia ei ollut rakennettu, koska sen sijainti haittaisi murskaustoiminnan järjestämistä. Tehtyjen melumittausten perusteella meluvallin puuttuminen ei aiheuta mittauspisteissä lupamääräysarvojen ylittymistä.

Hulevedet ja pohjavesi

Toiminta-alueen hulevedet johdetaan pohjoiseen Solbackenin avo-ojaan yhtyen 2 km:n päässä Krapuojaan, joka laskee edelleen mereen 5 km:n päässä. Pintavesitarkkailutulosten mukaan vesi on ollut emäksistä. Vedenlaadun seurantaa jatketaan tarkkailuohjelman mukaisesti ja vesien käsittelyä parannetaan hulevesien hallintasuunnitelman mukaisesti ja käsittelyä parannetaan tarvittaessa. Alueella syntyvien hulevesien määrä on vähentynyt huomattavasti toiminnan aikana sekä alueen sisäisten että ulkopuolisten järjestelyjen takia.

Normaalilla toiminnalla ei ole vaikutusta pohjaveteen. Merkittävin vaikutus alueen maaperään, kallioperään ja mahdollisesti pohjaveteen on tapahtunut aiemmin, kun alkuperäiset suojaavat pintamaakerrokset on poistettu ja kallion pintaa louhittu nykyiselle tasolle.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu

Alueella pidetään kirjaa vastaanotetun raaka-aineen (jätteen) alkuperästä, määrästä, laadusta, toimittajasta, toimitusajankohdista, varastoinnista, käsittelystä, edelleen toimittamisesta ja toiminnasta muodostuvista jätteistä. Myös poikkeustilanteet, huoltotoimenpiteet ja tehdyt tarkastukset kirjataan ylös. Lisäksi jätteen toimittajilta vaaditaan siirtoasiakirja.

Vastaanottotarkastuksessa raaka-aineen puhtaus tarkastetaan aistinvaraisesti (myös louheet). Apuna käytetään esim. kuormantarkastustasoa tai kameraa. Jos on syytä epäillä, että raaka-aine sisältää haitta-aineita, joita betonimurskeessa ei saa olla, tuottajan on osoitettava raaka-aineen haitattomuus. Raaka-aineen puhtaus tarkastetaan myös varastointivaiheessa sekä murskausvaiheessa. Mikäli haitallisia epäpuhtauksia havaitaan, ne poistetaan koneellisesti tai käsityönä. Raaka-aineen puhtautta seurataan lisäksi tarkkailemalla syntyvän murskeen laatua silmämääräisesti.

Valmistettavien tuotteiden laatua seurataan ottamalla säännöllisin väliajoin näytteitä tuotteen teknisen laadun ja betonimurskeen osalta myös ympäristökelpoisuuden määrittämistä varten. Näytteet otetaan standardin SFS-EN 932-1 mukaisesti.

Vaikutustarkkailu

Toiminnasta aiheutuvia päästöjä seurataan viranomaisen hyväksymän pinta- ja pohjavesien tarkkailuohjelman mukaisesti sekä tarvittaessa toistettavilla melu- ja pölymittauksilla. Pintavesien tarkkailukohteina ovat tasausallas sekä ojavesi heti tasausaltaan jälkeen. Pohjaveden tarkkailua suoritetaan alueen luoteispuolella sijaitsevasta putkesta pvp2.

Melumittaukset on tehty toiminta-alueella 2017 molempien murskauslaitosten ollessa toiminnassa. Melumittaukset esitetään uusittavaksi, mikäli toiminta alueella muuttuu olennaisesti. Pölymittaus on tehty vuonna 2016. Pölymittausta ei esitetä uusittavaksi. Pölyämistä tarkkaillaan aistinvaraisesti jatkuvasti ja toiminta keskeytetään, mikäli se aiheuttaa liikaa pölyämistä.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Alueelle otetaan vastaan vain luvan mukaisen toimintaan soveltuvia kierrätettäviä puhtaita materiaaleja. Jätteen osalta laadunvalvontaa tehdään tuotannossa hyväksytyn laadunhallintajärjestelmän mukaisesti. Kaikki kuormat tarkastetaan toiminta-alueella tuotaessa ja tarvittaessa edellytetään ennakkotutkimuksia jätteen puhtauden toteamiseksi.

Pohjaveden ja maaperän likaantumisvaara syntyy häiriö- ja onnettomuustilanteessa poltto- ja voiteluaineista sekä hydraulikkaöljyistä. Alueella työskennellessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyjen ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Alueelle varataan öljynimeytysainetta riittävä määrä.

Jätteenkäsittelytoiminnan vakuudeksi Rudus Oy esittää kohtuullista esim. 10 000 euron vakuutta.

END OF WASTE -MENETTELY

Rudus Oy hakee betonijätteen murskauksen lopputuotteelle ns. end of waste -menettelyä (EoW). Menettelyllä aiemmin jätteeksi luokiteltu materiaali tuotteistetaan, jolloin se ei olisi enää jätettä vaan tuote. Tuotteistaminen yksinkertaistaa käyttöä, koska hyödyntämisessä ei tarvitsisi soveltaa enää jättekriteerejä ja hyödyntämisessä viranomaisprosessit jäisivät pois. Nykyisin Ruduksen Betoroc-tuotteen hyödyntämiseksi tietyissä, lainsäätäjän hyväksymissä käyttökohteissa pitää tehdä ELY-keskukseen ns. MARA-ilmoitus. Jos hyötykäyttö ei ole MARA-ilmoituksen mukaista, niin hyödyntämiseen pitää hakea ympäristölupa. Pieniä määriä voidaan hyödyntää kunnallisten ympäristönsuojelumääräyksien perusteella.

Hakemuksen mukaan jätelain (646/2011) 5 §:n 4 momentin mukaiset kriteerit jätestatuksen päättymisestä täyttyvät. Jätelain 5 §:n 4 momentissa todetaan, että aine tai esine ei ole enää jätettä, jos se täyttää viisi tunnusmerkkiä:

- se on läpikäynyt hyödyntämistoimen
- sillä on käyttötarkoitus, johon sitä käytetään yleisesti
- sillä on markkinat tai kysyntää
- se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten mukainen
- sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Ruduksen tuotantolaitoksen murskausprosessi, jossa betonijätteestä poistetaan rauta sekä muut jättejakeet sekä palakoko on lain tarkoittama hyödyntämistoimi.

Betonijätteestä valmistetun betonimurskeen (Betoroc) jäteluokittelun päättyminen on luonnollista silloin, kun se laadultaan on niin hyvää, että se korvaa luonnon kiviaineksia rakentamisessa. Tällöin materiaali ei enää ole tuotanto-, rakentamis- tai muusta toiminnasta syntyvää jätettä vaan rakentamisessa sellaisenaan käytettävää rakennustuotetta tai uuden rakennustuotteen valmistusprosessin raaka-ainetta.

Betoroc-murske on Ruduksen valmistama, tuotteistettu betonimurske, jota käytetään luonnon maa- ja kiviaineksen tapaan. Betoroc-murskeen pääasialliset käyttökohteet ovat katu-, tie- ja kenttärakenteiden jakavat ja kantavat kerrokset. Lisäksi betonimurskelajikkeita voidaan hyödyntää valmisbetonin sekä betonituotteiden valmistuksessa korvaamaan luonnonkiviaineita.

Betonijäte on yksi Suomen parhaiten tutkituista jätevirroista. Betonijätteestä valmistetulle betonimurskeelle on jo olemassa teknisen laadun kriteerit eri käyttötarkoituksiin ja pitkä käyttöhistoria. Betonimurske, jonka jätteeksi luokittelu on päättynyt, palaa jätteeksi, mikäli sitä ei ole käytetty rakentamisessa EoW -kriteerien mukaisesti 3 vuoden aikana sen valmistamisesta. Tämän valvonta on käytännössä mahdollista vain luvitetuissa käsittelylaitoksissa, joiden valvonta on määritelty ympäristönsuojelulaissa.

Betonimurskeen tekninen kelpoisuus on osoitettava Rakennustuoteasetuksen ja eurooppalaisten kiviainestandardien mukaisesti. Betonimurskeen aiottu käyttötarkoitus määrittelee noudatettavan standardin.

EoW betonimurskeen on ympäristökelpoisuudeltaan täytettävä pysyvän jätteen raja-arvot (eli nykyiset MARA-asetuksen peitetyn jätteen pitoisuus- ja liukoisuusraja-arvot). Kiinteissä käsittelylaitoksissa tämän osoittaminen tapahtuu pääsääntöisesti jatkuvilla, valmiista murskeesta tehtävillä laadunvalvontaliukoisuustesteillä.

Betonimurske ei ole REACH -asetuksessa mainittu kemikaali tai aine, joten sitä ei koske asetuksen mukainen rekisteröintivelvoite eikä siitä ole pakollista laatia asetuksen mukaista käyttöturvallisuustiedotetta. Betonimurskeen luonnollinen ominaisuus on luonnon kiviainesta korkeampi pH (tyypillisesti 11-12), joka johtuu betonin emäksisyydestä. Tästä syystä suoraa ja pitkäaikaista ihokontaktia betonimurskeeseen on syytä välttää. Myös pidempiaikainen altistuminen pölymäiselle materiaalille voi aiheuttaa ihoärsytystä tai ärsytystä hengitysteissä.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 11

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Rudus Oy:n ympäristölupahakemuksesta:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Rudus Oy:n hakemuksesta, joka koskee Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen murskauslaitoksen toiminnan olennaista muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa, dnro ESAVI/6800/2017. Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu hakemuksesta seuraavaa.

Rudus Oy on hakenut muutosta toiminta-aikoihin, varastomääriin ja betonimurskeen tuotteistamiseen end of waste -menettelyn (EoW) kautta.

End of waste -menettelyllä voidaan edistää kiertotalouden toteuttamista ja säästää luonnonvaroja, kun aiemmin jätteeksi luokitellun aineksen käyttö helpottuu. Luonnon kiviaineita, kuten kalliomursketta, soraa ja hiekkaa, tulisi käyttää vain niissä kohteissa, joissa betonimurskeen tai muun korvaavan aineen käyttö ei ole mahdollista. Rakennuskantaa on myös tulossa purettavaksi suuria määriä, joten purkujätteen hyödyntämiseen on hyvä avata käyttöä helpottavia menettelytapoja. Näin vältetään myös

jo olemassa olevien laitosten koon laajentamispaineilta tai uusien laitosten perustamiselta. Varsinkin pääkaupunkiseudulla jätteenkierrätyslaitoksille on vaikea löytää sijaintipaikkoja.

Betonimursketta hyödynnettäessä voi emäksisyys olla herkkien luontokohteiden läheisyydessä ongelma, jos murske on pitkään veden huuhdeltavana. Käyttäjä kuitenkin viime kädessä päättää materiaalin soveltuvuuden kohteessa. Vastuullisuutta tarvitaankin niin EoW-tuotteen valmistajalta kuin loppukäyttäjiltä. Laatuvaatimukset täyttävää betonimursketta hyödynnetään nyt jo monissa kohteissa MARA-ilmoituksilla, joten betonimurskeen tuotteistaminen olisi järkiperaista hallinnon keventämistä ja edesauttaisi käytön vakiinnuttamista. Lautakunta puoltaakin betonimurskeen tuotteistamista edellyttäen, että laadunhallinta toimii.

Ympäristölautakunnalla ei ole huomauttamista raaka-aineen ja valmiiden tuotteiden varastomääriin, kun yhteenlaskettu kokonaismäärä ei kasva. Määrien muutos on perusteltua, kun riittävän suuret raaka-ainekasat toimivat osana meluntorjuntaa.

Kivenmurskauksen nykyinen toiminta-aika (klo 7-18) on kertaalleen arvioitu Vaasan hallinto-oikeudessa eikä toimintaympäristössä ole tapahtunut sellaista muutosta, että ilta-aikainen kivenmurskaus olisi nyt sallittavampaa verrattuna aiempaan. Vantaan kaupunki suunnittelee Ruduksen tuotantoalueen läheisyyteen linja-autovarikkoa ja lumenvastaanottopaikkaa, joista aiheutuu myös jonkin verran ympäristömelua. Kokonaismelutaso tulee siis tätäkin kautta kuitenkin kasvamaan. Vaikka toiminnanharjoittajan tavoitteena on saada koneet ja laitteet tehokkaaseen käyttöön, ei tehokäyttöä tule tehdä ympäristön kustannuksella. Todettakoon myös, että eräillä muilla toiminnanharjoittajilla on, ympäristöolosuhteet toki huomioon ottaen, betonin murskauksellekin lyhyemmät toiminta-ajat kuin Ruduksen Länsisalmen laitoksessa.

Ympäristölautakunta edellyttääkin, että toiminta-ajat pysyvät ennallaan. Laitoksen läheisyydessä on ulkoilualue ja asutusta eikä häiritsevää murskausmelua tule sallia ilta-aikaan, vaikka melutaso jäisikin alle ohjearvojen.

Toiminnan meluntorjunta perustuisi hakemuksen mukaan varastokasoihin. Nämä ovat liikkuva elementti, joten lisänä tulisi rakentaa kiinteät meluesteet Ojangan ulkoilualueen suuntaan, jonne maasto on muutoin avointa. Meluestein rajattu alue selkeyttäisi myös maisemakuvaa niin Kehä III:n kuin Ojangan ulkoilualueen suunnalta.

Toiminta-alueen hulevesien hallinnassa on ollut puutteita, kun laskeutusaltaasta on johdettu voimakkaan emäksisiä vesiä purkuojaan. Hulevesien hallintaa tulee parantaa olennaisesti. Altaasta laitoksen hulevedet johdetaan Krapuojan valuma-alueeseen kuuluvaan Ojangonojaan, joka on pienvesikohteena luontoarvoluokassa III eli sillä ei nykyisellään ole merkittäviä luontoarvoja. Luonnon monimuotoisuuden lisäämisessä olisi ojaan laskettavan veden laadun parantaminen yksi merkittävä tekijä. Oja kulkee myös Ojangan ulkoilualueen poikki.

Lopuksi lautakunta toteaa, että kyse on pysyvästä toiminnasta, joten parhaimpien mahdollisten ympäristönsuojelutoimien vaatiminen toiminnanharjoittajalta ei ole kohtuutonta. Kiertotaloustoiminta omassa lähiympäristössä voisi siten tulla myös paremmin hyväksyttäväksi lähiasukkaiden ja ulkoilualueen käyttäjien taholta. Pinta- ja pohjavesien laatua sekä melua tulee seurata säännöllisesti.

Käsittely:

Ympäristöjohtaja muutti esitystään siten, että viimeiseksi lauseeksi lisättiin "Pinta- ja pohjavesien laatua sekä melua tulee seurata säännöllisesti".

Päätös:

Päätettiin antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristöjohtajan muutetun esityksen mukainen lausunto.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- sijaintikartta

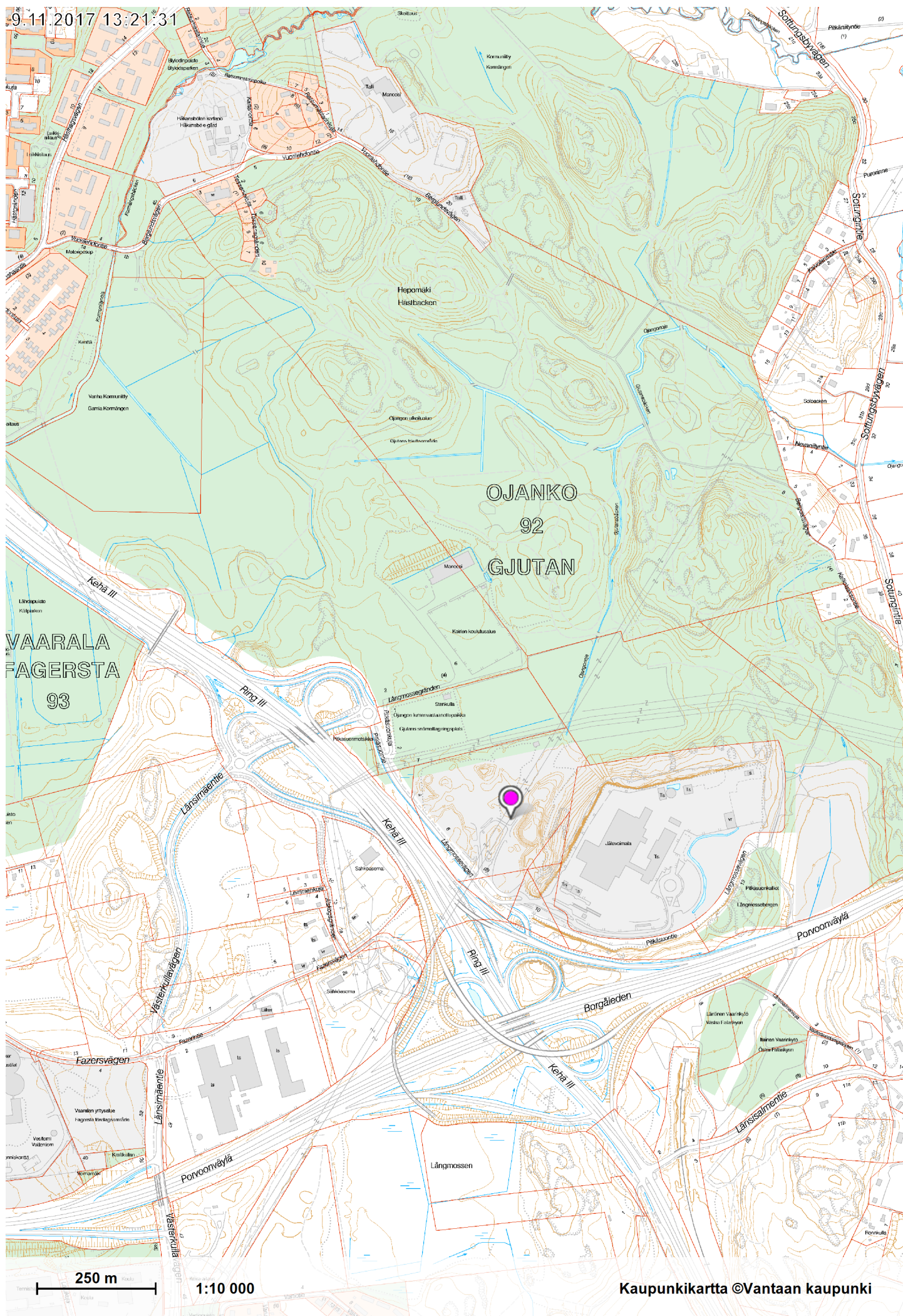
Täytäntöönpano: lausunto sähköistä muistutuslomaketta käyttäen (www.avi.fi/muistutus)

Muutoksenhakuohje: 10. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

9.11.2017 13:21:31

12 §

Lausunto Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

VD/9221/11.00.03.00/2017

KR/KHI/MRA

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnon antamisen määräaikaa on jatkettu 24.11.2017 saakka.

Arviointiohjelma on 18.10. – 16.11.2017 ollut yleisön nähtävänä Vantaan ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksissa sekä internetissä <http://www.ymparisto.fi/KiilankiertotalouskeskusYVA>.

Tausta

Lemminkäinen Infra Oy:llä on ollut vireillä ympäristölupahakemus kiviaineksen louhinnalle ja murskaukselle Hankalliontiellä. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään 22.6.2016 edellyttänyt hankkeelta ympäristövaikutusten arviointia. YVA-lain tarkoittama menettely pitää sisällään YVA-ohjelman ja YVA-selostuksen. Arviointimenettelyn päätyttyä hanke etenee maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisiin lupaharkintoihin, joissa toimivaltaisena lupaviranomaisena on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Vantaan ympäristölautakunnassa vireillä ollut ympäristölupahakemus on otettu pois vireiltä. Nyt on kyseessä YVA-ohjelman lausuntopyyntö.

Hankkeen kuvaus

Lemminkäinen Infra Oy:llä on tarkoitus perustaa kiertotalouskeskus Vantaan Kiilaan osoitteeseen Hankalliontie 14 (RN:o 92-34-23-1). Alueen pinta-ala on noin kymmenen hehtaaria.

Hanke voidaan jakaa alueen esirakentamiseen ja varsinaiseen valmistus- sekä kierrätystoimintaan. Alueen taseus edellyttää kallio- ja moreenikiviainesten louhintaa ja kaivua. Esirakentamisen jälkeen kiinteistölle on tarkoitus sijoittaa asfaltti- ja betoniasema sekä murskaamo. Betonin- ja asfaltinvalmistuksen lisäksi alueella vastaanotetaan, käsitellään ja kierrätetään asfalttia, betonia, betonilietettä sekä ylijäämämaita ja -louheita.

Hankealueen kuvaus

Alueen puustoa on poistettu ja varastokenttää rakennettu alueen länsiosassa. Kaakkoisosan poikki kulkee sähkölinja. Alueelle on rekisteröity asfalttiasema, mutta aseman toimintaa ei ole käynnistetty.

Alueella on kalliokumpare, jonka korkein kohta on kiinteistön keskellä tasolla +75. Kiinteistön länsireuna on tasolla +60, itäreuna tasolla +65. Matalin kohta on etelänurkassa tasolla +55. Maaperä koostuu hiekkaisesta moreenista ja sorasta, eteläpuolella on savi- ja silttimaata. Länsinurkassa on turvemaata ja soistuma, joka on ojitettu metsätalouskäyttöön.

Kaavatilanne

Maakuntakaavassa alue rajautuu pohjoisosastaan ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattuun alueeseen (EJ3), millä sijaitsee merkittäviä kiviainesvarantoja. Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa alueen läpi kulkee 400 kV voimalinja. Lounaispuolelle on merkitty seututievaraus. Tuusulan puoleinen

lähialue on Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa varattu logistiikalle ja logistiikkaintensiiviselle teollisuudelle (LOG).

Vantaan yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M), josta pohjoisosa on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET) määräämää maanläjitystä varten. Yleiskaavassa on myös tilavaraus 400 kV:n ilmajohtolle. Luoteispuolella on varaukset ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alueelle (TT) ja jätteenkäsittelyalueelle (EJ).

Asemakaavassa kiinteistö on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta (ET). Alueelle saa sijoittaa katujen ja maanteiden rakentamista sekä muuta rakentamista palvelevia laitoksia, kuten betoni- ja asfalttiaseman. Voimajohtolinja on asemakaavassa vaara-alueena (VA). Länsirajalle on lisäksi merkitty vihervyöhyke. Kaakkoispuoleltaan alue rajautuu lähivirkistysalueeseen (VL, Slättbackanmetsä). Lounaispuolella on Kehätien IV linjavaraus (LT).

Hankealue rajoittuu koillisessa Tuusulan kuntarajaan. Tuusulan osayleiskaavassa alueen itäpuolella on varaus laajalle maa-ainesten ottoalueelle (EO).

Luonto

Hankealueesta lähimmillään noin 500 metriä eteläkaakkoon sijaitsevalla Vähäjoella (Lillån) on Vantaan puolella yleiskaavassa luonnonsuojelualuevaraus. Vähäjokeen pohjoisesta Hankallion suunnalta laskevan noron varressa on tavattu harvinaista korpisorsimoa. Lähin luonnonsuojelulla rauhoitettu alue on noin 1,6 kilometriä länteen sijaitseva Katinmäen luonnonsuojelualue.

Liito-orava esiintyy jokivarren metsissä mm. Tuusulan Yrjölän ja Vantaan Kiilan alueella. Hankealueen viereisen Slättbackan metsän ja Vähäjoen välinen metsä on liito-oravalle hyvin soveltuvaa elinympäristöä.

Pinta- ja pohjavedet

Alueen sade- ja sulamisvedet valuvat luontaisesti länsipuolen ojitettuun soistumaan. Ojasto kulkee noin 900 metriä metsän, pellon ja harvan asutuksen kautta etelään, ennen kuin vedet laskevat Vähäjokeen (Lillån). Vähäjoki on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi keskisuureksi savimaiden joeksi. Se laskee 3,3 kilometrin päässä Vantaanjokeen, joka on Natura-alue (FI 0100104). Sekä Vähäjoessa että Vantaanjokeessa esiintyy uhanalaisen rauhoitetun vuollejokisimpukan elinympäristöä.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä alueelle ole asennettu pohjavesiputkia. Lähimmät talousvesikaivot ovat noin 300 ... 500 metrin etäisyydellä Kuutamotien varressa. Päijännetunneli kulkee lähimmillään noin 800 metrin päässä alueen itäpuolella.

Seudun muut toiminnot

Hankealueen lähiympäristössä sijaitsevat puujätteen käsittelyalue (HSY), kuonankäsittelyalue (HSY) sekä metalliromun käsittelylaitos (Kuusakoski Oy). Hankalliontien toisella puolella on Seutulan vanha kaatopaikka-alue, romuautojen välivarastoalue (Vantaan kaupunki), paperin ja pahvin paalaustoimintaa (Suomen Paalauskeskus Oy), betonin ja tiilen kierrätyslaitos (Purkupiha Oy), värimetallien kierrätyslaitos (Romu Keinänen Oy) sekä Vantaan Rahtikeskus Oy.

Tuusulassa Senkkerin alueella sijaitsevat Seepsula Oy:n laaja kiviainesalue ja Asfalttikallio Oy:n asfalttiasema. Tuusulan puolelle hankealueen itäpuolelle on suunniteltu kiviaineksen ottoa, maan vastaanottoa ja asfalttiaseman toimintaa.

Vantaan moottorikerholla on maastoliikennelain mukainen lupa trial-, mönkijä- ja enduroharjoituksiin Hanskalliontien eteläpuolisella metsäalueella. Helsinki-Vantaan lentokentän tutka-asema sijaitsee noin 300 m päässä hankealueen rajasta ja lentokenttä noin 2 km päässä.

Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 400 - 600 metrin etäisyydellä lounaassa ja etelässä.

Suunniteltujen toimintojen kuvaus

Esirakentaminen

Moreenimaa irrotetaan kaivamalla ja niitä voidaan seuloa, murskata tai käyttää sellaisenaan maarakennustöissä. Kalliokiviaines louhitaan ja jalostetaan paikalla erilaisiksi rakennustuotteiksi. Louhintatyö koostuu porauksesta, panostuksesta, räjäytyksestä ja ylisuurten lohcareiden rikotuksesta iskuvasaralla.

Esirakentamis- ja tuotantovaiheet voivat olla osittain limittäiset, sillä esirakentamiselta vapautuneille alueille voidaan tuoda esimerkiksi asfalttiasema.

Valmistus- ja kierrätystoiminta

Kiviaineksen murskauksessa raekokoa pienennetään vaiheittain murskainten, seulojen ja kuljettimien avulla. Tontin tasausvaiheessa alueella käytettävät työkonet ovat niin sanottua mobiilikalustoa, myöhemmin alueelle sijoitetaan kiinteä murskauslaitos.

Asfalttia valmistetaan sekoittamalla kuivattuun ja kuumennettuun kiviainekseen bitumia ja kivituhkaa tai kalkkifillieriä. Kiviaines syötetään syöttösiiloihin, joista kiviaines annostellaan kuljetushihnaa pitkin kiviainesrumpuun kuivattavaksi ja kuumennettavaksi. Kuuma kiviaines seulotaan ja punnitaan vaakojen kautta sekoitimeen. Asfaltin valmistuksessa uusiokäytetään lisäksi alueella murskattua purkuasfalttia.

Valmisbetonia valmistetaan sekoittamalla sementti, vesi ja kiviaines. Betoni syötetään myllystä betonikuljetusautoon työmaalle kuljetettavaksi. Valmistuksessa voidaan hyödyntää myös tuhkia.

Alueelle tuodaan muualta puhdasta betonia, ylijäämämaita ja louhetta välivarastoitavaksi, jalostettavaksi ja hyödynnettäväksi. Suuri osa alueelle tuotavista materiaaleista hyödynnetään muualla eri rakennuskohteissa, mutta materiaaleja voidaan käyttää alueen tasaukseen ja luiskien viimeistelyyn myös hankealueella.

Betoninvalmistuksessa ja työmailla syntyy ylijäämäbetonia ja betonilietettä. Betonilietteestä erotetaan alueella vesi ja hienoaines. Sitä voidaan kuivatettuna tai sellaisenaan käyttää maarakennuskohteissa, joissa ei ole suuria teknisiä vaatimuksia. Kuivat lietteet on mahdollista rakeistaa apuaineen kuten lentotuhkan avulla tai ne voidaan murskata raekooltaan pienemmiksi.

Kierrätysbetoni murskataan erillisellä iskupalkkimurskaimella tai samalla laitteistolla kuin kivilouhe. Betoni voidaan tarvittaessa pulveroida ennen murskausta raudoituksen poistamiseksi.

Sekä asfaltin- että betoninvalmistuksessa voidaan hyödyntää lentotuhkia, joilla voidaan korvata kalkkifillieriä ja sementtiä.

Kapasiteetti

Hankealueen kokonaispinta-ala on 10,1 hehtaaria ja alue tasataan louhimalla ja kaivamalla. Irrotettava kiviaines määrä on noin kaksi miljoonaa tonnia. Osa kiviaineksista käytetään kentän tasaukseen, mutta valtaosa kiviaineksesta toimitetaan muihin rakentamiskohteisiin.

Tuotantomääräksi arvioidaan seuraavat:

- alueelta otettava ja jalostettava kallio- ja moreenikiviainekset keskimäärin 120 000 t/a, enintään 250 000 t/a
- alueen valmistuttua muualta tuotava louhe murskattavaksi keskimäärin 500 000 t/a, enintään 1 milj. tonnia vuodessa
- betonijäte 200 000 t/a, mistä noin 5 000 t olisi ruiskubetoni- ja suihkupaalulietettä; purkubetonin seassa voi olla myös tiiltä
- asfaltti noin 500 000 t/a, mistä uusioasfalttia olisi noin 200 000 t/a
- betoniasemalla tuotettu betoni 150 000 t/a
- lentotuhkaa hyödynnettäisiin betoninvalmistuksessa arviolta 10 000 t/a
- ylijäämämaiden kierrätys 1 000 000 t/a

Veden käyttö ja hulevedet

Vettä käytetään betonin- ja asfaltinvalmistuksessa, alueen ja prosessien pölynsidonnassa sekä työntekijöiden sosiaalitiloissa. Veden saantiin, samoin kuin jätevesien käsittelyyn haetaan ratkaisua menettelyn aikana. Alueen sade- ja sulamisvedet johdetaan kaadoilla kaakkoisreunaan ja edellyttävät vähintään viivytystä tai laskeutusta. Hulevesijärjestelyt suunnitellaan ja mitoitetaan tarkemmin arviointimenettelyn aikana.

Toiminta-aika

Alueella on suunniteltu toimittavan pääsääntöisesti arkisin maanantaista perjantaihin klo 6-22, melua aiheuttavan toiminnan osalta (louhinta, rikotus, murskaus) klo 7- 22. Kuljetuksia voi olla myös viikonloppuisin ja normaalin toiminta-ajan ulkopuolella. Betoni- ja asfalttiasema voi satunnaisesti toimia ympäri vuorokauden, esimerkiksi erikoisvalu- tai asfaltointiurakan yhteydessä.

Toiminnassa voi olla tuotantokatkoksia tai toiminta voi muuten olla jaksoittaista. Asfalttiaseman toiminta keskittyy sulaan kauteen, samoin betoniaseman toiminta pääsääntöisesti. Alueen tasauksen yhteydessä kiviaineksen louhinta- ja jalostustoiminta voi myös olla jaksoittaista.

Arvioitavat vaihtoehdot

Hankevaihtoehdoissa tarkastellaan tontin tasauksen vaikutusta toimintakapasiteetin ja suunniteltujen toimintojen mukaisiin ympäristövaikutuksiin.

VE0

Vaihtoehdon toteutuessa hankesuunnitelmat eivät toteudu tai niitä ei toteuteta. Vaihtoehdossa arvioidaan alueen nykykäyttöä ja hankkeen toteutumatta jäämisen vaikutuksia, esimerkiksi asemakaavan toteutumiseen. Arviointimenettelyn aikana pyritään selvittämään myös, voiko hankealueen toimintaa tukea tai osan toiminnoista korvata hankkeesta vastaavan muiden hankealueiden toiminnoilla.

VE1

Alue tasataan asemakaavan mukaisiin korkotasoihin +54.00 ...+59.00. Alueelta on hyödynnettävissä 900 000 m³ktr (2 milj. tonnia) moreeni- ja kalliokiviaineksia. Keskimääräisellä vuosituotannolla tasauksen kesto on noin 13 vuotta toiminnan aloittamisesta. Asfaltin- ja betoninvalmistus sekä kiertotaloustoiminta on suunniteltu alueelle sijoitettavaksi toistaiseksi, samoin kuin VE2:ssa.

VE2

Hankealue tasataan korkotasoon +59.00 ... +60.00. Alueelta on hyödynnettävissä noin 650 000 m³ ktr (1,4 milj. tonnia) moreeni- ja kalliokiviaineksia. Tasauksen kesto on noin 10 vuotta.

Arvioitavat vaikutukset

Vaikutusalue ja ajoittuminen

Vaikutusalueet on jaettu hankkeen melu- ja pölyvaikutusetäisyyksien perusteella 300 metrin lähivaikutusalueeseen ja 700 metrin kaukovaikutusalueeseen. Arviointimenettelyn aikana rajauksia tullaan tarkentamaan tehtävien erilliselvitysten perusteella. Rajauksessa otetaan huomioon myös hankkeen ja muiden hankkeiden yhteisvaikutukset.

Vaikutusten ajoittuminen riippuu valittavasta hankkeen toteuttamisvaihtoehdosta ja osin hankkeesta vastaavasta riippumattomista tekijöistä, esimerkiksi rakentamisen suhdannevaihteluista. Arviointiselostuksessa esitetään hankevaihtoehtojen vaikutusten ajoittumista aikajanalla.

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Nykyinen maankäyttö- ja kaavoitustilanne sekä vireillä olevat maankäyttösuunnitelmat kuvataan. Erityistä huomiota kiinnitetään hankealueen lähialueen asutukseen, liikenteeseen ja muihin toiminnan vaikutuksille erityisen alttiisiin kohteisiin ja alueisiin. Toiminnan aiheuttamia vaikutuksia lähialueen maankäyttömahdollisuuksiin arvioidaan ympäristövaikutuksittain (melu, pöly, värinä, pohja- ja pintavesi jne).

Arviointimenettelyn aikana laaditaan kiviainesten ottosuunnitelmat ja tontin tasaussuunnitelmat asemapiirroksineen sekä leikkauspiirustuksineen. Suunnitelmien avulla voidaan arvioida hankealuetta suhteessa ympäristöön ja muihin seudun maankäyttösuunnitelmiin, mm. Kehä IV:n linjauksiin ja Tuusulan puoleiseen ottoalueeseen.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Maisemavaikutusten arvioimiseksi laaditaan maisema-analyysi. Maisema-analyysissä keskitytään etenkin näkymiin alueelle hankealueen länsipuolelta. Kulttuuriympäristö- ja muinaismuistokohteet selvitetään erilliselvityksellä.

Liikenne

Kehä IV:n linjaukset otetaan huomioon arviointimenettelyssä. Mahdollista Hanskalliontien liittymälupaa varten tehdään suunnitelmat ja selvitetään kulkuyhteyttä hankealueelta Tuusulan puolelle. Toiminnan aiheuttaman liikennesuorituksen kasvu kuljetusreiteillä arvioidaan, lisäksi lähialueen muun toiminnan liikennemäärät ja niiden mahdolliset muutokset.

Suunnitellut toiminnot aiheuttavat liikennettä 50 - 100 käyntiä vuorokaudessa per toiminta. Yli 90 prosenttia liikenteestä arvioidaan suuntautuvan Kehä III:n suuntaan ennen Kehä IV:n käyttöönottoa.

Melu

Merkittävimpien meluvaikutusten oletetaan rajoittuvan alle 300 - 500 metrin etäisyydelle suurinta melua aiheuttavasta toiminnasta (louhintaporaus, murskaus), vaikka melu olisi korvakuulolla erotettavissa taustamelusta kauempanakin. Pistelähteiden aiheuttama melu lasketaan pohjoismaisella teollisuusmelumallilla ja maa-ainesten kuljetusten aiheuttama melu pohjoismaisella tieliikennemallilla.

Laskennassa esitetään myös melun leviämisen kannalta huonoin tilanne eli tilanne, jossa meluavat toiminnot ovat käytössä koko päivän. Lisäksi laskennassa otetaan huomioon mahdolliset meluntorjuntakeinot ja niiden vaikutukset melun leviämiseen. Melun leviämislaskennassa otetaan huomioon arvioidut liikennesuoritteet ja lentomelun kehittyminen lähitulevaisuudessa.

Päästöt ilmaan

Merkittävin ilmapäästö on hengitettävien hiukkasten (PM10) leviäminen. Haitta-alueen laajuuteen vaikuttavat merkittävästi erilaiset leviämisolosuhteet sekä pölyn torjuntakeinot. Pölyämistä arvioidaan alan kirjallisuuteen ja maastokatselmuksiin perustuen sekä mallintamalla toiminnan hengitettävien hiukkasten leviäminen.

Hiukkaspäästöjen lisäksi arvioidaan ainakin typenoksidi- ja hiilidioksidipäästöjä. Asfalttiaseman hajupäästöt arvioidaan aiempien vastaavien selvitysten avulla ja niiden vähennyskeinot esitellään arviointiselostuksessa.

Räjäytykset

Räjäytysten melu ja tärinä ovat lyhytkestoisia ja niitä tapahtuu harvoin suhteessa muuhun toimintaan. Tärinä arvioidaan etäisyys- ja maaperätarkasteluna käyttäen apuna olemassa olevaa mittaustietoa ja alan kirjallisuutta. Tärinälle herkkiä kohteita ovat Fingrid Oyj:n 400 kV voimalinja ja Finavian Hanskallion tutka-asema sekä lähimmät asuinrakennukset. Arviointiselostuksessa kuvataan keinoja vähentää räjäytysten aiheuttamaa haitan kokemusta.

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys

Toiminnan merkittävimmät vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvät meluun, pölyämiseen, tärinään ja liikenteen määrän lisääntymiseen. Liikennevaikutusten osalta selvitysten painotus on liikenneturvallisuudessa. Myös nykyisten teiden kantavuutta ja kuntoa selvitetään.

Vaikutukset luonnonympäristöön

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset alueen kasvillisuuteen, eläimiin ja luonnonsuojeluarvoihin selvitetään seuraavin asiantuntijaselvityksin:

- Luontotyyppiselvitys
- Linnustonselvitys
- Liito-oravaselvitys
- Lepakkonselvitys
- Viitasammakkonselvitys
- Sudenkorento- ja perhosselvitys
- Vesilain kohteiden arviointi
- Lahokaviosammalselvitys
- Ekologiset yhteydet ja virkistyskäytön ohjaus

Arviointi perustuu maastokäynneillä todettuun ja olemassa olevaan aineistoon. Vuollejokisimpukka- ja kalastonselvitysten osalta tukeudutaan olemassa olevaan aineistoon. Aineiston perusteella laaditaan toimenpidesuunnitelmat hankkeen vaikutusten ehkäisemiseksi, pienentämiseksi ja seuraamiseksi.

Maaperä, pinta- ja pohjavesi

Toiminta voi vaikuttaa hankealueen ja ympäristön hydrologisiin oloihin. Hulevedet suunnitellaan johdettavaksi hankealueen eteläkulmasta pois. Tasaus- ja viivytysaltaat suunnitellaan arviointimenettelyn aikana.

Toiminnan vaikutusalueella tehdään kaivo- ja maalämpökaivokartoitukset. Alueen ympäristöstä selvitetään nykyistä vedenlaatua ja virtaamaa näytteenotoin ja virtaamamittauksin. Pohjavesi- ja kallioperäolosuhteista kerätään olemassa olevaa geologista tietoa, toiminta-alueen etelä-lounaisosaan asennettavan pohjavesiputken kairauksen yhteydessä saatavaa tietoa ja maastokatselmuksella kerättyä aineistoa.

Vaikutuksia lähialueen maa- ja kallioperään sekä esimerkiksi Päijänne-tunneliin tulkitaan saadun aineiston perusteella kokonaistarkasteluna. Vaikutuksia pinta- ja pohjaveteen arvioidaan alan säädöksiin, lupa- ja oikeuskäytäntöön, kirjallisuuteen, selvityksiin ja hankealueesta saatuihin tietoihin perustuen. Arviointiselostuksessa esitetään keinoja vesien kuormittumisen ehkäisemiseksi.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Mahdolliset yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa selvitetään, arvioidaan ja raportoidaan selostusvaiheessa. Erityistä huomiota kiinnitetään liikennesuoritteiden yhteisvaikutusten arvioimiseen.

Hankealue rajoittuu Tuusulan puolelle suunniteltuun kiviainesten ottoalueeseen. Selostusta varten selvitetään kiviainesten ottoaluetta kokonaisuutena ja arvioidaan muun muassa vihersuojavyöhykkeiden yhtenäisyyttä.

Toiminnan riskit

Toiminnan ympäristöriskit liittyvät pääosin onnettomuus- tai vikatilanteisiin. Ennakolta olennaisimmat keinot vähentää toiminnan mahdollisia riskejä liittyvät työmaaturvallisuuden parantamiseen, pohjaveden tekniisiin suojaustoimiin, pintavesien johtamisreittien ja viivytysmenetelmien rakentamiseen, melun leviämisen estämiseen, pölynsidontaan, toiminta-aikojen huomioimiseen ja liikenneturvallisuuden parantamiseen.

Vaihtoehtojen vertailuperiaatteet

Hankkeen vaikutukset ja vaikutusten merkittävyys arvioidaan olemassa olevien ja uusien erillisselvitysten, lausuntojen, mielipiteiden ja muiden asiassa ilmenneiden seikkojen perusteella matriisimuotoisella työkalulla. Vaikutuksen merkittävyys arvioidaan seurausten ja todennäköisyyden suhteena esitetään taulukkomuotoisena.

Arviointiselostuksessa esitetään perusteltu näkemys hankevaihtoehtojen merkittävimmistä haitallisista ympäristövaikutuksista ja mahdollisuuksien mukaan ehdotus ympäristövaikutusten vähentämiseksi tehtävistä toimenpiteistä. Yksityiskohtaisemmat tekniset ratkaisut ratkaistaan myöhemmässä hankesuunnittelussa.

[Aloita listateksti tästä HUOM! älä koske otsikkoon, äläkä poista sisennyksiä tai kappalevälejä, koska niihin täydentyy tietoja esityslistan koostamisvaiheessa)

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 12

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraava lausunto:

Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu Lemminkäinen Infra Oy:n Kiilan kiertotalouskeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Kiertotalous on noussut tärkeään rooliin luonnonvarojen säästämässä ja päästöjen hallinnassa. Arvioitavana olevan hankkeen toiminnoille onkin olemassa perusteltu tarve. Nyt vireillä olevassa ympäristövaikutusten arvioinnissa selvitetään Lemminkäisen hankkeen toteuttamiskelpoisuutta Kiilan teollisuuskeskityksessä.

Toimintojen sijoittuminen

Hankkeessa halutaan sijoittaa monia eri toimintoja suhteellisen pienelle alueelle. Arviointiohjelmassa toimintojen sijoittumista on kuitenkin kuvattu varsin ylimalkaisesti. Ylimalkaisuutta kuvastaa muun muassa se, että varastokasoissa ei ole eritelty raaka-aine- ja tuotekasoja eikä eri valmistusprosessien kasoja (kiviaines, betoni, asfaltti, tuhka). Myöskään ei ole esitetty polttoaineen varastopaikkoja tai kenttärakennetta.

Ahtaalla tontilla toimintojen huolellinen suunnittelu olisi ensi arvoisen tärkeää toimivuuden selvittämiseksi. Arvioinnin aikana kuitenkin selvinnee, mahtuvatko kaikki suunnitellut toiminnot alueelle ja onko hanke kaikilta osin toteuttamiskelpoinen. Arviointiselostuksessa olisi hyvä ottaa kantaa siihen, millainen kapasiteetti on hankealueella realistinen.

Vaihtoehdot

Vaihtoehtoina arvioidaan kahta eri louhintatasoa. Tilanteen hahmottamista suhteessa ympäröivään korkotasoon olisi helpottanut, jos jo tässä vaiheessa olisi esitetty leikkauspiirustukset ja ottamisen vaiheistus. Vaihtoehtoihin olisi voinut lisätä myös erilaiset tuotantokapasiteetit, ei vain esirakentamisen louhintamäärää.

Arvioitavat vaikutukset

Arviointiohjelmassa on tunnistettu merkittävimmät oletettavissa olevat ympäristövaikutukset. Tunnistetuista vaikutuksista lautakunta haluaa painottaa melu-, pinta- ja pohjavesi- sekä liikennevaikutuksien huolellista arviointia. Maisemamuutoksia tulisi arvioida myös hankealueen etelä-/kaakkoispuolelta.

Arviointimenettelyn aikana on tarkoitus arvioida toimintakokonaisuuden ja eri toimintojen keskinäisiä suhteita niin ajoittumisen kuin ympäristövaikutustenkin (liikenne, melu, pöly, vesi) osalta. Jää epäselväksi, miten arviointi käytännössä tehdään, kun muuttujia on niin monta. Vaikutukset on arvioitava erikseen ainakin esirakentamiselle ja tuotantotoiminnoille.

Yhteisvaikutusten arviointia varten korjataan ohjelmassa oleva virheellinen sijaintitieto. HSY:n kuonankäsittelykenttä ei ole Seutulan kaatopaikka-alueella vaan Hanskalliontien itäpuolella eikä se ole toistaiseksi aloittanut toimintaansa.

Melu

Melun leviämistä esittävien karttojen tulee olla havainnollisia ja selkeitä. Toiminnan aiheuttamien melutasojen muutoksia pitää voida verrata nykyiseen. Kartoilla on esitettävä myös meluntorjuntatoimenpiteiden vaikutus. Ohjelman mukaan toiminnan aiheuttaman melun vaikutus lentomelualueeseen arvioitaisiin, mutta tämä ei ole realistista eikä selviä, mitä tällä tavoiteltaisiin.

Hulevedet

Hulevedet arvioidaan siitä lähtökohdasta, että kaikki johdetaan tasausaltaiden kautta etelään kohti Kuutamotietä. Hulevesireitin toimivuus on arvioitava. Reitti myös kulkisi yksityisten maanomistajien

kiinteistöjen kautta, joten on arvioitava, onko hulevesien johtamisella vaikutusta kiinteistöjen käyttöön normaalissa toimintatilanteessa tai runsaiden sateiden aikana.

Toiminnassa voi joutua ympäristöön arviointiohjelmassa tunnistettujen kiintoaine- ja ravinnepäästöjen (tyyppi) lisäksi mm. öljyisiä sekä emäksisiä vesiä ja tuhkasta voi liueta raskasmetalleja. Selostuksessa on esitettävä toimenpiteet näiden päästöjen estämiseksi.

Arviointiohjelman mukaan alueen ympäristöstä selvitetään nykyistä vedenlaatua ja virtaamaa näytteenotoin ja virtaamamittauksin, mutta ei ole kerrottu, missä mittauksia ja näytteenottoa tehdään.

Pohjavesi

Kallioperän rakoilua ja ruhjeita on tarkoitus selvittää tontin etelä-/lounaisosaan asennettavan pohjavesiputken kairauksen yhteydessä. Putken asentamisen yhteydessä reikä videokuvataan ja reiästä tehdään kerroksittaiset vesimenekikokeet. On kyseenalaista, saadaanko yhden pohjavesiputken perusteella riittävä määrä tietoa vaikutusten arviointiin.

Pohjavesivaikutuksia tulisi arvioida perusteellisesti, koska etelä- ja lounaispuolen asuinkiinteistöt Kuutamotiellä ja Katriinanttiellä ovat omien talousvesikaivojen varassa. Ainakin osa kaivoista on riippuvaisia siitä, miten pohjavettä muodostuu ylempänä rinteessä hankealueen suunnassa. Perustaksi on selvitettävä hankealueen ympäristön maalajikerroksia tarkemmin tutkimuksilla eikä vain karttatarkasteluun tai kirjallisuuteen perustuen. Rinteen kautta johdettavien hulevesien vaikutus talousvesikaivojen veden laatuun on myös arvioitava.

Liikenne

Hankealueelle liikennöidään Katriinantien ja Hanskalliontien kautta, joissa on jo nykyisellään paljon raskasta liikennettä sekä Kiilan teollisuuskeskittymän alueelta että Tuusulan puolelta. Vaihtoehtoisten liikennöintireittien tutkiminen olisi tarpeen.

Toiminnan riskit

Arviointiohjelmassa todetaan, että toiminta on maa-aines-, jäte-, terveydensuojelu- ja ympäristönsuojelusäädöksillä säädelty ja että toiminnan ympäristöriskit liittyvät pääosin onnettomuus- tai vikatilanteisiin. Selostuksessa on arvioitava myös esirakentamisesta aiheutuvia riskejä eikä pelkästään valmistus- sekä kierrätystoiminnan riskejä. Erityisesti on arvioitava louhinnasta aiheutuvia riskejä talousvesikaivoihin ja suljettuun kaatopaikkaan ohjelmassa arviointikohteina mainittujen voimalinjan, tutka-aseman ja asuinrakennusten lisäksi.

On huomioitava, että ympäristövahinkojen ja riskien mahdollisuus kasvaa, jos toiminnot sijoittuvat tiiviisti ahtaalle tontille. Myös päästöjen, esimerkiksi pölyn tai hulevesien, hallinta voi olla vaikeampaa kuin väljemmin suunnitellulla alueella.

Osallistaminen

YVA-lainsäädännössä osallistaminen on tärkeässä roolissa: asukkaat ja muut toimijat saavat tietää hankkeesta ja pääsevät vaikuttamaan elinympäristönsä suunnitteluun. Lain edellyttämässä asukastilaisuuksissa hanketta ja olemassa olevia suunnitelmia tulee esitellä sillä tavoin, että kuulijat saavat hyvän kokonaiskuvan hankkeesta. Myös arviointiselostuksen luettavuuteen tulee panostaa ja johtopäätökset tulee esittää selkeästi.

Yhteenveto

Kiilan kiertotalouskeskusta suunnitellaan alueelle, jossa on jo olemassa ristiriitoja toimintojen ja ympäristön välillä. Lautakunta onkin huolissaan alueen kasvavasta ympäristöhaittakuormasta. Tämä johdosta uusien toimintojen ympäristövaikutukset tulee arvioida monipuolisesti ja laaja-alaisesti myös yhteisvaikutusten osalta.

Jos hanke todetaan toteuttamiskelpoiseksi, tulee mahdollisia negatiivisia ympäristövaikutuksia ehkäistä parhaimman käytettävissä olevan teknologian avulla eikä vain minimitaso ylittäen. Arviointiselostuksessa tulisi ympäristövaikutuksia lähestyä perinteisten 'worst case' -tilanteiden lisäksi 'best case' -tilanteella: se vaihtoehto, jossa toimintojen sijoittuminen on suunniteltu sellaisiksi, että ympäristöhäiriöt ovat mahdollisimman pienet ja lisäksi päästöt on ehkäisty parhaimpien mahdollisten tekniikoiden ja käytäntöjen avulla.

Päätös:

Päätettiin antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

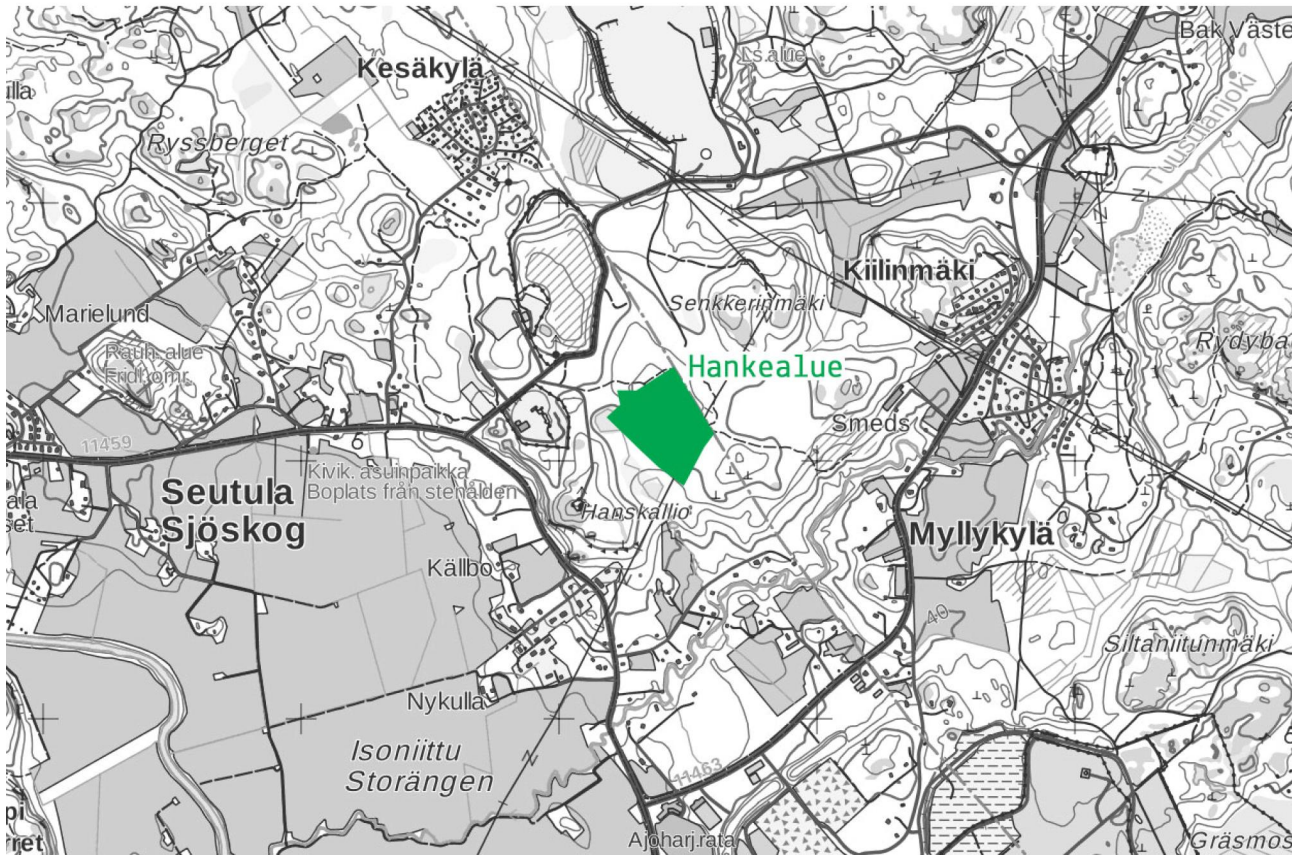
- sijaintikartta

Täytäntöönpano: lausunto ELY-keskukselle (kirjaamo.uusimaa[at]ely-keskus.fi)

Muutoksenhakuohje: 10. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh, 040 045 8017, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kuva 2. Lähestymiskartta Lemminkäinen Infra Oy:n Vantaan Kiilan hankealueelle. Mittakaava noin 1 : 30 000.

13 §

Kehäradan ympäristötarkkailuohjelma vuosille 2018-2021

VD/9585/11.01.01.09/2017

KR/MRA

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Kehäradan ympäristötarkkailuohjelmasta. Lausunto tulee antaa 24.11.2017 mennessä.

Kehärata kulkee noin 8 km matkan kaksoistunnelissa, jonka rakentaminen edellytti vesilain mukaista lupaa pohjaveden muuttamiskiellosta poikkeamiselle. Länsi-Suomen ympäristölupaviraston ja myöhemmin Etelä-Suomen aluehallintoviraston lupapäätöksissä on veloitettu tarkkailemaan ympäristövaikutuksia Uudenmaan ympäristökeskuksen (Uudenmaan ELY-keskus) hyväksymällä tavalla. ELY-keskuksen aiemman 26.11.2015 tekemän tarkkailupäätöksen mukaan uusi tarkkailuohjelma tulee toimittaa hyväksyttäväksi viimeistään syyskuussa 2017.

Tarkkailusta vastaavat Liikennevirasto ja Vantaan kaupunki. Tarkkailun toteuttamisesta ja sen koordinoinnista vastaa Liikennevirasto.

Tarkkailuohjelmaehdotus

Kehäradan ympäristötarkkailuohjelma vuosille 2018-2021 perustuu rakentamisen ja tähänastisen käytönaikaisen tarkkailun aikana saatuihin tuloksiin. Tarkkailuun sisältyvät pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun, tunnelin kuivatusvesien määrän ja laadun, poisjohtamisojien vedenlaadun ja painumien tarkkailu. Tarkkailupisteet on valittu alueilta, joilla on havaittu Kehäradan rakentamisen vaikutusta. Lisäksi tarkkailussa on alueita, joille sijoittuvilla toiminnoilla tai maankäytön muutoksilla voi olla vaikutusta Kehäradan rakenteisiin tai toimintaan.

Pohjavesiseuranta

Pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailupisteiksi esitetään 66 pohjaveden havaintoputkea ja kahdeksaa kaivoa. Tarkkailuun on sisällytetty myös läntisen avoradan betonikaukalon ympäristöstä muutama putki. Pinnat mitataan kolme kertaa vuodessa, huhtikuussa, heinäkuussa ja lokakuussa.

Pohjavedenlaadun tarkkailupisteiksi esitetään 10 pohjavesiputkea ja neljää kaivoa. Vesinäytteet otetaan kaksi kertaa vuodessa, huhtikuussa ja lokakuussa. Näytteistä tehdään huhtikuussa laaja tutkimus ja lokakuussa suppea tutkimus. Suppea tutkimus sisältää seuraavat määritykset: pH, happi, alkaliteetti, sähkönjohtavuus, väri, sameus, rauta, mangaani, nitraatti- nitriitti- ja ammoniumtyppi, kloridi, sulfaatti, kemiallinen hapenkulutus. Öljymääritys tehdään aistinvaraisesti ja jos öljystä on viitteitä, määritetään pitoisuus laboratoriossa. Laaja tutkimus käsittää edellisten lisäksi mm. metalleja sekä haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC) ja PAH-yhdisteet.

Pohjaveden haitta-ainetarkkailu

Kehäradan rakentamisen aikana vuonna 2010 havaittiin tunneliin valuvan vuotoveden sisältävän lentokoneiden jäänestöön ja -poistoon käytettävää glykolia ja sen hajoamistuotteita. Nämä lisäävät

hapenkulutusta ja hajoamistuotteiden haju on epämiellyttävä. Hapettomissa oloissa glykolistä voi muodostua haitallisia hajoamistuotteita kuten asetaldehydiä ja metaania. Syntyvät hapot alentavat veden pH:ta aiheuttaen terästen korroosiota. Glykoli on myös terveydelle haitallinen aine.

Haitta-ainetarkkailuun esitetään 11 pohjaveden havaintoputkea, joista otetaan vesinäytteet kaksi kertaa vuodessa. Näytteistä tehdään huhtikuussa laaja haitta-ainetutkimus, joka sisältää haitta-aineita indikoivien muuttujien sekä glykoleiden ja hajoamistuotteiden määrittämisen. Lokakuussa otettavista näytteistä tehdään suppea haitta-ainetutkimus, jossa tutkitaan haitta-aineita indikoivat muuttujat, joita ovat pH, sähkönjohtavuus, happipitoisuus, TOC (orgaaninen kokonaishiili) ja COD_{Cr} (kemiallinen hapenkulutus).

Haitta-aineita indikoivien muuttujien kohotessa edelliseen näytteenottokertaan verrattuna yli 50 %, tarkkailusta vastaava konsultti yhdessä Liikenneviraston kanssa arvioi uusintanäytteen tarpeen. Uusintanäytteen tarve arvioidaan myös siinä tapauksessa, että sähkönjohtavuus >1000 µS/cm, TOC >10 mg/l tai COD_{Cr} >40 mg/l. Uusintanäytteestä tehdään laaja haitta-ainetutkimus.

Pintavesiseuranta

Tunneliin kertyvät vedet kerätään pumppaamoaltaisiin, joista ne johdetaan ulos pystykuilujen ja ajotunnelien kautta avo-ojiin ja sadevesiviemäriin. Selkeytysaltaina toimivissa pumppaamoaltaissa on öljynerotus sekä varovesialtaat mahdollisia häiriötilanteita varten. Lentoaseman ajotunnelin ja Vesikujan kuilun altaista vedet voidaan tarvittaessa johtaa jätevesiviemäriin.

Pintavesitarkkailuun sisältyy vesinäytteiden otto ja vedenlaadun tutkiminen viidestä pumppaamoaltaasta sekä kuudesta avo-ojassa tai purossa olevasta tarkkailupisteestä.

Vesinäytteet otetaan kolme kertaa vuodessa: tammi-, huhti- ja heinäkuussa. Niistä määritetään lämpötila, pH, happi, hapen kyllästysaste, väri, sameus, kiintoaine, sähkönjohtavuus, CODMn, COD_{Cr}, kalium, kalsium, natrium, sulfaatti, öljypitoisuus (C10-C40), kokonaisfosforikokonaistyyppi sekä nitraatti-, nitriitti- ja ammoniumtyyppi.

Vuotovesien määrää tarkkaillaan mittaamalla virtaama seitsemällä pumppaamoaltaalla.

Rakennusten painumaseuranta

Mahdollisilla painumariskialueilla on maavaraisesti perustettuihin rakennuksiin asennettu pultteja painumatarkkailua varten. Käytönaikaisessa tarkkailussa on 23 rakennusta, joissa on yhteensä 48 seurantapulttia. Itäisen suuaukon alueella tarkkailussa on kuusi painumalevyä (PT), joilla tarkkaillaan kiinteistöjen piha-alueiden mahdollista painumista. Lisäksi painumatarkkailua tehdään tiealueilla kaivonkansiin asennetuista seitsemästä tarkkailupisteistä (Ka). Painumatarkkailun mittauskierros tehdään kerran vuodessa lokakuussa.

Raportointi

Tarkkailun raportoinnista vastaava konsultti raportoi mittaukset ja havainnot jokaisen tarkkailukierroksen jälkeen Uudenmaan ELY-keskukselle, Vantaa ympäristökeskukselle, Finavia Oyj:lle ja Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:lle. Raportissa esitetään lyhyesti kierroksen havainnot ja mittaustulokset sekä muutokset edellisiin havaintoihin.

Mikäli ympäristötarkkailussa todetaan aiemmista mittauksista ja tuloksista selvästi poikkeavia ympäristöhavaintoja tai vedenlaatutuloksia, konsultti raportoi niistä viipymättä Liikennevirastoon, Uudenmaan ELY-keskukselle ja Vantaan kaupungille. Valvontaviranomaisten kanssa sovitaan menettelytavoista ja ylimääräisestä näytteenotosta sekä mahdollisista muista jatkotoimenpiteistä.

Vuosiraportissa esitetään johtopäätökset Kehäradan mahdollisista vaikutuksista alueen pintavesiin, pohjavesiin ja painumiin. Siinä voidaan esittää myös muutoksia tarkkailuohjelmaan. Pohjavesitarkkailuun kuuluvien kaivojen ja painumatarkkailussa olevien rakennusten mittaustuloksista tiedotetaan kiinteistönomistajille vuosittain.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 13

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraava lausunto Kehäradan ympäristötarkkailuohjelmasta:

Kehäradan ympäristövaikutustarkkailua on tehty jo pitkään. Seuranta-aineistoa on olemassa jo vuodesta 2004 lähtien, kun rakentaminen alkoi vuonna 2009. Rata valmistui vuonna 2015, joten suppeampaa käytön aikaista tarkkailua on parilta vuodelta.

Pohjavesitarkkailupisteiden määrää on edelleen hieman vähennetty aiemmasta. Tarkkailussa tuleekin keskittyä niihin edustaviin tarkkailupisteisiin, joissa radan käytön vaikutukset voivat näkyä. Koska rata on henkilöliikenteen rata, ei itse liikennöinnistä aiheudu erityistä vaikutuksia pohja- tai pintaveteen. Seuranta kertonee jatkossa enemmän ulkopuolisessa ympäristössä tapahtuvista muutoksista kuin radan rakentamisen tai käytön aiheuttamista muutoksista pohja- tai pintaveteen. Erityisesti lentokenttäalueella on laajoja rakentamishankkeita, joilla voi olla vaikutusta pohjaveden kulkeutumisreitteihin. Onkin arvioitava, onko esitetty haitta-aineseuranta riittävän kattava, vaikka Kehäradan käyttö sinänsä ei olekaan mahdollisten muutosten aiheuttaja.

Rakentamishankkeiden myötä voi pohjavesiputkia tuhoutua tai muuttua muutoin epäedustaviksi. Seurantapisteverkoston muutoksia tulisi pyrkiä ennakoimaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Pintavesinäytteenottoa on esitetty pumppaamoaltaista tai niiden purkuputkista sekä alempaa vesistöä Brändöninjassa, Veromiehenkylänpurossa ja Kylmäojassa. Tarkkailuohjelmassa on pintaveden näytteenottopaikkoja havainnollistettu myös valokuvin, mikä on merkittävä parannus aiempaan. Näytteenottajan mahdollisesti vaihtuessa voidaan näytteenotto kohdistaa entistä varmemmin samaan paikkaan. Pintavesinäytteenotosta on tosin todettava, että harvoin otettu näyte antaa vain sen hetkisen kuvan veden laadusta. Onkin tärkeää, että näytteenotto-olosuhteista raportoidaan ja vuosiraportissa tuloksia peilataan yleisesti hydrologisiin oloihin.

Lautakunnalla ei ole huomautettavaa Kehäradan ympäristötarkkailuohjelman sisällöstä. Raportoinnin viivytyksettömyys on kuitenkin tärkeää, jos havaitaan poikkeavia tuloksia näytteenottokierroksilla. Niin ikään on korostettava näytteenotossa huolellisuutta ja ennakointia, jotta näytteitä ei jäisi informaatiokatkosten tai muiden syiden takia ottamatta.

Päätös:

Päätettiin antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

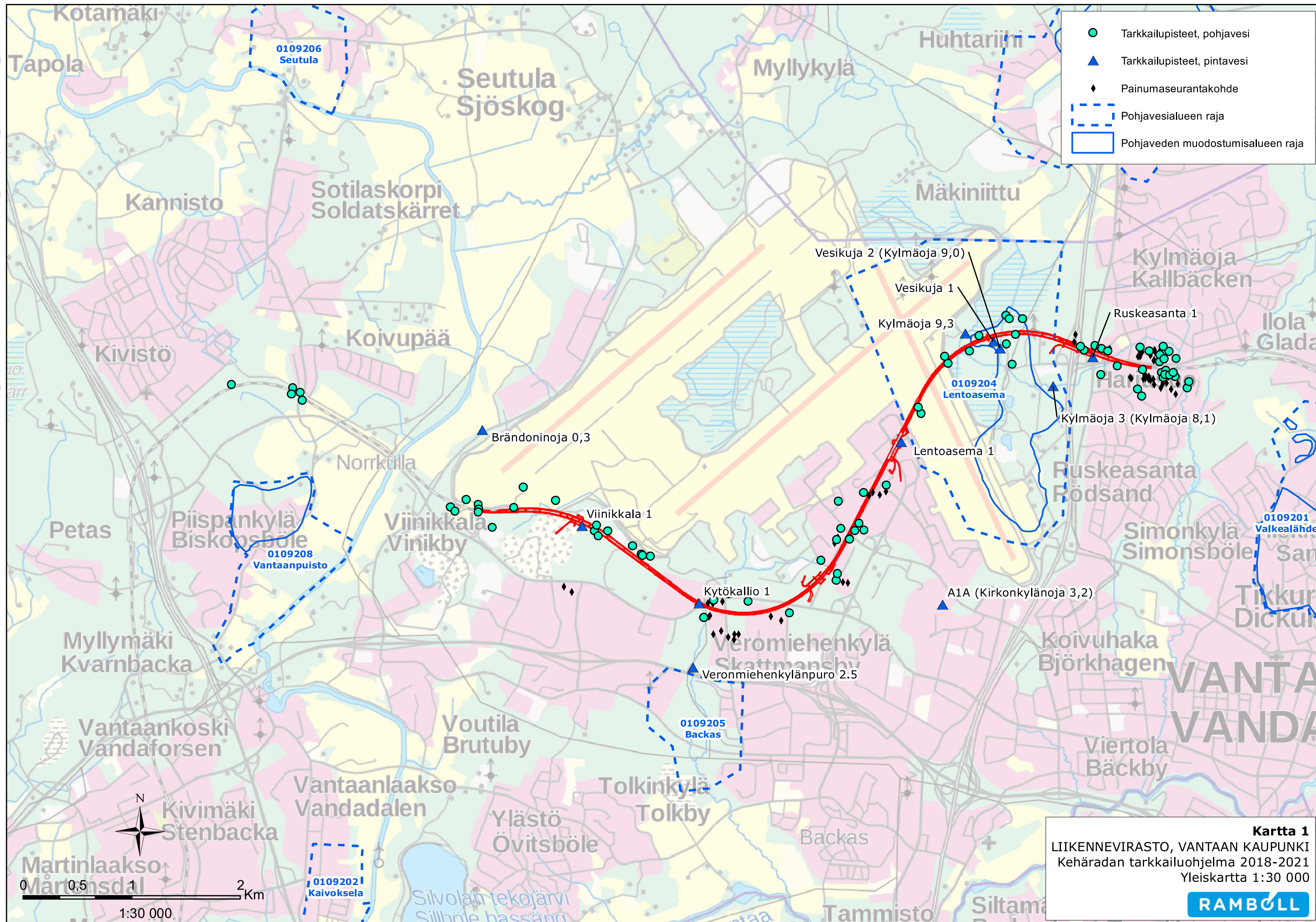
- kartta tarkkailupisteistä

Täytäntöönpano: Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle: [kirjaamo.uusimaa\[at\]ely-keskus.fi](mailto:kirjaamo.uusimaa[at]ely-keskus.fi)

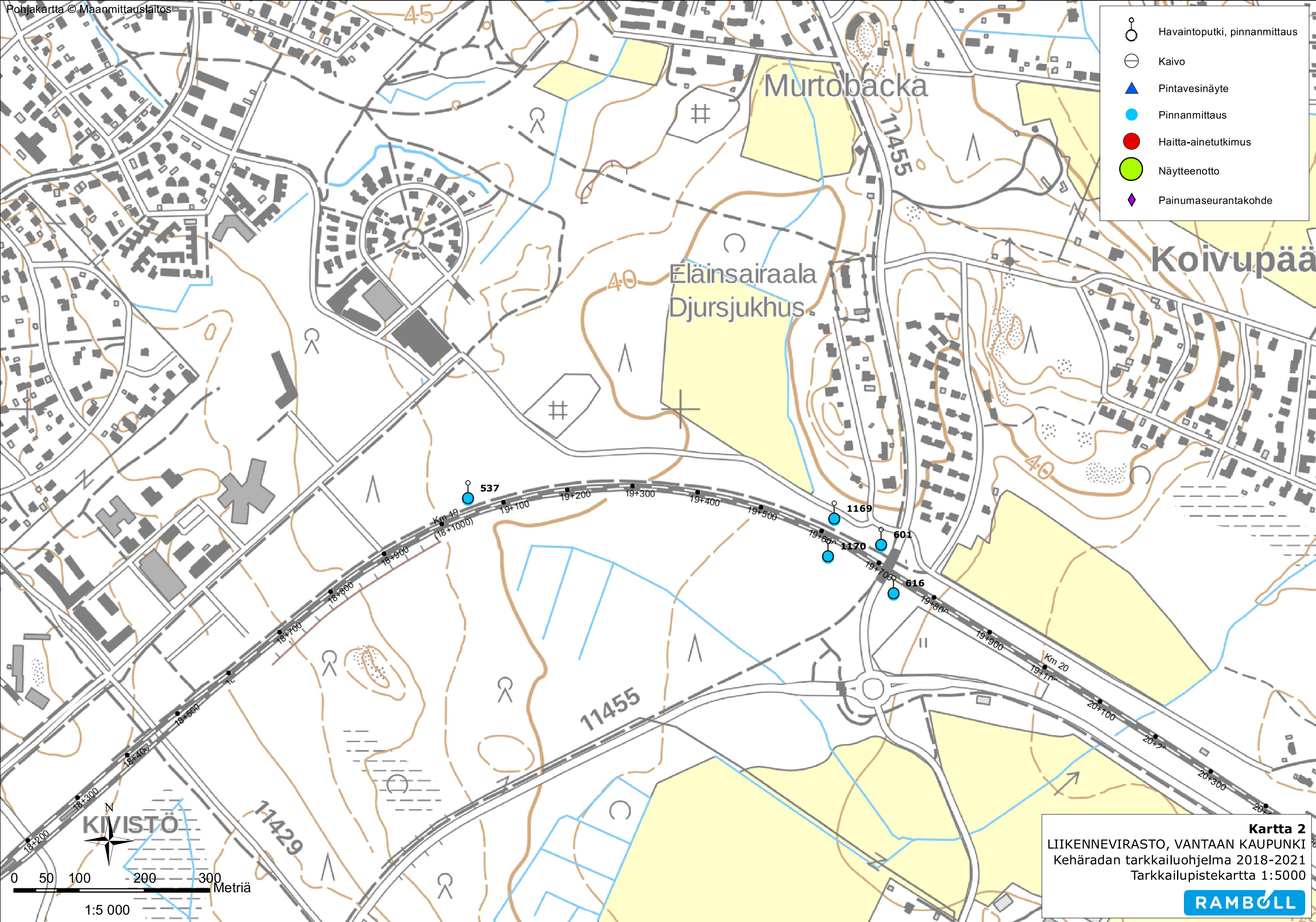
Muutoksenhakuohje: 10. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

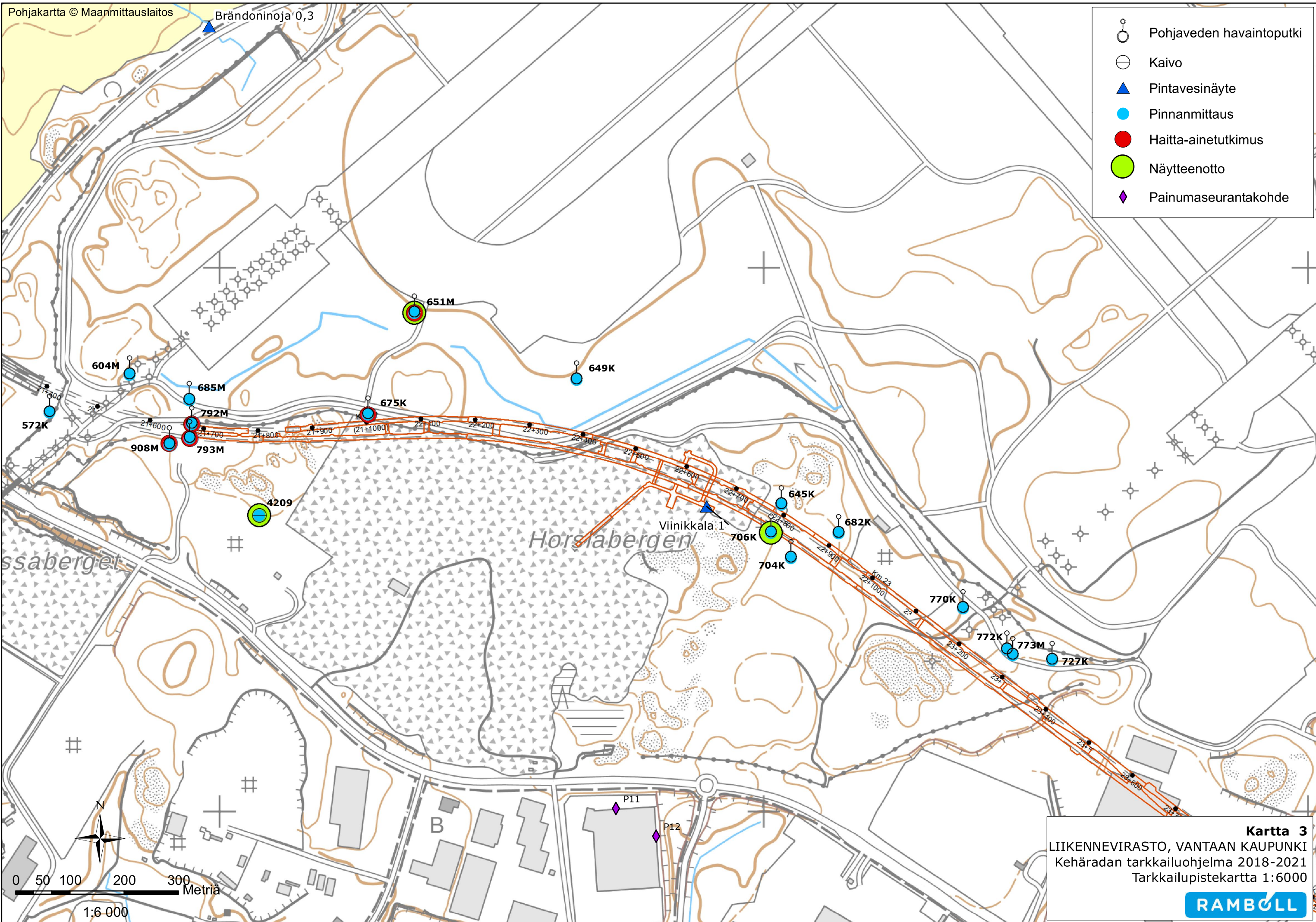
- Havaintoputki, pinnanmittaus
- Kaivo
- Pintavesinäyte
- Pinnanmittaus
- Haitta-ainetutkimus
- Näytteenotto
- Painumaseurantakohde

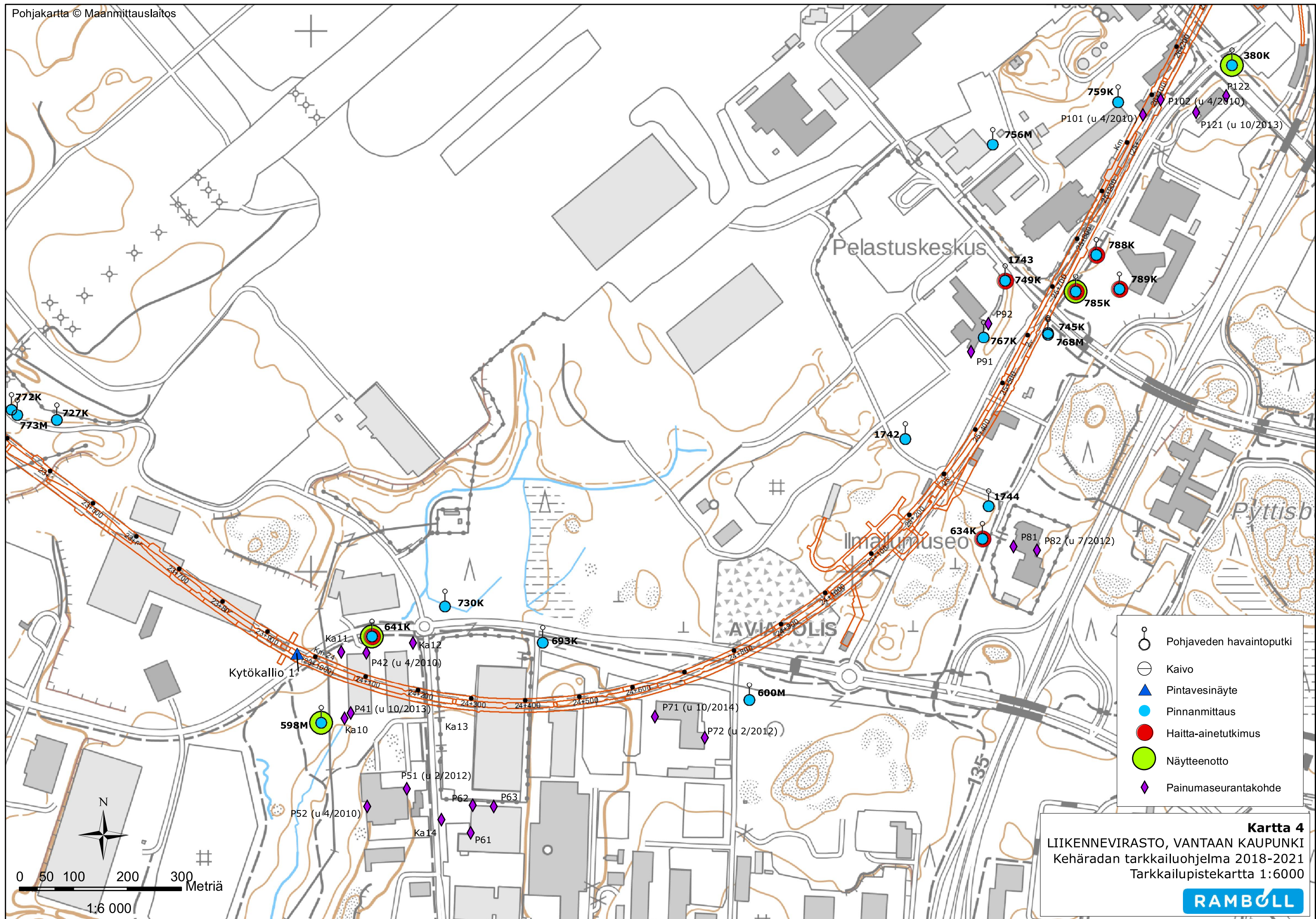

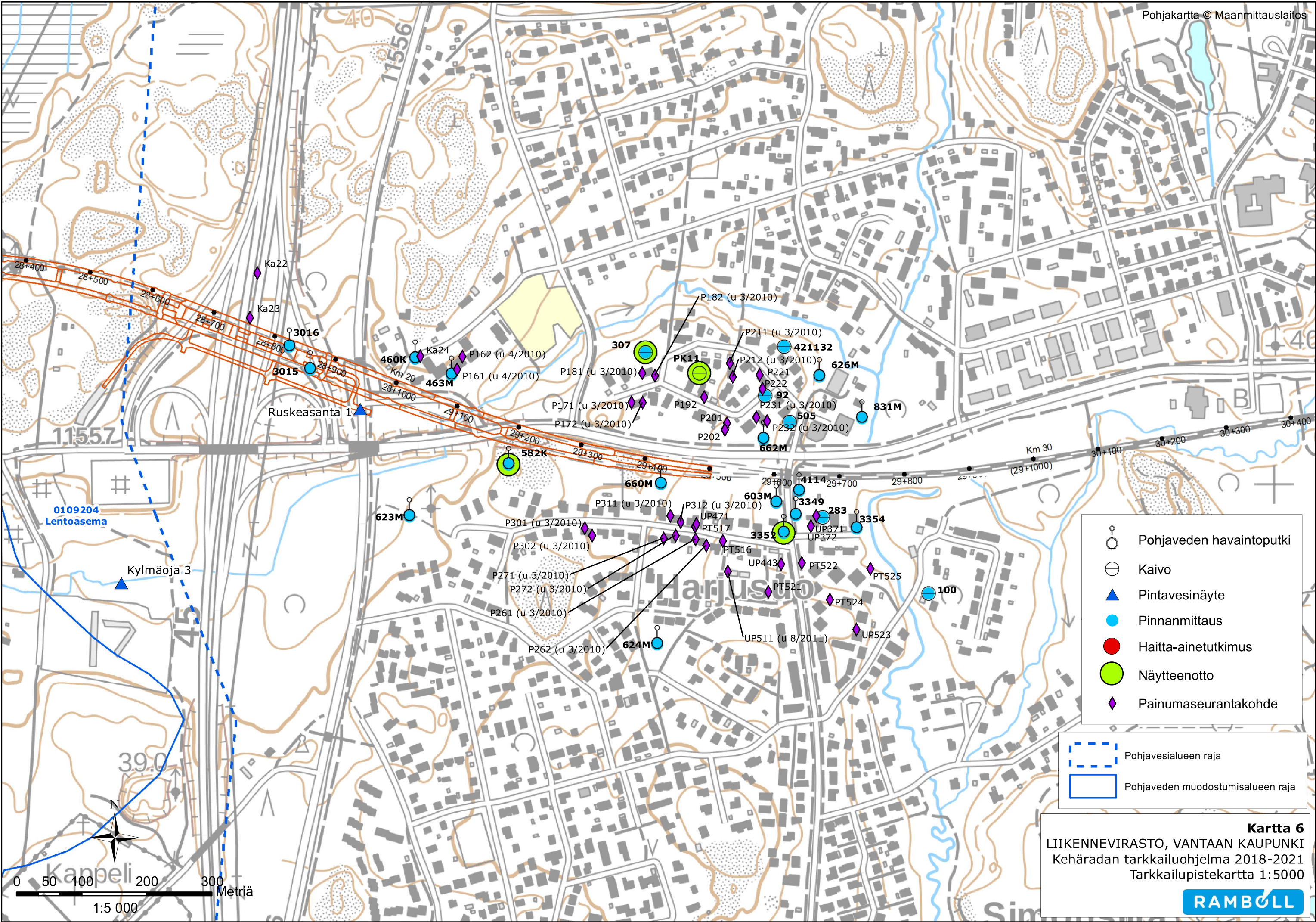
Kartta 2
 LIIKENNEVIRASTO, VANTAAN KAUPUNKI
 Kehäradan tarkkailuohjelma 2018-2021
 Tarkkailupistekartta 1:5000

RAMBOLL

- Pohjaveden havaintoputki
- Kaivo
- Pintavesinäyte
- Pinnanmittaus
- Haitta-ainetutkimus
- Näytteenotto
- Painumaseurantakohde

14 §

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys vuodelle 2018

VD/10303/11.02.00.00/2014

KR/KHI

Ympäristöterveydenhuoltoa koskeva lainsäädäntö edellyttää kuntia laatimaan ja hyväksymään säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman siten, että valvonta on ennakoivaa, riskinarviointiin perustuvaa, tasapuolista, suunnitelmallista ja viranomaiselle asetettujen vaatimusten mukaista.

Ympäristölautakunta on hyväksynyt ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman vuosille 2015-2019 joulukuussa 2014. Lisäksi vuosittaiset päivitykset on tuotu lautakunnan hyväksyttäväksi.

Valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelma on viisivuotinen (2015-2019) ja Vantaan ympäristöterveydenhuolto on laatinut oman valvontasuunnitelmansa samalle ajalle.

Valvontasuunnitelmassa on koko ympäristöterveydenhuoltoa koskeva yleinen osa (kappaleet 1-7) ja sen jälkeen on omat osiot terveydensuojelu-, tupakka- ja elintarvikevalvonnalle sekä eläinlääkintähuollolle. Valvontasuunnitelmassa on määritelty muun muassa tarkastusten sisällöt, valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet, viranomaisvalvonnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen sekä valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi. Suunnitelman päivityksessä on otettu huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen valtakunnalliset valvontaohjelmat.

Suunnitelmallisen valvonnan piirissä noin 2500 kohdetta ja vuonna 2018 niihin suunnitellaan tehtävän noin 1500 tarkastusta. Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi tarkastuksia tehdään terveyshaittaepäilyihin ja valituksiin liittyen muun muassa kouluissa, asunnoissa, elintarvikevalvontakohteissa sekä eläinten pitopaikoissa. Suunnitelmalliseen valvontaan liittyviä viranomaisnäytteitä otetaan noin 850, niistä suurin osa on talous- ja uimavesinäytteitä sekä elintarvikenäytteitä. Tämän lisäksi otetaan näytteitä epidemiaepäilyihin tai muihin terveyshaittilanteisiin liittyen.

Valvontasuunnitelmaan ei ole tehty suuria muutoksia verrattuna vuoteen 2017. Valvontakohteiden ja tarkastusten lukumäärät on päivitetty ajantasalle. Uusi tupakkalaki tuli voimaan 2016 ja sen soveltamisesta saatu ohjeistus on huomioitu suunnitelman päivityksessä.

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 14

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä liitteenä oleva ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivitys vuodelle 2018.

Päätös:

Päätettiin hyväksyä liitteenä oleva ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivitys vuodelle 2018.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys vuodelle 2018

Täytäntöönpano: Tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 040 7248590, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN YMPÄRISTÖTERVEYDEN- HUOLLON VALVONTASUUNNITELMA 2015 - 2019

PÄIVITYS VUODELLE 2018

YLA 22.11.2017

Sisällys

1 JOHDANTO	5
2 Toimintaympäristön muutokset.....	5
2.1 Maakunta- ja aluehallinnon uudistus	5
2.2 Terveystensuojelulain muutos	5
2.3 Uusi tupakkalaki.....	5
2.4 VATI-hanke	6
3 Ympäristöterveydenhuollon valvonnan teema 2015 - 2019: valvonnan vaikuttavuus.....	6
3.1 Valvonnan riskiperusteisuus ja tehokas kohdentaminen	6
3.2 Arviointi- ja ohjauskäynnit.....	6
3.3 Tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen	6
3.4 Valvonnan näkyvyys.....	7
4 VANTAAN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTAYKSIKKÖ	7
4.1 Toimialue	7
4.2 Valvonnan henkilöresurssit ja tehtävät	7
4.3 Koulutus.....	9
4.4 Kohde- ja päätösrekisterit ja sähköinen tiedonkeruu.....	9
4.5 Laatutyö.....	10
4.6 Viestintä.....	10
5 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTA	10
5.1. Riskinarviointi	10
5.2 Tarkastuksen sisältö, tarkastustiheys ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika.....	11
5.3 Valvonnan maksullisuus	11
5.4 Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen.....	11
6 HÄIRIÖTILANTEISIIN VARAUTUMINEN	12
7 RAPORTOINTI JA VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	13
8 TERVEYDENSUOJELUVALVONTA	14
8.1 Kunnan terveydensuojelutehtävät	14
8.2 Huoneistot	14
8.3 Koulujen ja päiväkotien valvonta.....	15
8.4 Sosiaalialan laitosten valvonta	15
8.5 Talousvesi	15
8.6 Uimarannat.....	16
8.7 Kylpylät, uimahallit ja vastaavat	16
8.8 Yleisötilaisuuksien valvonta.....	17
8.9 Valvonnan painopistealueet.....	17
8.10 Terveystaitaepäilyyn perustuva asuntojen ja oleskelutilojen valvonta.....	18
8.11 Lausunnot	19
8.12 Tarkastusten sisältö, tarkastustiheys ja -aika	19
Liite1. Terveystensuojelulain mukaiset suunnitelmallisen valvonnan kohteet, tarkastustiheydet ja -ajat vuosina 2015 - 2019	26
9 TUPAKKALAIN JA NIKOTIINIKORVAUSVALMISTEIDEN VALVONTA	31
9.1 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyynti	31
9.2 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynti.....	32
9.3 Tupakkalain alaisten tuotteiden valvonta ja nikotiinikorvausvalmisteiden valvonta	32
9.4 Tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonta	33
9.4.1 Tupakointitilat	33

9.4.2 Tupakointikiellot asuntoyhteisössä.....	34
9.5 Tupakkalain valvonnan painopisteet	34
9.6 Valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset	35
10 ELINTARVIKEVALVONTA	37
10.1 Valvontaviranomaisen tehtävät	37
10.2 Tarkastusten sisältö	37
10.3 Elintarvikevalvonnan toteutus ja kohdentaminen	38
10.4 Elintarvikkeiden tarjoilu	39
10.5 Elintarvikkeiden myynti	40
10.6 Laitokset, varastot, valmistus ja kuljetus	42
10.7 Alkutuotannon valvonta.....	43
10.8 Vientivalvonta.....	44
10.9 Ensisaapumisvalvonta ja elintarvikkeiden maahantuonti.....	44
10.10 Takaisinvedot ja RASFF-ilmoitukset	44
10.11 Pakkausmerkinnät.....	44
10.12 Kontaktimateriaalit	45
10.13 Ravintolisät	46
10.14 Näytteenotto	46
10.14.1 Projektit ja tasokartoitukset	46
10.14.2 Omavalvonnan toimivuuden arviointi.....	47
10.14.3 Näytteenotto ruokamyrkytyspäilyissä ja valituksissa	47
10.15 Valvontaprojektit	48
10.16 Valvonnan painopistealueet.....	48
Liite 2. Analyysit elintarvikevalvonnan näytteenottoprojekteissa 2018	50
11 ELÄINTEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN VALVONTA	51
11.1 Taustaa	51
11.2 Tehtävänjako kaupungineläinlääkärien välillä	51
11.3 Täydennyskoulutussuunnitelma.....	51
11.4 Tietojärjestelmäkuvaus	51
11.5 Viestintä.....	52
11.6 Painopistealueet	52
11.7 Eläinten terveydenhoito.....	52
11.7.1 Vantaan ympäristölautakunnan vahvistamat klinikkamaksut.....	52
11.7.2 Eläintenpitopaikat	52
11.7.3 Eläinlääkintäpalvelut virka-aikana	53
11.7.4 Eläinlääkintäpalvelut päivystysaikana.....	53
11.7.5 Yksityinen eläinlääkintäpalvelujen tarjonta	54
11.7.6 Tuotantoeläinten terveydenhuolto.....	54
11.8 Eläinten terveyden valvonta.....	54
11.8.1 Eläintautivalmius	54
11.8.2 Eläintautitapaus	54
11.8.3 Eläinten ja ihmisten välillä tarttuvat taudit	55
11.8.4 Varosuunnitelmien laadinta ja ylläpito	55
11.8.5 Valmiuskoulutus.....	55
11.8.6 Ilmoitusmenettelyt eläinlääkintä- ja terveydenhuoltoon	55
11.8.7 Terveysvalvontaohjelmat, kirjanpito.....	55
11.8.8 Eläintautikartoitukset	56

11.8.9 Vesiviljely	56
11.8.10 Kyyhkyslakat.....	56
11.8.11 Muu tautivalvonta ja näytteenotto.....	56
11.8.12 Keinollinen lisääntyminen.....	56
11.8.13 Sivutuotevalvonta	56
11.8.14 Tuonti- ja vientivalvonta.....	57
11.9 Eläinten hyvinvoinnin valvonta.....	57
11.9.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus	58
11.9.2 Ilmoituksenvaraisten ja laajamittaisen toiminnan tarkastus	58
11.9.3 Epäkohtailmoitukset tukivalvontaan	58
11.9.4 Määräysten seuranta	59
11.9.5 Yhteistyötahot.....	59
11.10 Eläinten lääkinnän valvonta.....	59
11.11 Laatu	59
11.11.1 Valitusten käsittely	59
11.12 Raportointi.....	60
11.13 Eläinlääkintähuollon resurssitarvekartoitus.....	61

1 JOHDANTO

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä, jonka tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy.

Ympäristöterveydenhuollon erityislainsäädäntö edellyttää kuntia laatimaan ja hyväksymään säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja terveyshaittoja ehkäisevää.

Valtion keskusvirastot ovat laatineet valtakunnallisen ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelman vuosille 2015 - 2019 ja Vantaan oma valvontasuunnitelma on laadittu samalle viisivuotiskaudelle. Kuluttajaturvallisuusvalvonta siirtyi valtiolle 1.5.2016, joten se ei enää sisälly kunnan suunnitelmaan vuodesta 2017 eteenpäin.

Valvontasuunnitelman hyväksymis- ja sisältövaatimukset ovat keventyneet aiempiin vuosiin verrattuna. Suunnitelma tulee jatkossa hyväksyä tarvittaessa eli silloin, kun siihen on tullut merkittävämpiä muutoksia. Aiemmin hyväksyminen tuli tehdä vähintään kolmen vuoden välein. Hyväksytty suunnitelma tulee toimittaa aluehallintovirastolle kyseisen vuoden loppuun mennessä. Suunnitelmassa on otettava huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen valvontaohjelma sekä valvontasuunnitelma-asetuksen edellyttämä sisältö, mutta valvontasuunnitelmassa voidaan ottaa entistä paremmin huomioon paikalliset tarpeet.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

2.1 Maakunta- ja aluehallinnon uudistus

Ympäristöterveydenhuolto on mahdollisesti siirtymässä maakuntiin vuoden 2020 alusta alkaen. Esityksen mukaan Suomessa olisi jatkossa 18 ympäristöterveydenhuollon valvontayksikköä nykyisten 62 sijaan. Vantaan ympäristöterveydenhuolto seuraa aktiivisesti asian etenemistä ja osallistuu muutoksen suunnitteluun.

Hallituksen esitys HE 148/2017 on annettu lokakuussa 2017 ja sen mukaan kunnan ympäristöterveydenhuollossa tulee olla käytössä vähintään 30 htv, jotta kunta voisi itse järjestää ympäristöterveydenhuollon. Vantaa ei yksin täytä tätä vaatimusta.

2.2 Terveysuojelulain muutos

Terveysuojelulain muutos (942/2016) tuli voimaan 1.1.2017. Keskeisenä muutoksena oli ilmoituksen käsittelyn keveneminen. Terveysuojelulain mukaisista ilmoituksista ei tehdä enää päätöksiä, vaan toiminnanharjoittajalle annetaan ilmoituksen vastaanottamisesta todistus. Jos ilmoitetulla toiminnalla voi olla vaikutusta elinympäristöön, voidaan toiminnanharjoittajalle antaa määräyksiä terveysuojelulain 51 §:n perusteella. Parturi-kampaamoista ja hautausmaista ei enää jatkossa tarvitse tehdä ilmoituksia lainkaan. Osa vesilaitoksista ei ole luvanvaraisia lakimuutoksen jälkeen, vaan niiden tarvitsee tehdä toiminnastaan ainoastaan ilmoitus.

2.3 Uusi tupakkalaki

Uusi tupakkalaki (549/2016) tuli voimaan 15.8.2016 ja se muuttaa jonkin verran tupakkalain perusteella tehtävää valvontaa. Yhtenä muutoksena on sähkösavukkeissa käytettävien nikotiininesteiden vähittäismyyntin luvanvaraisuus. Lisäksi tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynti muuttui ilmoituksenvaraiseksi. Lakimuutoksella oli myös vaikutuksia tupakkalain mukaisiin valvontamaksuihin. Tupakkatuotteiden myyntin vuosivalvontamaksut kohosivat lakimuutoksen jälkeen.

Uusi tupakkalaki antaa taloyhtiöille mahdollisuuden hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden ja muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontavirasto Valvira ja aluehallintovirastolta on antanut ohjeita ja koulutusta tupakointikieltoon liittyen. Ensimmäiset tupakointikieltohakemukset ovat olleet käsittelyssä syksyn 2017 aikana.

2.4 VATI-hanke

Kuntien valvontayksiköiden käytössä olevat kohde- ja suoriterekisterit on tarkoitus korvata vuoden 2019 alusta alkaen valtion ja kuntien käytössä olevalla yhteisellä toiminnanohjaus- ja tiedonkeruujärjestelmällä. Vuoden 2016 aikana on aloitettu ns. VATI-hanke (ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallinta-hanke), jonka tarkoituksena tehostaa ja sujuvoittaa julkisia palveluja. Hanke on maa- ja metsätalousministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteinen.

Vantaa osallistuu hankkeen kehitystyöhön muun muassa osallistumassa tulevien valvontalomakkeiden suunnitteluun ja koekäyttöön. Nykyisen järjestelmän kohde- ja suorit tiedot tulee saada mahdollisimman ajantasalle vuoden 2018 aikana ja lisäksi tulee varautua tiedonsiirron vaatimaan työhön.

3 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONNAN TEEMA 2015 - 2019: VALVONNAN VAIKUTTAVUUS

Valvontatoimien vaikuttavuutta voidaan tarkastustoiminnan ohella lisätä tehostamalla muita valvontaa tukevia toimia, kuten kouluttamista, tiedottamista sekä niitä toimia, jotka kannustavat toimijoita huolehtimaan lainsäädännössä asetettujen velvollisuuksien täyttämisestä. Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa valvonnan vaikuttavuutta edistetään tällä ohjelmakaudella seuraavia tavoitteita toteuttamalla:

- valvonnan riskiperusteisuuden ja tehokkaan kohdentamisen varmistaminen
- arviointi- ja ohjauskäyntien käyttöön ottaminen
- valvonnan maksullisuuden edistäminen
- tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen
- valvonnan näkyvyyden varmistaminen.

3.1 Valvonnan riskiperusteisuus ja tehokas kohdentaminen

Valvontaa suunnataan riskiperusteisesti niihin kohteisiin, joissa valvonnalle on eniten tarvetta. Riskin suuruuteen vaikuttavat esimerkiksi toiminnan tyyppi ja laajuus, vaaralle mahdollisesti altistuvien kuluttajien määrä sekä vaaran vakavuus ja toteutumisen todennäköisyys. Kohteiden valvontahistoria on olennainen osa riskiperusteista valvonnan kohdentamista. Pääsääntöisesti valvontaa on syytä painottaa niissä kohteissa, joissa puutteita on todettu ennenkin. Valvontaa voidaan harkita kevennettäväksi silloin, kun kohteen on todettu hoitavan velvoitteensa asianmukaisesti.

Valitustapauksiin liittyvä valvonta on tehtävä ensisijaisesti ja vasta tämän jälkeen suunnitelmallinen valvonta. Valvonnalla tarkoitetaan tarkastustoiminnan lisäksi myös muita lainsäädännön noudattamiseen tähtääviä valvontaviranomaisen toimenpiteitä. Valvontaa tukeva toiminta voi myös korvata suunnitelmallista valvontaa. Valvonnan tehokkaan kohdentamisen kannalta on tärkeä arvioida, miten valvontaa voidaan kehittää ja hyödyntää uusiakin toimintamuotoja.

3.2 Arviointi- ja ohjauskäynnit

Aluehallintovirasto kehittää valvontayksiköihin tehtäviä arviointi- ja ohjauskäyntejä. Vantaan elintarvikevalvontaa arvioitiin vuonna 2017. Vantaan valvontayksikkö osallistuu jatkossakin arviointikäynteihin, mikäli ne kohdistuvat Vantaan valvontayksikköön.

3.3 Tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen

Jo useita vuosia käynnissä olleet tietojärjestelmien kehittämishankkeet (KUTI/YHTI) on saatu kuntia koskevilta osin lähes valmiiksi. Valvontakohdetiedot ja valvontaan liittyvät suoritukset tallennetaan kuntajärjestelmästä keskitettyyn valtakunnalliseen tietovarastoon, josta keskusviranomaiset voivat seurata valvonnan toteutumista ja saavat sieltä tarvitsemansa raportit ja muut valvontatiedot. Näytetiedoistakin suurin osa siirtyy keskitettyyn tietovarastoon ja esimerkiksi erillisiä raportointeja talousvesituloksista ei enää tehdä.

Keskitettyyn tietojärjestelmään tallennettuja tietoja voidaan kunnassa hakea ns. Kiikari-sovelluksen kautta. Sovellus on tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön ja sillä voidaan hakea erilaisia raportteja sekä valvonnan yhtenäistämistä varten myös muiden valvontayksiköiden tekemiä tarkastuskertomuksia.

Tietojärjestelmien kehitystyö jatkuu edelleen. Kuntien käytössä olevat tietojärjestelmät on tarkoitus korvata yhteisellä valtakunnallisella ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmällä. Tästä on kerrottu edellä kappaleessa 2.4.

3.4 Valvonnan näkyvyys

Keskusvirastot haluavat edistää ympäristöterveydenhuollon valvonnan näkyvyyttä. Vantaan valvontayksiköllä on internet-sivut, joilla annetaan tietoa toimijoille ja kuntalaisille ympäristöterveydenhuollon asioista. Sivuille viedään myös vuosittaisten projektien yhteenvedot. Lisäksi valvontayksikön omilla internet-sivuilla ja tarvittaessa myös kaupungin internetsivujen etusivulla tiedotetaan ajankohtaisista asioista. Ympäristökeskuksella on omat Facebook - sivut, joita hyödynnetään viestinnässä. Median kanssa tehdään yhteistyötä. Sille tarjotaan aiheita ympäristöterveydenhuollon valvonnasta ja lisäksi yhteistyötä tehdään erityistilanteisiin liittyen.

4 VANTAAN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTAYKSIKKÖ

4.1 Toimialue

Vantaan ympäristöterveydenhuollon toimialueena on Vantaa. Valtioneuvoston periaatepäätös ympäristöterveydenhuollon seudullistamisesta edellyttää, että yksikön tulee olla henkilöstömäärältään riittävän suuri, vähintään 10 henkilötyövuotta. Vantaa täyttää tämän vaatimuksen, koska henkilöstöä on yhteensä 21. Vuonna 2017 Vantaalla oli noin 220 000 asukasta.

4.2 Valvonnan henkilöresurssit ja tehtävät

Vantaan ympäristöterveydenhuollossa työskentelee yhteensä 21 henkilöä. Terveysuojelutarkastajia on 9, elintarviketarkastajia 3, terveysinsinöörejä 3, kaupungineläinlääkäreitä 4, yksi valvontaeläinlääkäri ja eläintenhoitaja. Lisäksi on käytettävissä talous- ja hallintopalveluiden tukitoimintoja 1,5 henkilötyövuotta mm. erilaisiin toimistotehtäviin. Kaupungin eläinlääkärinvastaanoton päivystystyöhön on vakituisten viranhaltijoiden lisäksi hankittu ulkopuolisia päivystyseläinlääkäreitä ja eläintenhoitajia. Päivystystyöhön osallistuvat ulkopuoliset työntekijät eivät sisälly alla oleviin resursseihin. Ympäristöterveydenhuollon resurssien jakautuminen on esitetty taulukossa 1 ja henkilöstön tehtäviä on esitelty taulukossa 2.

Taulukko 1. Ympäristöterveydenhuollon resurssien jakautuminen

Toimiala	Kokonaistyöpanos (hvt)	Suunnitelmallinen valvonta (hvt)
Elintarvikevalvonta	10,30	3,00
Terveysuojeluvalvonta	6,00	1,00
Tupakkavalvonta (sis. nikotiini- valmisteiden valvonnan)	0,90	0,30
Eläinlääkintähuolto	2,80	0,10
Ympäristöterveydenhuollon johtaminen	1,00	0
Yhteensä	21,00	4,30

Kokonaistyöpanos ei ole kokonaan käytettävissä valvontatehtäviin, koska osa henkilöstöresursseista kuluu mm. valtakunnallisten tieto- ja tarkastusjärjestelmien käyttöön ja kehitystyöhön sekä kouluttautumiseen (KUTI, YHTI, OIVA). Toiminnan kehittäminen (laatujärjestelmä, tiimikokoukset), suunnitelmien laatiminen, seuranta, raportointi ja koulutus vievät myös osan kokonaisresursseista. Lisäksi noin 1 hvt kuluu hallinnollisten tehtävien suorittamiseen.

Taulukossa esitettyyn suunnitelmalliseen valvontaan on otettu huomioon vain suunnitelmallisiin tarkastuksiin käytetty aika. Näiden ulkopuolelle jäävät yllä mainittujen lisäksi mm.

- toimijoiden neuvonta ja ohjaus, ilmoitusten ja lupahakemusten käsittely, käyttöönottoon liittyvä tarkastukset
- terveydensuojelulain mukaiset terveystarkastukset mm. asunnotarkastukset
- valitusten ja valvontapyyntöjen käsittely
- ruokamyrkytys- ja talousvesiepidemiaepäilyjen selvittäminen ja muut erityistilanteet

Taulukko 2. Vantaan ympäristöterveydenhuollon henkilöstö

Tehtäväkuvaus	Titteli ja nimi	Lisäkuvaus
Yksikön esimies, hallinnolliset tehtävät, toiminnan suunnittelu, seuranta ja raportointi	1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen	Tiimin vetäjä (terveydensuojelu)
Elintarviketuotanto-laitokset ja -varastot, vientivalvonta, eläinlääkintähuolto	2. kaupungineläinlääkäri Johanna Puro	Erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset, potilastyö, eläintautivalvonta, eläinsuojelu
	3. kaupungineläinlääkäri Jaakko Peltomaa	Tiimin vetäjä (eläinlääkintähuolto), erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset, eläinlääkärivastaanoton asiat, potilastyö, eläinsuojelu, eläintautivalvonta)
	4. kaupungineläinlääkäri Marjoriikka Keränen	Erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset
Elintarvikelaitosten ja -huoneistojen, elintarvikekuljetusten valvonta	Elintarviketarkastaja Vilja Iivonen	Erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset sekä elintarvikehuoneistot, leipomot, ravintolisät, terveystuotteet
	Elintarviketarkastaja Hanna Salonen	Tiiminvetäjä, erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset sekä elintarvikehuoneistot, leipomot, ravintolisät, terveystuotteet, kontaktimateriaalit
	Elintarviketarkastaja Michael Turunen	Kasvikunnan tuotteet, alkutuotanto, erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset sekä elintarvikehuoneistot, etniset myymälät
Yleinen terveydensuojelu- ja rakennushygienia	Terveysinsinööri Henna Kauppi	Asuntojen ja oleskelutilojen terveystarkastukset ja sisäilmaongelmat, koulujen valvonta, Tarkastajan varapääkäyttävä
	Terveysinsinööri Kari Grönberg	Asuntojen ja oleskelutilojen terveystarkastukset ja sisäilmaongelmat, koulujen valvonta
	Terveysinsinööri Antti Soininen	Asuntojen ja oleskelutilojen terveystarkastukset ja sisäilmaongelmat, koulujen valvonta, siivottomuusepäilyt kodeissa

Titteli ja nimi	Tehtävät
Valvontaeläinlääkäri Mari Lassila	Eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta

Titteli ja nimi	Tehtävä
Eläintenhoitaja Sari Hyvättinen	Ajanvaraus ja neuvonta kaupungin eläinlääkärivastaanotolla, eläinlääkärin avustaminen

Alueellinen terveydensuojeluvalvonta:

Suuralue	Titteli ja nimi	Tehtävät koko Vantaan alueella
Kivistö, Myyrmäki	Terveydensuojelutarkastaja Tuija Tättäläinen	Kylpylät ja uimahallit oheistiloineen, siivottomuusepäilyt kodeissa
Aviapolis, Tikkurila	Terveydensuojelutarkastaja Seija Kiiski	Tarkastajan varapääkäyttävä
Koivukylä, Korso, Hakunila	Terveydensuojelutarkastaja Saara Horn	Talousvesivalvonta, uimarantavalvonta

Alueellinen elintarvike- ja tupakkalupavalvonta:

Suuralue	Titteli ja nimi	Tehtävät koko Vantaan alueella
Myyrmäki	Terveystarkastaja Tarja Pusa	Suuret yleisötilaisuudet ja tilapäinen elintarvikemyynti
Kivistö	Terveystarkastaja Pirjo Turunen/Susanna Sinkkonen	Tuhoeläintorjunta
Aviapolis/ei lentokenttä	Terveystarkastaja Anu Käpyaho	
Aviapolis/ lentokenttä	Henkilöstömuutosten vuoksi varmistuu loppuvuodesta 2017	
Tikkurila	Terveystarkastaja Anu Käpyaho	Tupakka-asioiden yhdyshenkilö
Korso Koivukylä	Terveystarkastaja Tarja Nirvinen	Rakennusvalvonnan yhteyshenkilö
Hakunila	Terveystarkastaja Heli Sepponen	Tarkastajan pääkäyttäjä
Vantaa	Terveystarkastaja Raisa Turtiainen	Vantaa vähittäismyynti (elintarvikekohteet ja niiden tupakkavalvonta), tuhoeläintorjunta

Elintarviketiimin tarkemmat valvonta-alueet on määritelty yksikön sisäisessä ohjeessa. Valvonta-alueisiin ja tehtäviin tehtiin muutoksia vuoden 2017 alussa ja tehtäviä tarkastellaan kertaalleen loppuvuodesta 2017. Tämän vuoksi taulukon tehtäviin voi tulla muutoksia.

4.3 Koulutus

Henkilöstö osallistuu valtakunnallisiin ja alueellisiin koulutustilaisuuksiin ja tehtäväkohtaisiin koulutuksiin, jotka koskevat elintarvikevalvontaa, tupakkavalvontaa, eläinlääkintähuoltoa, asumisterveyttä sekä muuta terveystarkastusta kuten talous- ja uimavesiasioita. Lisäksi osallistutaan työyksikön kehittämiseen, työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyviin koulutuksiin.

Koulutuksiin osallistuminen suunnitellaan työyksikön ja viranhaltijoiden tarpeiden mukaan, joten esimerkiksi muutokset tehtävänkuville ja lainsäädäntömuutokset huomioidaan. Koulutussuunnitelma laaditaan Vantaan kaupungin henkilöstökeskuksen ohjeiden mukaisesti. Henkilöstöä kannustetaan koulutuksiin osallistumiseen ja muuhun pätevyyden ylläpitämiseen. Koulutustarjontaa seurataan aktiivisesti. Koulutuksiin osallistujat sovitaan tiimipalaverissa ja lisäksi esimies arvioi koulutuksen tarpeen. Koulutusten jälkeen koulutuksen anti esitellään muille tiimipalaverissa.

Määrärahoja koulutukseen on melko niukasti, mutta muun muassa Evira ja Aluehallintovirasto järjestävät paljon ilmaisia koulutuksia ja työnohjauspäiviä, joihin on pyritty osallistumaan. Lisäksi osallistutaan mahdollisuuksien mukaan mm. EU:n tarjoamaan koulutukseen. Vuosittain koulutuksiin on käytetty 70–110 htpv.

4.4 Kohde- ja päätösrekisterit ja sähköinen tiedonkeruu

Ympäristökeskuksen valvontakohderekisterinä käytetään Digian Tarkastaja-järjestelmää, johon tallennetaan tiedot valvontakohteista ja niihin tehdyistä valvontatoimenpiteistä. Valvontatietoja lisätään kohderekisteriin päivittäin ja uusia valvontakohteita silloin, kun niistä saadaan tieto ilmoitus- tai hakemusmenettelyn kautta tai muutoin. Tarkastaja-järjestelmästä tiedot siirretään keskusviranomaisten määräämällä tavalla keskitettyyn tietovarastoon (KUTI/YHTI). Tarkastajasta on yhteys myös erilliseen Oiva-sovellukseen, jossa muodostetaan elintarvikevalvonnan suunnitelmallisen valvonnan oiva-raportit ja tarkastuskertomukset. Tarkastaja-järjestelmää päivitetään vuosittain, jotta tiedonsiirto kuntajärjestelmästä keskitettyyn on mahdollista. Päivitykset ovat maksullisia, joten niistä syntyy kustannuksia vuosittain.

Kohderekisteristä voidaan tulostaa erilaisia raportteja sekä kohdelistauksia kunnan omiin käyttötarkoituksiin. Varsinainen raportointi keskusviranomaisille on merkittävästi vähentynyt keskitetyn järjestelmän myötä, koska keskusviranomaiset saavat lähes kaikki tarvitsemansa raportit suoraan KUTI/YHTI -tietovarastosta. Raportoinnin lisätyövälineenä käytetään ns. VYHA-järjestelmää (ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmä), johon raportoidaan suunnitellut/toteutuneet henkilöresurssit, valvontasuunnitelma ja valvonnan toteuman sanallinen arviointi.

Toistaiseksi keskusvirastojen ja valvontayksikön tilastojen välillä on vielä eroja, joiden selvitystyöhön kuluu edelleenkin resursseja. Näytteiden osalta ensimmäisiä raportteja on saatu järjestelmästä vuoden 2016 aikana.

Vuoden 2017 talousvesi-, uimavesi- ja elintarviketulokset on tarkoitus raportoida järjestelmän kautta. Muutostyö on vaatinut ja vaatii edelleen resursseja. Järjestelmien käyttöönottoon ja muutoksiin liittyy uusien toimintatapojen harjoittelua, omaksumista ja koulutusta.

Vuoden 2019 alusta alkaen kuntien valvontayksiköiden käytössä pitäisi olla valtakunnallinen toiminnanohjaus- ja tiedonkeruujärjestelmä, kuten suunnitelmassa on aikaisemmin mainittu.

Vantaan kaupungilla on käytössä asian- ja asiakirjanhallinnan sähköiseen tallennusjärjestelmä (ASTA). Lautakunnan ja viranhaltijan päätökset on tehty vuoden 2014 alusta edellä mainitussa järjestelmässä.

4.5 Laatu

Vantaan ympäristöterveydenhuollon eri toimialojen (elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakkavalvonta ja eläinlääkintähuolto) tueksi on laadittu erilaisia ohjeita, mallipohjia ja lomakkeita yhdenmukaistamaan valvontakäytäntöjä. Osa ohjeista on yksikön itse laatimia, mutta joitakin keskusvirastojen laatimia ohjeita ja lomakkeita käytetään sellaisenaan. Lisäksi valvonnan linjauksia käsitellään viikoittain valvontayksikön palaverissa. Laatuja järjestelmästä löytyy myös toimijoille ja kuntalaisille laadittuja ohjeita. Asiakirjoja päivitetään säännöllisesti.

Ympäristöterveydenhuolto kehittää toimintaansa mm. auditointien ja valvontasuunnitelmien arviointien perusteella. Vuonna 2017 aluehallintovirasto arvioi Vantaan elintarvikevalvonnan vaatimustenmukaisuutta.

4.6 Viestintä

Ympäristöterveydenhuollon kaikessa toiminnassa noudatetaan Vantaan kaupungin sekä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan avointa ja aktiivista viestintäpolitiikkaa.

Asiakaspalveluun osallistuvat kaikki viranhaltijat. Valvontakohteita ja kuntalaisia ohjeistetaan ja neuvotaan tarkastuskäynneillä tai heidän ottaessa yhteyttä ympäristöterveydenhuoltoon. Lisäksi kaupungin internetsivuilla annetaan tietoa ympäristöterveydenhuollon toiminnasta. Ympäristökeskuksessa on asiakaspalvelua varten puhelinpäivystys arkin 8.15–16. Ympäristökeskuksella on myös omat facebook-sivut.

Ympäristöterveydenhuollossa ensisijainen tiedotusvastuu on sen tulostyöyksikön päälliköllä, 1. kaupungin eläinlääkärillä. Muut viranhaltijat voivat antaa tarvittaessa lausuntoja medialle valmistelemissaan asioissa. Viestinnässä huomioidaan, että ympäristöterveydenhuollossa käsitellään tietoja, joista osa on julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä. Poikkeuksena on toiselle viranomaiselle virka-apuna annettavat tiedot. Viestinnästä on ohjeistettu tarkemmin ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelmassa sekä ruokamyrkytys- ja vesiepidemiaohjeissa.

Yleisistä, koko maata tai laajoja alueita koskevista tapauksista tiedottamisen hoitaa pääsääntöisesti paikallisen ympäristöterveydenhuollon sijasta valtion johtavat viranomaiset oman toimintakenttensä mukaisesti. Näitä viranomaisia ovat Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira), Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira), sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja maa- ja metsätalousministeriö (MMM).

5 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTA

Tämän suunnitelman mukainen valvonta perustuu terveydenhuoltolain 21 §:ssä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnille säädettyyn valvontaan. Terveydenhuoltolain tarkoittamia lakeja ovat elintarvikelaki (23/2006), terveydensuojelulaki (763/1994), tupakkalaki (549/2016) ja eläinlääkintähuoltolaki (765/2009). Yksityiskohtaisempi lainsäädäntö on esitetty tässä valvontasuunnitelmassa toimialakohtaisissa suunnitelmissa.

5.1 Riskinarviointi

Lainsäädännössä ja valtion viranomaisten toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa korostetaan riskinarvioinnin merkitystä.

Merkittäviä tekijöitä riskinarvioinnin kannalta ovat:

- altistuvien ihmisten määrä ja (erityis)ryhmä (lapset, nuoret, vanhuks, liikuntarajoitteiset, sairaat)

- altistavan tekijän määrittely (taudinaiheuttaja, myrkyllisyys)
- altistuksen kesto ja/tai toistuvuus (vakituinen tai tilapäinen)
- erityiskohde, johon ei ole olemassa valvonnan ohjetta tai käytäntöä
- toimijan asiantuntemus ja toimintatavat (hygieniatuntemus, omavalvonta tai käyttötarkkailu, yleinen asennoituminen, käytettävissä olevat resurssit ym.)
- aikaisemmat valvonnan tulokset
- onko toiminta ilmoitus- ja hyväksymispäätöksen mukaista
- huoneiston tai tilan olosuhteet, rakenteet ja kalusto (varustelutaso, rakenteiden kunto ym.)
- tiedottaminen ja varautuminen erityistilanteisiin

Vantaan ympäristöterveydenhuollon riskinarviointi pohjautuu keskusvirastojen ohjeisiin. Tarkastustiheyksissä on huomioitu myös valvonnan aiempia tuloksia. Riskinarvioinnin perusteella kunnan valvontayksikön suunnitelmallisen valvonnan piiriin on mahdollista nostaa toimintoja, jotka eivät ole mukana valtakunnallisen valvontaohjelman suunnitelmallisessa valvonnassa.

5.2 Tarkastuksen sisältö, tarkastustiheys ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika

Ympäristöterveydenhuollossa tarkastus on oleellinen osa selvitettäessä valvottavan kohteen tai toiminnan vaatimuksenmukaisuutta. Tarkastus voi kohdistua tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin, asiakirjoihin ja tuotteisiin. Yksittäinen tarkastus voi pitää sisällään koko kohteen tai jonkin osa-alueen tarkastuksen ja se voi sisältää useiden ympäristöterveydenhuollon lakien mukaista valvontaa. Tarkastuksesta laaditaan aina tarkastuskertomus ja siinä esitetään, minkä lakiperusteiden mukaan tarkastus on tehty. Tarkastusaikaan vaikuttaa tarkastuksen sisällön laajuus ja aikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuskertomuksen laatiminen. Tarkastusten sisällöstä, tarkastustiheydestä ja tarkastukseen käytetystä ajasta on selostettu tarkemmin tämän suunnitelman toimialakohtaisissa osioissa.

Kotirauhan piiriin kuuluviin kohteisiin ei pääsääntöisesti tehdä kohteen fyysisiä tarkastuksia, ellei toiminnan epäillä aiheuttavan terveyshaittaa. Kotirauhan piiriin kuuluvilta toimijoilta vaaditaan kuitenkin mm. aloittamiseen liittyvät ilmoitukset ja hakemukset ja heille annetaan neuvoja ja ohjeita lainsäädännön vaatimuksista. Toimintaan liittyviä asiakirjoja (esim. omavalvontasuunnitelma ja siihen liittyvät kirjaukset) voidaan pyytää tarkastettavaksi toimistolle.

5.3 Valvonnan maksullisuus

Ympäristöterveydenhuollon valvonnan maksullisuus koskee ilmoitus- ja hyväksymiskäsittelyjen lisäksi valvontasuunnitelman mukaisia suunnitelmallisia tarkastuksia, näytteenottoja ja näytteiden tutkimuksia. Maksullista on myös valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annetun määräyksen valvonta silloin, kun määräyksen antaminen perustuu säännösten noudattamatta jättämiseen. Valvontahenkilöstön matkoista aiheutuneet kustannukset peritään maksullisissa tarkastuksissa kaikilta kohteilta samansuuruisina, keskimääräisen 0,5 tunnin matka-ajan mukaisesti. Ympäristöterveydenhuollossa ilmoitetut tai hyväksymishakemuksen tehneet uudet kohteet tulevat heti ilmoitus- / lupakäsittelyn yhteydessä suunnitelmallisen valvonnan piiriin, jolloin kohteeseen tehty ensimmäinenkin tarkastus on maksullinen.

Maksujen periminen edellyttää hyväksyttyä valvontasuunnitelmaa ja maksutaksaa. Valvontamaksut määritellään siten, että ne kattavat suunnitelmallisesta valvonnasta aiheutuneet kustannukset. Ympäristöterveydenhuollon uusi maksutaksa oli kaupunginvaltuuston käsittelyssä joulukuussa 2016. Taksa on nähtävillä internetissä www.vantaa.fi (Etusivu -> Hallinto ja talous -> Hallinto -> Sääntökoelma).

Säännöllisen, toimijoille maksullisen tarkastustoiminnan lisäksi valvottaviin kohteisiin tehdään tarvittaessa tarkastus- ja näytteenottokäyntejä ruokamyrkytys- ja talousvesiepidemioiden ja asiakasreklamaatioiden takia. Näistä toimenpiteistä ja tutkimuksista valvontaviranomainen ei ole oikeutettu perimään toimijalta maksua.

5.4 Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman tulee sisältää tiedot kunnan viranomaisnäytteenotosta ja näytteiden tutkimisesta. Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen ovat valvontamenetelmiä, joilla voidaan selvittää omavalvonnan toimivuutta sekä tuotteiden turvallisuutta ja määräystenmukaisuutta.

Näytteenotto on yksi valvontaviranomaisen valvontakeino, jolla voidaan varmistaa, että toimijat noudattavat heille asetettuja vaatimuksia ja että esimerkiksi elintarvikkeet, talousvesi ja uimavedet ovat käyttäjille turvallisia. Valvontaviranomainen on velvollinen ottamaan tarvittavia näytteitä mm. ruokamyrkytys- ja talousvesiepidemioiden selvittämistä varten.

Valvontaa tukevat tutkimukset on tehty pääsääntöisesti MetropoliLab Oy:ssä, Viikinkaari 4, 00790 Helsinki. Siltä osin kun tarkastustoiminnan yhteydessä otettujen mikrobiologisten ja kemiallisten näytteiden analysointi ei sisälly laboratorion tutkimusvalikoimaan, käytetään tarvittaessa Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran, Työterveyslaitoksen, Tullilaboratoriota tai muuta asiantuntijaa, joka täyttää viranomaisvalvonnan vaatimukset. Vesivälitteisten epidemioiden yhteydessä käytetään tarvittaessa myös muita kuin Eviran hyväksymiä laboratorioita, mm. virustutkimuksiin.

Ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat huolehtivat pääosin elintarvikevalvontaan ja sisäilmaan liittyvästä näytteenotosta, mutta tarvittaessa näytteenotto voidaan ostaa myös laboratoriolta. Talous- ja uimavesien näytteenotosta on sopimus laboratorion kanssa ja säännöllinen näytteenotto toteutuu laboratorion toimesta. Laboratorion näytteenottajilla on pätevyys näytteiden ottamiseen. Häiriötilanteissa näytteenotosta sovitaan erikseen laboratorion kanssa.

MetropoliLab Oy toimii Vantaan ympäristöterveydenhuollon häiriötilanteiden laboratoriona (ml. poikkeusolot) virka-ajan ulkopuolella. Häiriötilanteissa laboratorio huolehtii näytteiden analysoinnista, mutta näytteenotosta sovitaan erikseen tapauskohtaisesti. Laboratoriolla on kuitenkin valmius näytteenottoon myös virka-ajan ulkopuolella.

Tarkemmat suunnitelmat näytteidenotosta on kuvattu toimialakohtaisissa valvontasuunnitelmissa.

6 HÄIRIÖTILANTEISIIN VARAUTUMINEN

Elintarvike-, terveydensuojelu- ja eläinlääkintähuoltolaissa on määräykset siitä, että kunnan on varauduttava häiriötilanteisiin. Ympäristöterveydenhuollon yksiköllä on valmiussuunnitelma ja yksityiskohtaisia toimintaohjeita häiriötilanteita varten. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ja kaupungin valmiussuunnitelmissa on huomioitu ympäristöterveydenhuollon tärkeimmät tehtävät poikkeusoloissa.

Ympäristöterveydenhuollon henkilöstö työskentelee eläinlääkäripäivystystä lukuun ottamatta virka-aika. Poikkeuksellisen suurissa yleisötapahtumissa tai muissa poikkeustilanteissa voidaan resurssien niin salliessa järjestää valvontaa ja näytteenottoa myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Todennäköisimpiä, useita kertoja vuodessa esiintyviä tilanteita ovat ruokamyrkytyspäilyt. Talous- ja uimavesiin liittyviä epidemiaepäilyjä on harvemmin. Epidemiat selvitetään yhteistyössä terveydenhuollon kanssa. Epidemioiden selvittämiseen on laadittu yksityiskohtaisia toimintaohjeita ja lomakkeita.

Vantaalla selvitystyöryhmään kuuluvat:

- 1. kaupungineläinlääkäri
- elintarviketarkastaja (ruokamyrkytykset)
- talousveden valvonnasta vastaava terveydensuojelutarkastaja
- 3. kaupungineläinlääkäri (zoonoosit, eläintaudit)
- tartuntatautien terveydenhoitaja
- tartuntataudeista vastaava lääkäri
- vesilaitoksen edustaja

Luettelo selvitystyöryhmään kuuluvien henkilöiden ja heidän varahenkilöidensä yhteystiedoista päivitetään tarvittaessa ja toimitetaan yhteistyötahoille. Kohdetta valvova tarkastaja tai kaupungineläinlääkäri osallistuu selvitystyöryhmän työhön.

Selvitysryhmää laajennetaan tarpeen mukaan muilla asiantuntijoilla, kuten viestinnän edustajalla, laboratoriokemistillä, ympäristötarkastajalla tai epäilykohteen työterveyshuollon edustajalla.

Ruokamyrkytyspäilyssä ja vastaavissa erityistilanteissa ryhdytään välittömästi selvittämään tartunnanaiheuttajaa ja tekemään epidemiologista tutkimusta. Epäilystä ilmoitetaan Vantaan kaupungin tartuntatautiyksikköön ja

tehdään epäilyilmoitus Eviran ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhteiseen ruokamyrkytys-epidemiarekisteritietojärjestelmään (RYMY).

Epidemiaepäilyn selvittämisestä jälkeen ympäristökeskuksen edustaja tekee selvitysilmoituksen RYMY - järjestelmään. Ruokamyrkytys-epäilyistä tai muusta poikkeavasta tilanteesta tehtävä selvitystyö ja näytteenotto tehdään kunnan kustannuksella. Terveyskeskus huolehtii humaaninäytteiden ja ympäristökeskus elintarvike-, vesi- tai muun tarvittavan näytteenoton kustannuksista. Poikkeuksena ovat valtion kustantamat näytteiden tutkimukset (eläintauti).

Ympäristökeskuksella on näytteenottovälineistöä, yleiset haastattelu- ja näytteenottolomakkeet sekä kirjallinen ohjeistus, joka päivitetään tarvittaessa. Täydennystä näytteenottovälineistöön saadaan Metropolilab Oy:stä, myös virka-ajan ulkopuolella.

7 RAPORTOINTI JA VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Ympäristökeskus raportoi Vantaan ympäristölautakunnalle valvontasuunnitelman toteutumisesta kerran vuodessa.

Lautakunnan raportointi- ja arviointivelvoite perustuu ympäristöterveydenhuollon lakeihin, joiden mukaan kunnan valvontaviranomainen on velvollinen pyydettäessä toimittamaan korvauksetta keskusvirastoille tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, maksuja ja valvontaa koskevia tietoja ao. lain valvonnan ohjausta, seurantaan, raportointia ja tilastointia varten.

Keskusviranomaisten valvontaohjelmissa edellytetään, että toiminnasta vastaava luottamuselin arvioi vuosittain kunnan valvontasuunnitelman toteutumista. Keskusviranomaiset raportoivat edelleen vuosittain EU:n komissiolle, miten edellisen vuoden ympäristöterveydenhuollon valvontatehtävät ovat Suomessa toteutuneet. Kuntien on toimitettava kunnan valvontaviranomaisen, monijäsenisen toimielimen arvio edellisen vuoden valvontasuunnitelman toteutumisesta aluehallintoviranomaisille maaliskuun loppuun mennessä. Toteutumisen arvioinnissa käytetään apuna keskusvirastojen laatimia ohjeita ja lomakkeita. Arviointi tehdään ainakin seuraavien tekijöiden osalta:

- tarkastusten määrä valvontakohdetyypeittäin,
- tarkastusten kattavuus,
- näytteiden määrä kohdetyypeittäin sekä
- valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen.

Arvioinnissa kerrotaan tarvittaessa syyt mahdollisesti toteutumatta jääneiden tavoitteiden tai mahdollisten poikkeamien osalta sekä suunnitellut toimenpiteet, joilla tavoitteet seuraavalla tarkastelujaksolla saadaan toteutettua. Suunnitelman toteutumisen arviointia hyödynnetään valvonnan kehittämisessä, valvonnan toimivuuden varmistamisessa ja uusien suunnitelmien laadinnassa.

Lainsäädäntö ja ohjeet

Kansanterveyslaki (66/1972)

Terveystieteidenhuoltolaki (1326/2010)

Hallintolaki (434/2003)

Kuntalaki (410/2015)

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma 2015 - 2019

Kuntaliiton Yleiskirje 21/80/2006

8 TERVEYDENSUOJELUVALVONTA

Terveysuojelulain tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa. Kunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveysuojelua niin, että asukkaille turvataan terveellinen ympäristö.

8.1 Kunnan terveysuojelutehtävät

Kunnan terveysuojelutehtävät jakautuvat terveyshaittoja ennaltaehkäisevään valvontaan ja terveyshaittoja poistavaan valvontaan. Ennaltaehkäisevä valvonta koostuu rakennussuunnitelmien ja toiminnanharjoittajien ilmoitusten ja lupien käsittelystä sekä suunnitelman mukaisesta valvonnasta. Terveyshaittoja poistavalla valvonnalla selvitetään terveyshaittaepäilyjä ja puututaan todettuihin haittoihin. Kunnan terveysuojelutehtäviin kuuluu myös kuntalaisten ja toiminnanharjoittajien neuvonta ja ohjaus sekä selvitys- ja tutkimustoiminta.

8.2 Huoneistot

Ilmoituksenvarainen toiminta ja ilmoituksen käsittely

Terveysuojelulain muutos (942/2016) tuli voimaan 1.1.2017. Muutoksen jälkeen terveysuojelulain mukainen kirjallinen ilmoitus tehdään seuraavista toiminnoista:

- 1) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitetun majoitusliikkeen käyttöönotosta,
- 2) yleisölle avoimen kuntosalin ja muun liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, uimalan ja uimarannan käyttöönotosta,
- 3) päiväkodin ja kerhon sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta tai korkeakoulutusta antavan oppilaitoksen ja opetuksen järjestämispaikan käyttöönotosta,
- 4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotosta,
- 5) solariumliikkeen, tatuointiliikkeen ja kauneushoitolan sekä muun huoneiston, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä, käyttöönotosta ja
- 6) sellaisen muun huoneiston tai laitoksen käyttöönotosta tai sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Ilmoitus tehdään viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Vastaava ilmoitus tehdään myös toiminnan olennaisesta muuttamisesta.

Ilmoituksia ei enää lain mukaan tarvitse tehdä hautausmaista, parturi-kampaamoista eikä eläintenpitopaikoista. Vantaan terveysuojelujärestyksessä on edellytetty, että eläintenpidosta tehdään ilmoitukset tiheästi asutuilla alueilla.

Ilmoituksen käsittelystä ei enää jatkossa tehdä päätöstä, vaan toiminnanharjoittajalle annetaan todistus ilmoituksen vastaanottamisesta. Jos ilmoitetulla toiminnalla voi olla vaikutuksia ympäröivään elinympäristöön, kuullaan asianosaisia ja mahdollinen päätös annetaan terveysuojelulain § 51 perusteella.

Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin perustettavasta terveysuojelulain 13 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus, jolloin viranomaisen saa tiedon toiminnanharjoittajasta ja voi antaa ohjausta ja neuvontaa. Kotirauhan piiriin ei voida tehdä tarkastuksia, ellei toiminnasta epäillä aiheutuvan vakavaa terveyshaittaa.

Valvontakohteet, jotka ovat nykyisen terveysuojelulain tulkinnan mukaan ilmoitusvelvollisia, mutta eivät ole aina sitä olleet, kuuluvat valvonnan piiriin. Näiltä kohteilta vaaditaan terveysuojelulain mukainen ilmoitus, mikäli esim. toiminnanharjoittaja vaihtuu tai tiloissa ja/tai toiminnoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Suunnitelmallinen valvonta

Ilmoituksenvaraisiin kohteisiin tehdään säännöllisiä tarkastuksia valvontasuunnitelman mukaisesti. Lainsäädännön muutokset eivät juuri vaikuta Vantaan valvontaan, koska valvonta on aiemminkin kohdistettu toimintoihin, joista tehdään edelleen ilmoitus.

Suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolelle jääviin kohteisiin tehdään valvontaa jatkossa valitusten ja muiden yhteydenottojen perusteella. Riskinarvioinnin perusteella joitakin toimintoja/kohteita voidaan nostaa tarvittaessa takaisin suunnitelmallisen valvonnan piiriin.

8.3 Koulujen ja päiväkotien valvonta

Erityisenä haasteena on turvata koulujen ja päiväkotien terveellisyys ja turvallisuus. Lapsilla ja nuorilla on lain mukaan oikeus turvalliseen hoito- ja opiskelu ympäristöön. Vantaalla uudet koulut ja päiväkodit tarkastetaan pian käyttöönoton jälkeen, vaikkei laki tätä edellytäkään 1.1.2017 voimaan tulleen terveydensuojelulain muutoksen (942/2016) jälkeen. Samoin tarkastetaan kohteet, joissa on tehty olennaisia muutoksia. Koulujen ja päiväkotien terveydellisten olojen säännöllinen valvonta kuuluu kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtäviin ja on osa suunnitelmallista toimintaa. Suunnitelmallinen valvonta vähentää osaltaan terveyshaittoja poistavaa valvontaa.

Koulujen tarkastuksissa on huomioitu valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevän suun terveydenhuollosta 338/2011, 12 §. Koulujen ja muiden oppilaitosten tarkastukset sovitaan etukäteen ja tarkastukselle pyydetään mukaan vähintään koulun rehtori, kiinteistöhuollosta vastaava ja kouluterveydenhoitaja. Tarvittaessa tarkastuksella voivat olla mukana myös työterveydenhuollon ja työsuojelun edustajat.

Vuonna 2018 toteutetaan päiväkotien pintojen hygieniaan liittyvä näytteenottoprojekti. Näytteitä otetaan 10 päiväkodista 2-3 näytettä/päiväkoti sellaisilta pinnoilta, joita lapset pääsevät koskettelemaan. Näytteistä analysoidaan *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, salmonella ja norovirus.

8.4 Sosiaalialan laitosten valvonta

Terveydensuojelulain 13 §:n mukaan ilmoituksenvaraisiksi sosiaalihuollon yksiköiksi luetaan kunnan, valtion tai yksityisen ylläpitämät ympärivuorokautista hoitoa antavat sosiaalihuollon toimintayksiköt ja vastaavat. Nämä yksiköt ovat myös säännölliseen valvonnan piirissä. Toimintayksiköiden yhteydessä olevien asiakkaiden (esim. vanhukset) vuokra- tai omistusasunnot eivät kuulu suunnitelmallisen valvonnan piiriin.

8.5 Talousvesi

Talousveden valvonta koskee kaikkea terveydensuojelulain 16 §:ssä tarkoitettua vettä. Veden valvonnassa sovelletaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asetusta talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (1352/2015) tai STM:n asetusta pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (401/2001).

Terveydensuojelulain muutoksessa (942/2016) on kevennetty talousvettä toimittavien laitosten hyväksymistä poistamalla hyväksymismenettelystä vähäriskiset talousvettä toimittavat laitokset. Vähäriskiseksi luokitellaan laitokset, joilla ei ole omaa veden tuotantoa eikä käsittelyä. Nämä laitokset siirtyvät terveydensuojeluin 13 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös toiminnanharjoittajaa, joka ottaa vettä omasta vedenottamosta käytettäväksi osana julkista tai kaupallista toimintaa sekä vedenottamon tai vesisäiliön omistajaa, jos tällainen vedenottamo tai vesisäiliö on yhteisessä käytössä ja siitä otetaan vettä yhteensä vähintään 50 henkilön tarpeisiin tai vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa.

Terveydensuojelulain mukaisissa talousvettä toimittavissa laitoksissa tehdään tarkastuksia laitostiloissa sekä raakaveden laadun varmistamiseksi vedenottamoilla ja niiden lähiympäristössä. Lisäksi talousvettä toimittavan laitoksen valvontaan kuuluu hyväksytyn valvontatutkimusohjelman ja näytteenottosuunnitelman toteutumisen sekä veden laadun tutkimustulosten arviointi. Kaikilla terveydensuojelulain mukaisilla vesilaitoksilla on voimassa oleva valvontatutkimusohjelma ja erityistilannesuunnitelma. Apuna valvontatutkimusohjelman laadinnassa käytetään Valviran ohjeistusta. Kohteet/vesilaitokset, jotka toimittavat talousvettä vain omaan käyttöönsä eivät kuulu suunnitelmallisen valvonnan piiriin. Niiden veden laatua valvotaan joko asetuksen (1352/2015) tai (401/2001) mukaisesti.

STM:n asetuksen (1352/2015) mukaisten laitosten vesinäytteiden tutkiminen on jaettu viranomaisvalvontanäytteisiin ja käyttötarkkailunäytteisiin. Laitokset toimittavat tutkimustuloksensa välittömästi niiden valmistuttua valvontaviranomaiselle, joten veden laadun arviointia tehdään säännöllisesti aina tutkimustulosten saavuttua.

STM:n asetuksen (401/2001) 1§:n 1 ja 2 kohdan mukaisen talousveden valvontaan on laadittu kohteille näytteenottosuunnitelmat. Toimijat vastaavat näytteenottosuunnitelman toteutuksesta, mutta tarvittaessa näytteet voidaan ottaa ja tutkituttaa toimijan kustannuksella.

Vantaan terveydensuojeluviranomaiset antavat talousvesineuvontaa verkostoveden ja talousvesikaivojen osalta. Vesihuoltoverkoston ulkopuolella on Vantaalla noin 5000 oman talousvesikaivon varassa olevaa kuntalaista. Kiinteistökohtaisten talousvesien suunnitelmallista valvontaa ei ole tarpeen tehdä, koska yksittäiset kotitaloudet vastaavat itse hankkimansa talousveden laadusta. Tarvittavat valvontatoimet ja näytteenotto kohdennetaan terveyshaittaepäilyihin.

Vuosittain tutkitaan yhden asuinalueen kaivovesien laatua ja siten saadaan uutta tietoa Vantaan kaivovesien laadusta. Näytteiden määrä ja tutkittavat analyysit päätetään, kun projektialue ja tutkimukseen osallistuvien määrä on tiedossa. Ympäristöterveydenhuolto vastaa projektin näytteenoton ja analyysien kustannuksista.

Viranomaisnäytteiden arvioitu määrä vuonna 2018 on 150 näytettä. Näytteenotosta vastaa joko laboratorio (MetropoliLab Oy) tai veden toimittaja.

8.6 Uimarannat

Yleiset uimarannat tarkastetaan vuosittain uimakauden aikana. Tarkastus kohdistuu uimarannan yleiseen siisteyteen, oheistiloihin, varustukseen ja käymälätiloihin.

Vuosittain ennen uimakauden alkua laaditaan yleisistä uimarannoista uimarantaluettelo, joka toimitetaan valtion viranomaisille huhtikuun loppuun mennessä. EU-uimarannoille, joita Vantaalla on kaksi, laaditaan ennen uimakauden alkua uimarannan omistajan kanssa viranomaisvalvontaa varten seurantakalenteri, josta selviää näytteiden ottoajankohdat. Näytteitä otetaan uimakauden aikana (15.6. – 31.8.) joka toinen viikko, siten että ensimmäinen näyte otetaan ennen uimakauden alkua. Uimakauden päättyessä toimitetaan EU-uimarantojen uimaveden tutkimustulokset ja niiden perusteella tehty uimavesiluokitus syyskuun loppuun mennessä valtion viranomaisille edelleen toimitettavaksi EU-komissiolle. Pieniltä yleisiltä uimarannoilta otetaan vesinäytteet samanaikaisesti EU-uimarantojen kanssa. Arvioitu viranomaisvalvonnan näytemäärä kesän aikana on 42 näytettä.

Kuusijärven ja Vetokankaan uimarantaa käytetään myös talviuintipaikkana ja ne tarkastetaan vuosittain talviuintikauden (1.9.–14.6.) aikana. Uimaveden laadun tutkimiseen sovelletaan STM:n asetusta pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (354/2008). Koska Kuusijärven ja Vetokannaksen valvontatutkimustulokset ovat edellisen talviuintikauden ajan täyttäneet toimenpiderajat eikä ole tiedossa sellaisia tekijöitä, jotka voisivat huonontaa veden laatua, valvontatiheyttä on vähennetty. Talviuintikauden 2017–2018 aikana näytteitä otetaan kerran syksyllä ja kerran keväällä. Talviuintipaikkojen arvioitu viranomaisvalvonnan näytemäärä vuonna 2018 on 4 näytettä.

Kaikkien uimavesinäytteiden otosta vastaa laboratorio (MetropoliLab Oy).

8.7 Kylpylät, uimahallit ja vastaavat

Jokaisella uimahallilla, kylpylällä ja muulla vastaavalla yleiseen käyttöön tarkoitettulla altaalla (esim. hotellien ja hoitolaitosten altaat) on valvontatutkimusohjelma ja siihen liittyvä allaskohtainen näytteenottosuunnitelma. Allasveden laadun tutkimiseen sovelletaan sosiaali- ja terveysministeriön asetusta uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (315/2002). Valvira päivitti allasvesiasetuksen soveltamisohjeen alkuvuodesta 2017. Ohjeeseen tehtyjen muutosten/tarkennusten vuoksi laitosten valvontatutkimusohjelmat ja näytteenottosuunnitelmat päivitetään vuonna 2018.

Allasvesinäytteiden otosta vastaa laboratorio. Kahdessa kohteessa näytteenotosta ja laboratorioon toimittamisesta vastaa laitoksen henkilökunta. Kaikista näytteistä tutkitaan mikrobiologinen laatu, pH sekä klooripitoisuudet. Muut analyysit vaihtelevat eri näytteenottokerroilla. Päivitetty soveltamisohje mahdollistaa valvontatutkimusohjelman mukaisten klooripitoisuuksien ja pH-arvon mittaamisen paikan päällä kenttämittarilla. Kenttämittarin ja näytteenoton on täytettävä soveltamisohjeessa esitetyt kriteerit. Toistaiseksi yhdessäkään kohteessa mittauksiin ei ole ryhdytty.

Allasvesinäytteiden määrä riippuu pääsääntöisesti laitoksen kävijämäärästä, mutta terveydensuojeluviranomainen voi vähentää tai lisätä näytteiden määrää edellisten vuosien tulosten, suoritetun käyttötarkkailun tai laitoksen teknisten ominaisuuksien perusteella. Näytteenottojen vähimmäismäärä on 4 kertaa vuodessa. Suurimmista

laitoksista otetaan näytteitä noin 25 kertaa vuodessa. Arvioitu viranomaisnäytteiden määrä on 450 näytettä. Koska näytteenottosuunnitelmat tehdään allas-/allaskiertokohtaisesti ja niiden laadinnassa huomioidaan esimerkiksi laitoksen kävijämäärä eri vuoden aikoina, vaihtelee laitoksesta otettavien näytteiden määrä eri näytteenottokerroilla.

Terveysturvajärjestelmä seuraa säännöllisesti valvontanäytteiden tuloksia. Ylimääräisiä näytteenottoja voi aiheutua asiakasvalitusten, valvontatutkimuksissa todettujen laatuvaatimuspoikkeamien tai käyttötarkkailun yhteydessä todettujen terveyshaittaepäilyjen johdosta. Näistä epäilyistä laitoksen ylläpitäjän tulee tiedottaa terveysturvajärjestelmälle. Käyttäjille suunnattu allasveden laadusta tiedottaminen tapahtuu pitämällä viimeisimmät valvontatulokset esillä uimahallin ilmoitustaululla.

Kylpylässä ja viidessä uimahalleissa tehdään pääsääntöisesti vuosittain kaksi erillistä terveysturvajärjestelmän mukaista tarkastusta. Näistä toinen keskittyy laitoksen suorittamaan käyttötarkkailuun ja toinen uima-allastilojen ylläpitoon eli siisteyteen ja rakenteiden kuntoon. Koska tilojen siivouksesta vastaava taho seuraa pintojen puhtaanapitoa pintahygienianäytteiden avulla, otetaan pintahygienianäytteitä viranomaisnäytteinä vain harkinnanvaraisesti esimerkiksi epidemiaepäilyissä tai epäiltäessä siivouksen asianmukaisuutta. Pienemmissä kohteissa tilojen ylläpito ja käyttötarkkailu tarkastetaan samalla kertaa.

8.8 Yleisötilaisuuksien valvonta

Vantaan terveysturvajärjestyksessä on edellytetty, että yleisötilaisuuksien järjestäjä tekee toiminnastaan ilmoituksen, jos tilaisuudessa arvioidaan olevan yhtä aikaa vähintään 500 henkilöä. Toiminnanharjoittajaa ohjeistetaan tarvittaessa talousveteen, jätehuoltoon ja käymälöihin liittyvissä asioissa. Valvonnan tarve arvioidaan riskinarvioinnin perusteella ja valvontaa voidaan tehdä tarkastuksin, näytteenotoin ja mittauksin. Ennakkovalvontana tarkastetaan asiakirjoja ja ennen tapahtumaa alueella tehdään tarvittaessa tarkastus. Suurissa yleisötilaisuuksissa osallistutaan myös viranomaiskatselmuksiin.

Vuoden aikana järjestettäviin uusiin tai vuosittain toistuviin merkittäviin yleisötilaisuuksiin tehdään riskinarvioinnin perusteella tarkastus. Yleisötilaisuuteen liittyvää tilapäistä leirintäaluetta valvotaan talousveden, pesutilojen, käymälöiden ja jätehuollon osalta.

Terveysturvajärjestelmän mukaisten tarkastusten yhteydessä suoritetaan tarvittaessa muuta ympäristöterveydenhuollon valvontaa. Tarkastukset voidaan tehdä erikseen erityisesti silloin, kun tarkastukset on valvonnan tarkoituksen toteutumiseksi tarpeen tehdä eri aikoina. Tarvittaessa tilaisuuden jälkeen pidetään palautepalaveri, jonka tavoitteena on edelleen kehittää tilaisuuden järjestelyjä.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukainen valvonta on järjestäjälle maksullista.

8.9 Valvonnan painopistealueet

Terveysturvajärjestelmän painopisteiden avulla kohdennetaan resursseja suunnitelmallisesti ja riskiperusteisesti sekä huomioidaan lainsäädäntömuutoksista aiheutuvat haasteet. Valvonnan resurssit pyritään kohdentamaan toimintoihin/kohteisiin, joissa on toistuvasti esiintynyt ongelmia ja/tai joihin voi liittyä suuri terveyshaitan riski. Taulukossa 3 on kuvattu sekä valtion valvontaohjelman että Vantaan valvontasuunnitelman painopisteet ohjelmakaudelle 2015 - 2019.

Taulukko 3. Valtion valvontaohjelman ja Vantaan valvontasuunnitelman painopisteet ohjelmakaudelle 2015 - 2019.

Kohde	Valtion valvontaohjelman painopisteet	Vantaan valvontasuunnitelman painopisteet
Talousvesi	- Valvontatutkimusohjelman päivittäminen sekä valvonnan ja näytemäärien saattaminen asetuksen mukaiseksi - Valvontayksikön oman vesihuollon erityistilannesuunnitelman laatiminen - Talousveden laatuun vaikuttavien riskien arviointi ja hallinta yhdessä talousvettä toimittavien laitosten kanssa (2018-2019)	- Valvontayksikön oman vesihuollon erityistilannesuunnitelman päivittäminen - Talousveden laatuun vaikuttavien riskien arviointi ja hallinta yhdessä talousvettä toimittavien laitosten kanssa (2018-2019)
Kauneushoitolat tai muu ihonkäsittely	Ihon läpäisevien toimintojen valvominen	Ihon läpäisevien toimintojen valvominen
Terveydellisten olojen valvonta	- Edistetään ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämistä sisäilmaselvityksissä - Koulujen yhteistarkastukset eri tahojen kanssa	Koulujen yhteistarkastusten jatkaminen ja kehittäminen eri yhteistyötahojen kanssa
Sidosryhmät	Terveystensuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa	Terveystensuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa

Vantaalla talousvesilaitosten valvontatutkimusohjelmat ovat lainsäädännön vaatimusten mukaiset, joten niitä ei oteta painopistealueeksi valvontasuunnitelmaan. Sisäilmaselvityksiin Vantaan ympäristöterveydenhuollosta löytyy tarvittava osaaminen, joten kyseistä painopistettä ei ole tarpeen sisällyttää omaan suunnitelmaan. Koulujen yhteistarkastukset on aloitettu, mutta siihen liittyvää toimintatapaa vielä kehitetään. Tämän vuoksi yhteistarkastukset pidetään edelleen suunnitelman yhtenä painopistealueena. Sidosryhmäyhteistyö on tiivistä mm. rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun kanssa, mutta muiden sidosryhmien kanssa yhteistyötä on tarpeen kehittää edelleen.

Kauneushoitolat ovat terveystensuojeluvalvonnan yhtenä painopistealueena. Vantaa toteutti vuonna 2017 hoitoloihin valvontaprojektin, missä selvitettiin hoitolan käyttämien välineiden hygieniatasoa. Projektia oli tarkoitus jatkaa vuonna 2018, mutta vuoden 2017 hyvien näytetulosten perusteella projektia ei ole tarvetta jatkaa.

8.10 Terveyshaittaepäilyyn perustuva asuntojen ja oleskelutilojen valvonta

Terveystensuojelulain 26 §:n mukaan asunnon ja muun sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskelevalle terveyshaittaa. Terveystensuojeluviranomainen voi terveystensuojelulain 27 §:n mukaan velvoittaa terveyshaitan aiheuttajan tai korjauksista vastaavan tahon poistamaan todettu terveyshaitta. Viranomainen voi myös kieltää tai rajoittaa käyttämästä asuntoa tai muuta oleskelutilaa.

Terveystensuojelulakia täydentää Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista (545/2015). Asetuksessa on muun muassa fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia tekijöitä koskevia vaatimuksia ja ohjearvoja.

Terveyshaittoja poistavassa valvonnassa neuvotaan ja opastetaan kuntalaisia asumisterveyteen liittyvissä kysymyksissä. Puhelimitse tapahtuvan neuvonnan lisäksi asukkaille ja muille tilojen käyttäjille lähetetään kirjallisia kosteusvauriotiedotteita sekä muuta asumisterveyteen ja rakennustekniikkaan liittyvää materiaalia. Terveyshaittoja selvittäviä tarkastuksia tehdään asukkaiden kirjallisesta pyynnöstä kun epäillään, että asunnossa on terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä. Virka-apupyyntöihin perustuvia asunnontarkastuksia, joista laaditaan

tarvittaessa erillinen tarkastusmääräys, tehdään jos on perusteltu syy olettaa asunnon aiheuttavan asukkaille tai naapureille terveyshaittaa.

Koulujen ja päiväkotien tutkimuspyynnöt otetaan kirjallisesti vastaan koulun rehtorilta, päiväkodin johtajalta, kouluterveydenhuollolta, työterveyshuollolta, työsuojeluvaltuutetulta tai muulta vastaavalta taholta. Lasten vanhempien ottaessa yhteyttä päätetään tapauskohtaisesti asiassa tarvittavat toimenpiteet.

Terveystensuojeluviranomainen antaa puhelinneuvontaa ja tekee tarvittaessa tarkastuksia sekä antaa määräyksiä tuholaisien torjumiseksi.

8.11 Lausunnot

Terveystensuojeluvalvontaan kuuluu olennaisena osana erilaisten lausuntojen antaminen. Lausuntoja annetaan mm:

- rakennusluvista (terveydensuojelulain 13 § mukaiset kohteet)
- asumisterveyteen liittyvistä asioista
- talousveden laadusta
- vesihuollon kehittämissuunnitelmasta
- vesijohto- tai viemäriverkostoon liittyvistä vapautushakemuksista
- hulevesien johtamisesta
- ympäristöluvista
- sosiaalialan laitosten ja toimintapisteiden lupaa tai rekisteröintiä varten.

8.12 Tarkastusten sisältö, tarkastustiheys ja -aika

Terveystensuojeluviranomainen pyrkii ennaltaehkäisemään terveyshaittoja sekä edistämään asuin- ja lähiympäristön terveellisyyttä. Terveyshaittoja poistavaa tarkastustoimintaa tehdään pääosin asukkaiden ja tilojen käyttäjien yhteydenottojen perusteella. Tutkimuspyyntöjen käsittelyssä päiväkotien ja koulujen tutkimuspyynnöt pyritään ottamaan käsittelyyn mahdollisimman nopeasti lasten iän tai suurien käyttäjämäärien johdosta. Asunnontutkimuspyynnöt käsitellään oman jonotilanteen mukaisesti saapumisjärjestyksessä.

Terveystensuojelulain mukaiset valvontakohteet tarkastetaan suunnitelman mukaisesti ja siten, että oleelliset terveydensuojelun näkökohdat tulevat tarkastetuiksi. Valvira on laatinut valtakunnallisessa valvontaohjelmassa ohjeet keskimääräisistä tarkastustiheyksistä sekä valvonta- ja tarkastuskäyntien ydinasioista. Toistaiseksi Vantaa suunnittelee valvontaa Valviran valvontaohjelman mukaisilla tarkastustiheyksillä. Kertyvän valvontahistorian perusteella voidaan tarkastustiheyttä jatkossa vähentää enintään puolella tai nostaa tarpeelliseksi katsotulla määrällä. Tarkastustiheydet ja tarkastuksiin käytettävä aika on esitetty liitteessä 1 ja tarkastusten sisältö taulukossa 4.

Asuntojen ja muiden oleskelutilojen tarkastustoiminnassa pyritään selvittämään, onko rakennuksessa terveyshaittaa aiheuttavia vaurioita tai olosuhteita asukkaille tai tilojen käyttäjille. Tarkastuksen lisäksi kohteessa voidaan tehdä mittauksia ja/tai ottaa näytteitä. Arvioidessa terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa käytetään apuna Sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (545/2015) ja asetuksen soveltamisohjeita. Tarkastuksia tehtäessä käytetään apuna valvontayksikön omia ohjeita sekä muun muassa keskusviraston (Valvira) laatimia ohjeita. Tarkastuksista laaditaan tarkastuspöytäkirja, joka lähetetään asianosaisille.

Valvontakohdetyypin tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika koostuu tarkastukseen valmistautumisesta, tarkastuksen sisällöstä sekä tarkastuskertomuksen laatimisesta. Valitustapauksissa saattaa haitan selvittäminen viedä useamman työpäivän.

Taulukko 4. Terveydensuojelulain mukaisten suunnitelmallisten tarkastusten sisältö

Terveydensuojelulain kohteet (ilmoituksenvaraiset / luvanvaraiset kohteet)		Tarkastuksella huomioitavat asiat
YHTI 03.010	Talousvettä toimittava laitos tai muu ison asetuksen mukainen kohde · Talousvettä toimittavat laitokset (vähintään 5000 käyttäjää tai yli 1000 m³/d) · Talousvettä toimittavat laitokset (vähintään 50 mutta alle 5000 käyttäjää tai vähintään 10 mutta alle 1000 m³/d) tai muu asetuksen 461/2000 mukainen kohde	• Vastaako toiminta siitä tehtyä hakemusta ja hyväksymispäätöstä • Onko aikaisemmillä tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Valvontatutkimusohjelma ja sen toteutuman sekä tutkimustulosten arviointi • Henkilöstön talousvesihygieeninen osaaminen • Vedenottamoiden ja niiden ympäristön tarkastus • Eritystilannesuunnitelmat ja varautuminen • Laitoksen suorittama käyttötarkkailu • Tilojen siisteys ja kunto • Vedenottamoiden rakenteiden ja verkoston kunto sekä niiden kunnon seuranta • Kemikaalien käyttö ja varastointi • Vedenlaadusta tiedottaminen
YHTI 03.015	Vedenottamo	kuten YHTI 03.010
YHTI 03.020	Talousvettä toimittava laitos tai muu pienen asetuksen mukainen kohde · Alle 50 käyttäjää tai talousvettä tuotetaan alle 10 m³ päivässä · Muu asetuksen (401/2001) mukainen kohde	Alle 50 käyttäjää tai tuotetaan alle 10 m³ päivässä: • Onko aikaisemmillä tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Soveltaen samat kuin YHTI03.010 Muu asetuksen mukainen kohde: • Toiminnan laajuus (elintarvikealan yritykset, julkinen tai kaupallinen toiminta)
YHTI 03.025	Vedenottamo, pienen asetuksen mukainen kohde	kuten YHTI 03.020
YHTI 03.030	Talousveden tukkumyynti	soveltaen kuten YHTI 03.010
YHTI 03.035	Vedenottamo, talousveden tukkumyynti	kuten YHTI 03.010
YHTI 03.090	Lasten ja nuorten kohteet, kerhotila, nuorisotilat, leirikeskukset, lasten iltapäiväkerhot ja sisäleikkipuistot	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmillä tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Yleinen siisteys, siivousvälineet • Rakenteiden ja pintojen kunto ja ylläpito • Pesu- ja pukeutumistilat • Käymälät ja muut sosiaalitilat • Sisäilman laatu ja ilmanvaihto • Toiminnan aiheuttama melu • Asiakasmäärät • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Harjoitettavan toiminnan laatu • Käytettävän talousveden laatu • Jätehuollon järjestelyt

YHTI 03.160	Esiopetus	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Vaatehuolto • Valaistus • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Melu • Jätehuolto • Lapsimäärät ja tilojen riittävyys lapsimäärään nähden
YHTI 03.170	Peruskoulu	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Valaistus • Sisäilman laatu ja ilmanvaihdon riittävyys • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Harjoitettavan toiminnan laatu • Käytettävän talousveden laatu • Toiminnan aiheuttama melu • Pöly ja haju • Kemikaalien käsittely ja säilytys • Jätehuollon järjestelyt • Oppilasmäärät ja tilojen riittävyys oppilasmäärään nähden
YHTI 03.180	Lukio	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.190	Ammattioppilaitos	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.200	Muut koulut ja oppilaitokset	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.210	Korkeakoulu	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.220	Muu aikuiskoulutus	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.230	Aamiaismajoitus sekä majoitus maatilamatkailun yhteydessä	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Yleinen siisteys, siivousvälineet • Rakenteiden ja pintojen kunto ja ylläpito • Varustelutaso • Majoitustilat, yleiset tilat, pesu- ja saunatilat ja käymälät • Sisäilman laatu ja ilmanvaihto • Toiminnan aiheuttama melu • Asiakasmäärät • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Harjoitettavan toiminnan laatu • Käytettävän talousveden laatu

		• Jätehuollon järjestelyt
YHTI 03.240	Hotelli	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.250	Hostellit, retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit, huoneistohotellit	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.260	Lomakeskusten ja leirintäalueiden mökit	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.270	Muu loma-asuntojen ammattimainen tarjoaminen	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.280	Asuntolat, yömajat, pakolaisten vastaanottokeskukset	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.290	Muu majoitustoiminta	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.380	Kosmetologiset huoneistot ja laitokset	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Harjoitettavan toiminnan laatu • Toiminnan mahdollisesti aiheuttamat haitat (melu, pöly, haju) • Yleinen siisteys ja siivousjärjestelyt • Välineiden siisteys ja puhdistus • Käsihygienia • Työvaatteet • Pesu- ja pukeutumistilat • Käymälät • Rakenteiden ja pintojen kunto ja huolto • Ilmanvaihdon riittävyys • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Kemikaalien käsittely ja säilytys, jätehuollon järjestelyt • Saako asiakas tarvitsemiaan erityistietoja ja ohjeita
YHTI 03.390	Tatuointi ja lävistys	Kuten YHTI 03.380
YHTI 03.400	Solarium	Kuten YHTI 03.380 ja lisäksi säteilylain perusteella: • Solariumlaitteen sijoittaminen tai käytön estäminen siten, että alle 18-vuotias ei voi käyttää laitetta henkilökunnan sitä huomaamatta • Vastuuhenkilö on paikalla • Asiakkaalle annetaan ohjeet solariumin käyttöön • Solariumlaitteen ultraviolettisäteilyn altistumisen vaaroja ja altistamisen rajoittamista koskevien tietojen näkyvä esillepano solariumlaitteen välittömässä läheisyydessä • Asiakkaan silmien suojaamisesta huolehditaan • Solariumlaitteessa olevan ajastuksen säätö • Solariumlaitteiden ja -lamppujen nimikkeet ja tyypit • Tilan yleinen hygienia
YHTI 03.410	Muu ihonkäsittely ja hoito	Kuten YHTI 03.380
YHTI 03.490	Suuret yleisötilaisuudet	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta • Aiheuttaako terveyshaittaa • Yleisökäymälät • Käytettävän talousveden laatu • Jätehuollon järjestely • Tarvittaessa käytetään soveltaen muiden kohteiden tarkastusohjeita
YHTI 03.510	Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu

		• Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Kemikaalien käsittely ja säilytys • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Vaatehuolto • Valaistus • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Melu • Jätehuolto • Lapsimäärät ja tilojen riittävyys lapsimäärään nähden
YHTI 03.530	Leikkitoiminta ja muu päivätoiminta	Kuten YHTI 03.510
YHTI 03.540	Lastenkodit, koulukodit ja nuorisokodit	Kuten YHTI 03.510
YHTI 03.550	Ammatilliset perhekodit	Kuten YHTI 03.510
YHT 03.560	Muut lastensuojeluyksiköt, mm. perhekuntoutusyksiköt	Kuten YHTI 03.510
YHTI 03.570	Vanhainkoti (laitoshuolto)	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Vaatehuolto • Valaistus • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Melu • Jätehuolto • Piha-alueet • Asiakasmäärät
YHTI 03.580	Vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt (laitostyyppinen)	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.590	Kehitysvammalaitos, muu kehitysvammaisten yksikkö (tehostettu palveluasuminen)	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.610	Ensi- ja turvakodit, perhekuntoutusyksiköt	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.620	Kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintakeskus	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.630	Aikuisten päivähoito	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.640	Muut yksiköt	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.740	Muut yksiköt (mielenterveys- ja päihdekuntoutajat; tehostettu palveluasuminen)	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.650	Yleiset uimarannat (EU-uimarannat), huomattava määrä uimareita	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Siivous ja jätehuolto • Yleiseen käyttöön tarkoitetut käymälät ja pukeutumistilat • Ovatko vedenlaatutulokset asiakkaiden nähtävillä ilmoitustaululla

		• Kieltotaulu, jolla kielletään koirien ja muiden kotieläinten oleskelu uimarannalla • Riskit uimaveden laadulle • Kävijämäärät asetuksen (177/2008) mukaisille uimarannoille uimavesiluokitus ja uimavesiprofiili • Tiedottaminen • Erityistilanteisiin varautuminen
YHTI 03.660	Pienet yleiset uimarannat	Kuten YHTI 03.650
YHTI 03.680	Yleiset altaat	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys, siivousjärjestelyt ja siivousvälineet • Käymälät, pesu- ja pukutilat, allastilat • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Laitoksen käyttötarkkailu • Erityistilanteisiin varautuminen • Tiedottaminen • Ovatko vedenlaatutulokset asiakkaiden nähtävillä
YHTI 03.700	Saunat	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen
YHTI 03.710	Yleinen liikuntatila	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Tilojen ja välineiden siisteys ja puhdistus sekä huolto ja ylläpito • Ilmanvaihto • Siivousjärjestelyt • Pesu- ja pukeutumistilat • Käymälät • Jätehuolto

Lainsäädäntö ja ohjeet

Terveysturvallisuuslaki 763/1994

Terveysturvallisuusasetus 1280/1994

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista 545/2015

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 1352/2015

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 401/2001

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta 177/2008

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta 354/2008

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 315/2002

Sosiaali- ja terveysministeriön asetustalousvettä toimittavassa laitoksessa työskentelevältä vaadittavasta
laitosteknisestä ja talousvesihygienisestä osaamisesta ja osaamisen testaamisesta 1351/2006

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus uimahallissa, kylpylässä tai vastaavassa laitoksessa työskentelevältä
vaadittavasta laitosteknisestä ja allasvesihygienisestä osaamisesta ja osaamisen testaamisesta 1350/2006

Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2015 - 2019

Liite1. Terveystuojelulain mukaiset suunnitelmallisen valvonnan kohteet, tarkastustiheydet ja -ajat vuosina 2015 - 2019

Terveystuojelulain kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (5.10. 2015)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.010	Talousettä toimittava laitos tai muu ison asetuksen mukainen kohde (talousettä toimittava laitos sisältää verkon ja vedenotamon)	5	2-1 0,5* (8-15 h) *jos vain jakelua	1 0,5* *jos vain jakelua	8	2	16	5	40	4	32	5	40	4	32
YHTI 03.015	Vedenotamo	5	2-1 0,5* (8-15 h) *jos vain jakelua	1 0,5* *jos vain jakelua	5	0	0	0	0	4	5	5	25	4	20
YHTI 03.020	Talousettä toimittava laitos tai muu pienen asetuksen mukainen kohde	1	1-0,5 0,3* (2-6 h) *jos vain jakelua	1-0,5 0,3* *jos vain jakelua	5	0	0	0	0	0	0	1	5	0	0
YHTI 03.025	Vedenotamo, pienen asetuksen mukainen kohde	0	1-0,5 0,3* (4-8 h) *jos vain jakelua	1-0,5 0,3* *jos vain jakelua	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.030	Talousettä tukkumyynti	0	-	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Terveystuomioeläin kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (5.10. 2015)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.035	Vedenottamo, talousveden tukkumyynti	0	-	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.090	Lasten ja nuorten kohteet, kerhotila, nuorisotilat ja leirikeskukset	56	0,3 (2-4)	0,3	4	22	88	32	128	0	0	21	84	24	96
YHTI 03.160	Esiopetus	0	0,3 (5-15)	0,3	5	0	0	2	10	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.170	Peruskoulu	59	0,3 (5-15)	0,3	7	19	133	18	126	20	140	19	133	20	140
YHTI 03.180	Lukio	5	0,3 (5-15)	0,3	7	2	14	2	14	1	7	0	0	4	28
YHTI 03.190	Ammattioppilaitos	6	0,3 (5-15)	0,3	7	2	14	2	14	2	14	2	14	2	14
YHTI 03.200	Muut koulut ja oppilaitokset	2	0,3 (5-15)	0,3	7	0	0	1	7	1	7	0	0	3	21
YHTI 03.210	Korkeakoulu	2	0,3 (5-15)	0,3	7	0	0	2	14	0	0	0	0	2	14
YHTI 03.220	Muu aikuiskoulutus	0	0,3 (5-15)	0,3	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.230	Aamiaismajoitus sekä majoitus maatilamatkailun yhteydessä	1	0,2 (2-4)	0,2	4	2	8	0	0	0	0	1	4	0	0
YHTI 03.240	Hotelli	12	0,2 (2-4)	0,2	4	11	44	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.250	Hostellit, retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit, huoneistohotellit	5	0,2 (2-4)	0,2	4	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.260	Lomakeskusten ja leirintäalueiden mökit	0	0,2 (2-4)	0,2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Terveystuomioeläin kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (5.10. 2015)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.270	Muu loma-asuntojen ammattimainen tarjoaminen	0	0,2 (2-4)	0,2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.280	Asuntolat, yömajat, pakolaisten vastaanotto- keskukset	3	0,2 (2-4)	1	4	0	0	0	0	3	12	3	12	3	12
YHTI 03.290	Muu majoitustoiminta	3	0,2 (2-4)	0,2	4	0	0	0	0	0	0	1	4	0	0
YHTI 03.380	Kosmetologiset huoneistot ja laitokset	130	0,3 (2-3)	0,3	4	34	136	35	140	41	164	60	240	43	173
YHTI 03.390	Tatuointi ja lävistys	9	0,3 (2-3)	0,3	4	9	36	0	0	0	0	9	36	0	0
YHTI 03.400	Solarium	18	0,2 (2)	0,2	2	0	0	5	10	5	10	0	0	0	0
YHTI 03.410	Muu ihonkäsittely ja hoito	2	0,3 (2-3)	0,3	4	1	4	0	0	0	0	2	8	0	0
YHTI 03.490	Suuret yleisötilaisuudet	32	-	1 - 0,2	6	0	0	0	0	10	60	5	30	5	30
YHTI 03.510	Päiväkotit, ryhmäperhepäiväkotit	191	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	52	312	52	312	62	372	64	382	64	382
YHTI 03.530	Leikkitoiminta ja muu päivätoiminta	5	0,5-0,3 (2-6)	0,3	5	0	0	3	15	0	0	5	25	0	0
YHTI 03.540	Lastenkodit, koulukodit ja nuorisokodit	9	0,5-0,3 (2-6)	0,3	5	0	0	6	30	5	25	0	0	0	0
YHTI 03.550	Ammatilliset perhekodeit	1	0,5-0,3 (2-6)	0,3	5	0	0	0	0	0	0	1	5	0	0
YHTI 03.560	Muut lastensuojelu- yksiköt, mm. perhekuntoutus-yksiköt	5	0,5-0,3 (2-6)	0,3	5	0	0	1	5	0	0	2	10	3	15

Terveystuomioelulain kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (5.10. 2015)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.570	Vanhainkoti (laitoshuolto)	1	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	0	0	2	12	1	6	0	0	0	0
YHTI 03.580	Vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt (laitostyyppinen)	30	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	0	0	13	78	15	90	2	8	10	60
YHTI 03.590	Kehitysvammalaitos, muu kehitysvammaisten yksikkö (tehostettu palveluasuminen)	19	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	0	0	0	0	18	108	6	38	6	38
YHTI 03.610	Ensi- ja turvakodit, perhekuntoutusyksiköt	2	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	2	12	0	0	1	6	0	0	0	0
YHTI 03.620	Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta-keskus	8	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	4	24	0	0	0	0	3	18	5	30
YHTI 03.630	Aikuisten päivähoito	2	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	1	6	0	0	0	0	2	12	0	0
YHTI 03.640	Muut yksiköt	6	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	0	0	0	0	5	30	0	0	0	0
YHTI 03.740	Muut yksiköt (mielenterveys- ja päihdekuntoutajat; tehostettu palveluasuminen)	10	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	5	30	5	30	6	36	0	0	5	30
YHTI 03.650	Yleiset uimarannat (EU- uimarannat), huomattava määrä uimareita	2	1 (2-4)	2	4	4	16	4	16	4	16	4	16	4	16

Terveystensuojelulain kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (5.10. 2015)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.660	Pienet yleiset uimarannat	4	1 (2-4)	1,00	4	4	16	4	16	4	16	4	16	4	16
YHTI 03.680	Yleiset altaat	15	1-2 (4-5)	1-2	5	21	105	21	105	21	105	21	105	21	105
YHTI 03.700	Saunat	1	1 (2-3)	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3
YHTI 03.710	Yleinen liikuntatila	61	0,25 (2-4)	0,25	4	16	64	14	56	17	68	13	52	17	68
yhhteensä		716				228	1150	230	1181	233	1235	256	1291	246	1285

9 TUPAKKALAIN JA NIKOTIINIKORVAUSVALMISTEIDEN VALVONTA

Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Laissa säädetään toimenpiteistä, joilla ehkäistään tupakkatuotteiden käytön aloittamista ja nikotiiniriippuvuuden syntymistä sekä edistetään tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden käytön lopettamista ja suojellaan väestöä altistumiselta niiden savulle.

Tupakkalaki tuli voimaan 15.8.2016. Sen myötä Suomessa vastattiin Euroopan Unionin tupakkatuotedirektiivin säädöksiin. Tupakkalain soveltamisala laajeni koskemaan tupakkatuotteiden lisäksi sähkösavukelaitteita, niissä käytettäviä nesteitä sekä poltettavaksi tarkoitettuja kasvipörsäisiä tuotteita. Osa tupakkalain säädöksistä on annettu Suomen oman harkinnan ja lainsäädäntötarpeiden perusteella, koskien esimerkiksi etämyyntiä, tukkumyynnin ilmoituksenvaraisuutta sekä tupakointikieltoja.

Kunta valvoo alueellaan tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Tätä varten kunnan tulee laatia tupakkalain säännöllistä valvontaa koskeva valvontasuunnitelma, joka perustuu Valviran laatimaan valtakunnalliseen tupakkalain valvontaohjelmaan vuosille 2015-2019 (päivitys vuosille 2018-2019).

Kunta myöntää tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvat sekä valvoo tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden myyntiä ja muuta luovuttamista sekä markkinointi- ja esilläpitokieltoja. Kunta valvoo myös, että myytävien tuotteiden vähittäismyyntipakkaukset ovat säännösten mukaisia ja, että myynnissä olevat tuotteet täyttävät niille säädetyt vaatimukset. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että myynnissä olevissa tuotteissa ei ole tunnusomaista tuoksua tai makua. Lisäksi kunta valvoo tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista alueellaan sekä määrää tupakointikiellon asuntoyhteisön hakemuksesta.

Myös lääkelaki antaa tehtävän kunnalle. Kunta myöntää lääkelain mukaiset vähittäismyyntiluvat nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiin kaupoissa, kioskeissa ja huoltoasemilla sekä ravitsemisliikkeissä. Kuntaa valvoo, että nikotiinikorvausvalmisteiden myynnissä noudatetaan lääkelain nojalla annettuja määräyksiä.

9.1 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyynti

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvan myöntää myyntipaikan sijaintikunta. Lupa on myyntipaikka- ja luvanhaltijakohtainen ja myöntämisen edellytyksenä on hakijan täysi-ikäisyys ja hyväksyttävän omavalvontasuunnitelman esittäminen. Lupahakemuksessa tulee olla selvitys myytävistä tuotteista, tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden sijoittelusta myyntipisteessä sekä myyntipisteiden lukumäärästä ja niiden sijainnista.

Vähittäismyyntilupaa ei myönnetä, jos hakemuksessa tarkoitettu toiminta on tupakkalain vastaista tai, jos myyntipaikka ei ole kunnan valvottavissa. Tupakkalain mukaan lupaa ei saa myöntää myyntipaikkaan, joka sijaitsee päiväkodin tai perhepäivähoidon sisätilassa, päiväkodin ulkoalueella, lastensuojelulain tai mielenterveyslain nojalla hoitoa antavan laitoksen alle 18-vuotiaille tarkoitettussa sisätilassa tai heille tarkoitettulla ulkoalueella. Lupaa ei myöskään myönnetä myyntipaikkaan, joka sijaitsee perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavan oppilaitoksen sisätilassa, oppilasasuntolassa tai tällaisen oppilaitoksen käytössä olevalla ulkoalueella.

Uusi vähittäismyyntilupahakemus käsitellään ympäristökeskuksessa ja siitä tehdään viranhaltijapäätös. Myyntiä ei saa aloittaa ennen kuin lupa on myönnetty ja kunta on tehnyt päätöstä koskevat merkinnät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran ylläpitämään tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluparekisteriin. Viranhaltijapäätöksen lisäksi hakijalle lähetetään esillä pidettävä vähittäismyyntilupa, joka tulee olla myyntipisteessä asiakkaiden nähtävillä. Luvan käsittelystä peritään ympäristöterveydenhuollon maksutaksan mukainen maksu.

Uuden tupakkalain voimaan tulon jälkeen myönnetty vähittäismyyntilupa oikeuttaa luvanhaltijaa myymään sekä tupakkatuotteita että nikotiininesteitä. Luvan hakemisen yhteydessä hakijan tulee ilmoittaa, mitä tuotteita myyntipisteessä aiotaan myydä. Tieto merkitään Valviran tupakkaluparekisteriin. Tuotevalikoimassa luvan myöntämisen jälkeen tapahtuvien muutosten johdosta ei tehdä uutta päätöstä, vaan myyntilupaa koskevat tiedot päivitetään Valviran rekisteriin. Lupiin tehtävistä muutoksista ei peritä käsittelymaksua.

Vanhan tupakkalain nojalla myönnetty tupakkatuotteiden vähittäismyyntiluvat ovat edelleen voimassa. Tällaisen luvan haltija saa myydä myös nikotiininesteitä ilmoitettuaan asiasta kirjallisesti kuntaan. Kunta käsittelee ilmoituksen, toimittaa ilmoittajalle vastaanottokuittauksen ja tekee asiaa koskevat merkinnät Valviran rekisteriin. Asian käsittelystä peritään ympäristöterveydenhuollon maksutaksan mukainen maksu.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vuosittaisesta valvonnasta peritään valvontamaksu, joka perustuu myyntipaikassa olevien myyntipisteiden lukumäärään ja myytäviin tuoteryhmiin. 1.1.2017 alkaen vuosittainen valvontamaksu on peritty veroluontoisena eikä maksulla tarvitse enää olla kustannusvastaavuutta. Valvontamaksu on 500 euroa myyntipistettä kohden. Maksu peritään kaksinkertaisena, jos myynnissä on sekä tupakkatuotteet että nikotiininesteet. Kaikki tupakkavalvontaa koskevat maksut peritään myynnin valvonnasta, muita valvontaa koskevia maksuja ei peritä.

9.2 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynti

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynnistä tulee tehdä ilmoitus myyntipaikan sijaintikunnalle ennen myynnin aloittamista. Tukkumyynti-ilmoituksessa on annettava vastaavat tiedot kuin vähittäismyyntilupahakemuksessa. Asiasta ei tehdä erillistä päätöstä. Ilmoittajalle toimitetaan vastaanottokuittaus sekä tehdään asiaa koskevat merkinnät Valviran rekisteriin. Myynnin saa aloittaa heti, kun ilmoitus on tehty.

Ilmoituksen käsittelystä peritään kunnan maksutaksan mukainen maksu. Tukkumyynnistä peritään myös vuosittainen myyntipistekohtainen valvontamaksu, jonka suuruus määräytyy vastaavasti kuin vähittäismyynnin valvontamaksun.

9.3 Tupakkalain alaisten tuotteiden valvonta ja nikotiinikorvausvalmisteiden valvonta

Tupakkalain alaisia tuotteita ovat esimerkiksi tupakkatuotteet, tupakointivälineet, tupakan vastikkeet ja tupakkajäljitelmät. Lakimuutoksen myötä tupakkalain sääntelyn piiriin ovat tulleet sähkösavukelaitteet ja niissä käytettävät nesteet (nikotiinia sisältävät ja nikotiinittomat) sekä kasvipörsäiset poltettavaksi tarkoitetut tuotteet. Näistä vain tupakkatuotteet ja nikotiinia sisältävät nesteet vaativat kunnan myöntämän myyntiluvan, mutta muidenkin tupakkalain alaisten tuotteiden vähittäismyynnin valvonta kuuluu kunnalle.

Tarkastuksen sisältö on yleisellä tasolla määritelty aiemmin tässä valvontasuunnitelmassa. Tupakka- ja lääkelakien alaisten tuotteiden tarkastukset tehdään aina, kun mahdollista muun

ympäristöterveydenhuollon valvonnan yhteydessä. Tupakkalain mukaisissa tarkastuksissa käytetään apuna Valviran laatimaa tarkastuslomaketta myyntipaikkojen valvontaan.

Tarkastettavia asioita ovat muun muassa seuraavat:

- myynnissä olevat tuoteryhmät, tuotteiden sijoittaminen myyntipisteessä ja myyntipisteiden lukumäärä
- myyntipisteen jatkuva valvonta koko ostotilanteen ajan (valinta, maksaminen, vastaanottaminen)
- esillä pidettävä myyntilupa ja myyntikieltoilmoitus asiakkaiden hyvin havaittavissa jokaisessa myyntipisteessä
- omavalvontasuunnitelma ja siihen liittyvät kirjaukset
- myyntiin liittyvien ikärajojen noudattaminen
- esilläpito- ja markkinointikieltoihin liittyvät asiat
- vähittäismyyntipakkaukset ja niiden merkinnät
- onko myynnissä kiellettyjä tuotteita (suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa, purutupakkaa, nenänuuskaa tai nikotiinineustetta, jonka nikotiinipitoisuus on yli 20 mg/ml)?
- onko automaattisia myyntilaitteita? (kiellettyjä 1.1.2015 alkaen)

Tarkastuksissa valvotaan samalla nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiä, jolloin kiinnitetään huomiota ostotilanteen valvontaan, tuotteiden sijoitteluun ja säilytykseen.

9.4 Tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonta

Kunta valvoo alueellaan tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista. Tupakointikieltoja koskevia säädöksiä sovelletaan myös poltettavaksi tarkoitettua kasviperäisen tuotteen polttamiseen ja sähkösavukkeen käyttämiseen. Tilat ja alueet, joissa tupakointi on kielletty, myös sähkösavukkeiden ja poltettavaksi tarkoitettujen kasviperäisten tuotteiden käyttö on kielletty.

Tupakointi on kielletty tupakkalain mukaan seuraavissa paikoissa:

- rakennuksen, kulkuneuvon tai muun vastaavan paikan sisätiloissa, jotka ovat yleisön tai työntekijöiden käytettävissä taikka elinkeinotoiminnassa tuotettujen tai julkisten palvelujen tarjoamista varten asiakkaiden käytettävissä;
- ulkotiloissa järjestettävien yleisten tilaisuuksien katoksissa tai katsomoissa taikka muissa tilaisuuden seuraamiseen välittömästi tarkoitetuissa tiloissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan;
- päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa.

Tupakoida ei myöskään saa yksityisessä käytössä olevan kulkuneuvon sisällä, kun siellä oleskelee alle 15-vuotias. Kielto ei koske kulkuneuvossa olevaa asuintilaa. Tupakointikielto autossa vähentää lasten altistumista tupakansavulle ja sen aiheuttamille terveyshaitoille. Savutonta tupakkatuotetta ei saa käyttää päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa.

9.4.1 Tupakointitilat

Aiemmin vain ravintoloiden tupakointitilat tarvitsivat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen hyväksymisen, nyt sen tarvitsevat kaikki tupakointitilat. Vanhan tupakkalain tarkoittamassa tupakointiin varatussa huoneessa tai huoneiston tai tilan osassa tupakointi voidaan sallia ilman edellä esitettyä hyväksymistä 20.5.2018 saakka.

Tupakointitilaa ei saa olla tilassa, joka on pääasiassa alle 18-vuotiaiden käytössä. Tupakan savu ei saa levitä alueelle, jossa tupakointi on kielletty. Ravintoloiden tupakointitilojen tulee olla kohtuullisen kokoisia suhteessa liikehuoneiston kokoon ja asiakaspaikkojen määrään. Tupakointitilasta on laadittava omavalvontasuunnitelma ja niissä ei saa tarjoilla tai nauttia ruokaa tai juomia.

Tupakkalain olosuhdevalvontaa suoritetaan pääsääntöisesti terveydensuojelulain tai elintarvikelain mukaisten tarkastuskäyntien yhteydessä. Savuttomuustarkastuksissa käytetään aistihavaintoihin perustuvaa arviointia (mm. tuhkakuppien sijoittelu, näkyvä savu, savun haju) ja tarvittaessa selvitetään savun kulkeutumista merkkisavututkimuksin tai ilmanäytteiden avulla.

Tupakointitilojen osalta tarkastettavia asioita ovat tupakointikieltoa osoittavien opasteiden sijoittelu, tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattaminen ja tupakointitilan omavalvontasuunnitelman toteutuminen. Tarkastuksissa käytetään apuna Valviran laatimaa tupakointikieltojen ja -rajoitusten tarkastuslomaketta. Tupakointitilojen valvonnasta ei peritä maksua.

Vain alkoholijuomien anniskelua harjoittavat ravintolat eivät ole säännöllisen elintarvikevalvonnan piirissä. Nämä tarkastetaan kuitenkin toiminnan aloittamisen, toimijan vaihtumisen tai asiakasvalitusten yhteydessä. Tuolloin tarkastetaan tupakkatuotteiden vähittäismyynnin lisäksi myös tupakointitilaa koskevien asioiden toteutuminen.

9.4.2 Tupakointikiellot asuntoyhteisössä

Tupakkalain mukaan asuntoyhteisön yhteisissä ja yleisissä sisätiloissa ei saa tupakoida. Asuntoyhteisö saa itse kieltää tupakoinnin hallitsemisensa yhteisissä ulkotiloissa rakennuksen sisäänkäyntien ja ilmanottoaukkojen läheisyydessä, lasten leikkialueella ja yhteisillä parvekkeilla.

Tupakkalaki antaa taloyhtiöille mahdollisuuden hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden ja muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin.

Tupakointikieltoa koskeva hakemus voi kohdistua yhteen tai useampaan parvekkeeseen tai tilaan ja tilat on yksilöitävä hakemuksessa. Tupakointikielto saadaan määrätä asuinhuoneiston asuintilaan vain, jos savun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä. Asuintilan haltijalle tulee ennen kiellon määräämistä varata mahdollisuus estää savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Tupakointikielto ei tässä tapauksessa koske sähkösavukkeen käyttöä.

Tupakointikieltojen määrääminen asuinyhteisöön on ollut mahdollista 1.1.2017 alkaen. Savun kulkeutumisen mahdollisuus riittää kiellon määräämiseen eikä terveyshaittaa tarvitse osoittaa, toisin kuin terveydensuojelulain mukaisessa menettelyssä. Terveydensuojelulain soveltaminen on kuitenkin edelleen mahdollista yksittäistapauksissa. Asuntoihin ja muihin oleskelutiloihin tulevan tupakansavun haittoihin puututaan vain kirjallisen vireilletulon kautta.

9.5 Tupakkalain valvonnan painopisteet

Valvira on määritellyt tupakkalain valtakunnallisessa valvontaohjelmassa uudet valvonnan painopistealueet vuosille 2018-2019. Nämä ovat:

- Ravintoloiden tupakointitilat

- Erikoisliikkeet sekä vähittäismyyntipakkaukset

Ravintoloiden tupakointitiloja koskeva sääntely tuli voimaan vuonna 2007. Vanhimmat tupakointitilat ovat olleet käytössä jo noin 10 vuotta. Tämän vuoksi ravintoloiden tupakointitilat ovat valtakunnallisessa valvontaohjelmassa valvonnan painopistealueena vuosina 2018-2019. Ravintoloiden tupakointitilojen valvonnassa on olennaista kiinnittää huomiota tupakointitilan omavalvontavelvoitteiden toteutumiseen, laitteiston huoltoon sekä toimivuuteen. Tilasta ei saa levitä tupakan savua muille alueille.

Tupakkalaissa säädellään varsin yksityiskohtaisesti tuotteiden vähittäismyyntipakkauksista, jotka ovat valittu valtakunnallisen valvontaohjelman painopistealueeksi. Lisäksi painopistealueena on tupakkatuotteita myyvät erikoisliikkeet myynnin ja markkinoinnin osalta.

Vantaan painopistealueet mukailevat valtakunnallisia painopisteitä. Vantaa osallistuu mahdollisuuksien mukana valtion viranomaisten valvontaprojekteihin sekä jatkaa osallistumista lasten ja nuorten parissa työskentelevien viranomaisten ja järjestöjen yhteisprojekteihin, jotka kohdistuvat erityisesti toimii nuorten tupakoinnin vähentämiseksi (Vantaan tarjontatyöryhmä).

9.6 Valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset

Tupakka- ja lääkelakien mukaiseen valvontaan on Vantaalla arvioitu kuluva yhteensä 0,9 htv. Taulukossa 5 on esitetty tupakkalain valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset vuosille 2018-2019. Kaikki tupakan myyntipaikat tarkastetaan joka toinen vuosi. Tarkastustiheyden määrittelyssä on huomioitu valtakunnallisessa tupakkalain valvontaohjelmassa 2015-2019 esitetyt tarkastustiheydet ja painopistealueet. Tupakkatuotteiden vähittäismyyntipaikkojen valvonnassa vuoden 2018 tarkastustarve on 114 tarkastusta.

Tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonnassa tiedossa olevien kohteiden tarkastustarve on 6 tarkastusta.

Osa tupakkalain valvontaan käytettävästä työajasta kuluu myyntilupahakemusten käsittelyyn, neuvontaan, valitusten käsittelyyn, valvontaa tukevaan työhön, hallinnollisiin töihin, suunnitteluun sekä rekisterien ja seurannan kehittämiseen.

Nikotiinikorvausvalmisteiden myyntipaikkoja on Vantaalla 125 (10/2017).

Taulukko 5. Tupakkalain valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset vuosina 2018–2019.

YHTI Toimintatyyppi		Valvonta-kohteiden lukumäärä (10/2017)	Tarkastustiheys krt/vuosi		Tarkastustarve määrä/vuosi	
			Valviran ohje	YTen suunniteltu	Valviran ohje	YTen suunniteltu
YHTI 04.010	Vähittäismyynti	227	0,5	0,5	114	114
YHTI 04.020	Tukkumyynti	6	0,5	0,5	3	3
	Tupakointikiellot ja -rajoitukset					
YHTI 04.080	Ravintola tai muu ravitsemisliike, jossa erillinen tupakointitila	16	0,3	0,3	5	5

Lainsäädäntö ja ohjeet

Tupakkalaki (549/2016)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (593/2016) tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden vähittäismyynnistä

Lääkelaki (395/1987) § 54 a - 54 e

Valtakunnallinen tupakkalain valvontaohjelma vuosille 2015 – 2019, Päivitys 2018-2019

10 ELINTARVIKEVALVONTA

Elintarvikelain tarkoituksena on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus, hyvä terveydellinen laatu ja jäljitettävyys sekä kuluttajan suojaaminen elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta.

10.1 Valvontaviranomaisen tehtävät

Viranomaisvalvonnan on oltava vaatimustenmukaista, terveysvaaroja ehkäisevää ja kuluttajaa suojaavaa. Ennaltaehkäisevään valvontaan sisältyy elintarvikehuoneistojen toiminnastaan tekemien ilmoitusten ja hyväksymishakemusten käsittely ja alustavan riskinarvioinnin suorittaminen niiden perusteella. Elintarvikealan toimijoiden ja kuluttajien neuvonta ja opastus on myös ennaltaehkäisevää valvontatyötä. Tärkein osa valvontaa on suunnitelmallisen valvonnan toteuttaminen. Suunnitelmalliseen valvontaan kuuluu elintarvikehuoneistojen tilojen ja toiminnan tarkastamisen lisäksi omavalvonnan toimivuuden arviointi, sekä tarpeelliseksi katsottava näytteenotto.

Valvontaviranomaisen on puututtava epäilyihin terveyshaittoihin sekä määräystenvastaisuuksiin. Kuluttajavalitukset ja muiden viranomaisten toimenpitepyynnöt käsitellään viipymättä.

10.2 Tarkastusten sisältö

Elintarvikevalvontaa toteutetaan pääosin elintarvikealan toimijoihin kohdistuvilla tarkastuksilla. Tarkastuksista laaditaan aina kirjallinen dokumentti, jossa yksilöidään tarkastuksessa tehdyt havainnot.

Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset ovat maksullisia. Tarkastusmaksun suuruus määräytyy valvontakohdetyypin mukaan. Maksut perustuvat tarkastuksesta aiheutuneiden keskimääräisten kokonaiskustannusten määrään ja tarkastukseen tavanomaisesti kuluvaan työaikaan. Tarkastusaikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuskertomuksen laatiminen ja lisäksi matkoista aiheutuneet kustannukset peritään keskimääräisen 0,5 tunnin matka-ajan mukaisesti.

Elintarvikehuoneistot, joissa käsitellään eläimistä saatavia elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä, on hyväksyttävä ennen toiminnan aloittamista. Hyväksyttävät elintarvikehuoneistot tarkastetaan aina jo ennen toiminnan aloittamista.

Ilmoitettavat elintarvikehuoneistot tarkastetaan pääsääntöisesti vasta toiminnan aloittamisen jälkeen. Ensimmäinen tarkastus suoritetaan riskinarvioinnin perusteella 1, 3 tai viimeistään 6 kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Jos ilmoituksen perusteella epäillään, että toimintaan liittyy riskejä, joita toimija ei ole ottanut huomioon tai että toiminta ei ilmoituksen perusteella ole lainkaan mahdollista, voidaan ensimmäinen tarkastus tehdä jo ennen toiminnan aloittamista. Ensimmäisessä tarkastuksessa selvitetään elintarvikehuoneiston toimintaedellytykset kuten tilojen sijoittelu ja riittävyys, rakenteet, laitteet ja toimijan omavalvontasuunnitelma.

Toimijoiden elintarvikehuoneistoista tekemät ilmoitukset kirjataan seurantataulukkoon, johon merkitään kun toimijalle on lähetetty todistus ilmoituksen käsittelystä. Tämän avulla pystytään seuraamaan ilmoitusten käsittelyaikoja. Tavoitteena on, että 90 % ilmoituksista tulee käsiteltyä viikossa ja kaikki ilmoitukset käsitellään kolmessa viikossa. Samaan seurantataulukkoon merkitään myös uuden kohteen riskinarviointi, minkä mukaan ensimmäisen tarkastuksen ajankohta (1, 3 tai 6 kk) määräytyy, sekä tarkastuksen suorituspäivä. Näin taulukon avulla seurataan myös ensimmäisten tarkastusten toteuma-aikoja.

Ensimmäisen tarkastuksen jälkeen elintarvikehuoneistoon tehdään suunnitelmallisia tarkastuksia valvontasuunnitelman mukaisella tiheydellä. Tarkastustiheys määräytyy Eviran elintarvikehuoneiston riskiluokituksesta ja valvontatarpeen määrittämisestä antaman ohjeen (10503/1) mukaisesti ja tarkastusmäärät saadaan elintarvikevalvonnan valtakunnallisesta keskitetystä kohderekisteristä.

Tarkastuksia suunniteltaessa käytetään apuna Eviran ohjetta Elintarvikehuoneiston riskiperusteisesta valvonnasta (16044/1). Tarkastukset tehdään yleensä ennalta ilmoittamatta. Joissakin tapauksissa voi kuitenkin olla tarkoituksenmukaista sopia tarkastuksesta etukäteen, jotta vastuuhenkilöiden on mahdollista olla mukana tarkastuksessa.

Tarkastus voi kattaa koko toiminnan tai kohdistua vain johonkin toiminnan osa-alueeseen esim. tarkastetaan vain tietyt tilat ja toiminnot tai omavalvontasuunnitelman sisältöä, toteutusta ja omavalvonnan tuloksia tai vaikkapa pakkausmerkintöjä, jäljitettävyyttä, työskentelyhygieniaa tai elintarvikkeiden koostumusta. Tarkastuksilla varmistetaan omavalvontanäytteenoton riittävydestä, näytteenoton toteuttamisesta omavalvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarkastetaan näytetulokset ja niiden johdosta tehdyt toimenpiteet. Jos omavalvontanäytteenotto tai sen perusteella tehdyt toimenpiteet vaikuttavat riittämättömiltä, voi viranomainen ottaa näytteitä omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi.

Valvonta voi kohdistua myös pelkästään asiakirjoihin ja tapahtua tällöin joko toimijan tai viranomaisen tiloissa. Asiakirjatarkastuksia ovat mm. elintarvikehuoneistoilmoituksen käsittely, omavalvontasuunnitelman tarkastaminen, kuljetukseen, vientiin ja tuontiin liittyvien asiakirjojen tarkastaminen, takaisinvetoilmoitusten tarkastaminen tai omavalvonnan suorittamisen ja tulosten tarkastaminen vähittäismyyntiin sähköisestä tietopankista.

Oiva on elintarvikevalvonnan tarkastustietojen julkistamisjärjestelmä, jota koordinoi Elintarviketurvallisuusvirasto Evira. Suunnitelmalliset tarkastukset ovat yleensä nk. Oiva-tarkastuksia, jotka tehdään Eviran laatimien Oiva-arviointiohjeiden mukaisesti. Arviointiohjeita on yhteensä n. 150, erikseen ilmoitettaville ja hyväksyttävillä elintarvikehuoneistoille. Elintarvikehuoneiston toiminnasta riippuen yhtä huoneistoa koskee vain osa arviointiohjeista ja tavoitteena on että kolmen vuoden tarkastusjakson aikana kaikki kyseistä elintarvikealan toimijaa koskevat arviointikohdat tulevat tarkastetuiksi.

Oivassa arvioidaan neliporaisella asteikolla (Oivallinen, Hyvä, Korjattavaa, Huono) yrityksen elintarviketurvallisuutta, kuten elintarvikehygieniaa ja tuoteturvallisuutta. Jos tarkastuksissa havaitaan epäkohtia eli Oiva-arvosanaksi tulee joko Korjattavaa tai Huono on yleensä tarpeen suorittaa uusintatarkastus, jolla varmistetaan, että epäkohtien korjaamiseksi annettuja määräyksiä on noudatettu. Epäkohtien korjaamiselle sovitaan tavallisesti määräaika, jonka umpeuduttua uusintatarkastus tehdään. Tarkastuskäynnin sijaan on myös mahdollista muutoin dokumentoidusti varmistua epäkohdan korjaantumisesta. Uusintatarkastukset ovat toimijalle maksullisia.

Valituksen johdosta kohteeseen tehdään asian selvittämiseksi tarkastus, joka on toimijalle maksuton.

10.3 Elintarvikevalvonnan toteutus ja kohdentaminen

Kohteiden tarkastuskäynnit ovat valvonnan tärkein työkalu ja näytteenotto on hyvä lisä viranomaisen valvontakeinoihin. Sähköinen etävalvonta on myös mahdollista kun valvonnan tarvitsemia tietoja löytyy netistä tai niitä voidaan toimittaa viranomaiselle sähköisesti.

Valvonnan vaikuttavuutta ja läpinäkyvyyttä pyritään lisäämään viranomaisvalvonnan tarkastustulosten julkaisemisella. Elintarvikelaki edellyttää elintarvikealan toimijaa julkaisemaan valvontaviranomaisen antaman tarkastusasiakirjan ja valvontaviranomaista julkaisemaan

suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset Eviran määräämällä tavalla. Yksittäisten valvontakohteiden valvontatietojen julkaiseminen aloitettiin Oiva-järjestelmän myötä toukokuussa 2013 vähittäismyynti- ja tarjoilupaikkojen osalta. Vuonna 2015 Oiva laajeni ja kattaa nykyään suurimman osan elintarvikealan yrityksistä. Valvonnan vaikuttavuutta lisää myös pakkokeinojen käyttö, jota seurataan keskusviranomaisen taholta ja kuntia on ohjeistettu lisäämään niiden käyttöä. Pakkokeinoihin tulee ryhtyä aina jos toimija ei viivytyksettä korjaa Oiva-arvosanaan ”huono” johtanutta virhettä.

Elintarvikevalvontaa tehdään riskinarvioinnin perusteella ja tarkastustiheys määräytyy Eviran elintarvikehuoneiston riskiluokituksesta ja valvontatarpeen määrittämisestä antaman ohjeen (10503/1) mukaisesti. Valvontaa kohdennetaan erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa valvontatoimenpiteillä on suurin vaikuttavuus (suuret tuotantomäärät ja toimitusalueen laajuus, paljon asiakaspaikkoja tai tehtyjä annoksia, asiakaskunnassa riskiryhmiä kuten lapsia tai vanhuksia). Aiemmin tarkastustiheys perustui yksinomaan elintarvikehuoneiston toimintatyyppiin, jatkossa toiminnan sisältö ja laajuus otetaan enemmän huomioon valvontatarvetta määritettäessä. Tällöin samassa Kuti-toimintatypissa olevien yksittäisten kohteiden riskiluokka ja siten tarkastustiheys vaihtelee. Riskiluokitusohjeessa luokkia on 10. Ilmoitettavat elintarvikehuoneistot sijoittuvat riskiluokkiin 1-5 ja hyväksyttävät elintarvikehuoneistot riskiluokkiin 3-10. Ohjeessa on annettu myös riskiluokan perusteella ohjeellinen yhteen tarkastukseen käytettävä aika.

Uudet toimijat tarkastetaan aina viimeistään 6 kk kuluessa toiminnan alkamisesta, samoin kohteet, joissa ilmoitetaan toiminnan olennaisesta muuttumisesta. Tarkastusten määrää ja tarkastusten kohdentumista seurataan vähintään neljästi vuodessa.

Suunnitelmassa otetaan lisäksi tarjoilussa ja vähittäismyyntissä huomioon myös uusintatarkastusten määrä. Näiden osalta Oiva-järjestelmästä on saatu tietoa jo riittävän pitkältä ajalta, jotta pystytään arvioimaan Korjattavaa- tai Huono-arvosanan saavien kohteiden määrää ja siten uusintatarkastusten tarvetta.

10.4 Elintarvikkeiden tarjoilu

Elintarvikehuoneistoista tarjoilupaikat ovat suurin säännöllisesti valvottavien kohteiden ryhmä, niitä on Vantaalla valvontakohderekisterin mukaan 950 (11/2017).

Taulukossa 6 on esitetty tarjoilupaikkojen eri toimintatyyppien kohdelukumäärä, Eviran riskiluokitusohjeen mukaiset riskiluokat ja niiden perusteella kohdetyyppiin suunnitellut tarkastusmäärät 2018 ja tarkastukseen käytettävä aika.

Oiva-tilastojen mukaan huonoimpien Oiva-arvosanojen Huono ja Korjattavaa määrä Vantaalla vaihtelee tarjoilupaikoissa eri toimintatyypeissä 10-27 % välillä. Prosentuaalisesti eniten uusintatarkastuksia tehdään ravintoloihin, vähiten taas keskuskeittiöihin. Arvio uusintatarkastusten määrästä v. 2018 perustuu siihen, kuinka suuri osa toimintatyyppien mukaisista kohteista on vuoden 2017 tarkastustietojen mukaan saanut arvosanan Huono tai Korjattavaa.

Taulukko 6. Suunnitelmallinen valvonta tarjoilupaikoissa

Kuti-toimintatyyppi Riskiluokka (RL)	Kohde luku- määrä	Suunnitelmallisia tarkastuksia / vuosi / kohde (tarkastuksen kesto h)	Suunnitel- mallisia tarkastuksia yhteensä	Uusinta- tarkastuksia	Tarkastuksia yhteensä v. 2017
Ravintolatoiminta (E1008.10) (valmistus ja tarjoilu ko. paikassa) RL 2-4	280	0,5-2 (2-3)	228	57	285
Grilli tai pikaruokalatoiminta (E1008.20) RL 1-3	70	0,35-1 (1-3)	38	4	42
Kahvilatoiminta (E1008.30) RL 1-2	123	0,35-0,5 (1-3)	43	6	49
Pub-toiminta vain juomatarjoilua tai vähäistä elintarviketarjoilua (E1008.40) RL 0	55	0 (1-2)	12 (aloitus- tarkastukset)	3	15
Keskuskeittiö, pitopalvelu ja ravintola, joka toimittaa ruokaa myös muualla tarjoiltavaksi (E1008.60) RL 2-5	71	0,5-3 (1-4)	105	10	115
Laitoskeittiö (koulut, päiväkodit, sairaalat, hoitolaitokset, henkilöstöravintolat) (E1008.50) RL 2-4	149	0,5-2 (1-3)	83	13	96
Tarjoilukeittiö (muualla valmistetun ruoan tarjoilua, vähäistä välipalojen ym. valmistusta) (E1008.70) RL 1-2	202	0,35-0,5 (1-3)	66	13	79
yhteensä	950		575	106	681

Riskiluokitusohjeen mukaan kaikkein vähäriskisin toiminta voidaan jättää kokonaan suunnitelmallisten tarkastusten ulkopuolelle. Tällaiset kohteet kirjataan ilmoitusvelvollisuuden perusteella valvontakohdejärjestelmään ja niihin tehdään aloittamisen jälkeen tarkastus. Tämän jälkeen kohteissa käydään vain valitusten tai muiden tämätapaisten syiden perusteella. Esimerkkeinä on mainittu tarjoilupaikoista mm. pubit, joten kohderyhmän E1008.40 Pub-toiminta, tarkastusmääriin on arvioitu uuden toiminnan aloittamiseen tai toiminnanharjoittajan vaihtumiseen liittyvät tarkastukset, sekä tarvittavat uusintatarkastukset.

10.5 Elintarvikkeiden myynti

Vantaalla on elintarvikkeiden vähittäis- ja tukkumyyntikohteita 237 kpl (11/2017). Taulukossa 7 on esitetty myyntipaikkojen kohdelukumäärä, Eviran riskiluokitusohjeen mukaiset riskiluokat ja niiden perusteella suunnitellut tarkastusmäärät 2018 ja tarkastukseen käytettävä aika.

Taulukko 7. Suunnitelmallinen valvonta vähittäis- ja tukkumyyntipaikoissa

Kuti-toimintatyyppi Riskiluokka (RL)	Kohdeluku- määrä	Suunnitelmallisia tarkastuksia / vuosi / kohde (tarkastuksen kesto h)	Suunnitel- mallisia tarkastuksia yhteensä	Uusinta- tarkastuksia	Tarkastuksia yhteensä v. 2017
Vähittäismyynti (E1006.130) RL 0-4	233	0-2 (1-3)	129	19	148

Tukku myynti (E1006.120) RL 2-3	4	0,5-1 (1-3)	3		3
yhteensä	237		132	19	151

Vantaalla on 8 suurmyymälää / hypermarkettia, joissa on monipuolinen ja laaja valmisruokatuotanto. Pinta-alaltaan hypermarketit ovat vähintään 2000 m². Hypermarkettien liha- ja kalaosastoilla on elintarvikkeiden valmistusta ja jalostusta. Myymälän valmistamia elintarvikkeita myydään pakkaamattomana palvelutiskiltä sekä pakataan itsepalvelumyyntiin. Hypermarketeilla on usein kahvila- ja ravintolatoimintaa, jolloin elintarvikkeita nautitaan paikan päällä. Vantaan hypermarkettien sisälle on rakennettu omat leipomot, joissa valmistetaan sekä ruokaleipää että helposti pilaantuvia konditoriatuotteita.

Supermarketit ovat pinta-alaltaan huomattavasti hypermarketteja pienempiä, pinta-ala on keskimäärin 1000 m². Toiminnoiltaan supermarketit ovat kuitenkin lähellä hypermarketteja, mutta toiminnan laajuus on kuitenkin pienempi. Kohteissa on usein helposti pilaantuvien elintarvikkeiden valmistusta, pakkaamista ja palvelumyyntiä. Supermarketteihin lukeutuvia myymälöitä Vantaalla on tällä hetkellä 8 kpl.

Elintarvikeviraston riskiluokituksen mukaan hyper- ja supermarketteihin tehdään kaksi tarkastusta vuodessa, jos elintarvikkeiden myyntipinta-ala on yli 1000 m². Suurmyymälän sisällä voi olla useampia toimijoita. Nämä myymälän ulkoistettut toimijat hoitavat itsenäisenä yrityksenä esimerkiksi leipomon tai palvelutiskin toiminnot. Jos ulkoistettu toimija on päävastuussa toiminnastaan, kohteeseen tehdään oma tarkastus, joka määräytyy Eviran riskiluokituksen mukaisesti riippuen toiminnan luonteesta ja laajuudesta. Jos kauppialla on päävastuu koko myymälän toiminnasta, ulkoistettujen toimijoiden tarkastukset sisältyvät myymälän tarkastuksiin. Jos kauppias pitää myymälässään ravintolaa, ravintolaan tehdään oma tarkastuksensa, joka määräytyy riskiluokituksen mukaisesti kuukaudessa keskimäärin myydyn annosmäärän mukaisesti. Myymälässä olevan kahvilan tarkastus sisältyy hypermarketin tarkastukseen, jos kauppias hallinnoi kahvilaa.

Supermarketteja pienemmät marketit, joiden elintarvikemyynnin pinta-ala on välillä 200-1000 m² ja kohteen toimintaan kuuluu pakkaamattomien helposti pilaantuvien tuotteiden palvelumyynti, tarkastetaan kerran vuodessa. Jos marketissa ei ole palvelumyyntiä (jäähdettyä palvelutiskiä) lainkaan, tarkastus tehdään vain joka toinen vuosi.

Pienet myymälät, kuten lähikaupat ja elintarvikekioskit, joiden elintarvikemyynnin pinta-ala on pienempi kuin 200 m² tarkastetaan kolmen vuoden välein. Jos tämän kaltaiseen kohteeseen tulee helposti pilaantuvien elintarvikkeiden myyntiä pakkaamattomana, kuten salaattibaari tai palvelutiski, tarkastus tehdään joka toinen vuosi. Vähittäismyyntin toimintatyyppissä on myös kohteita, joihin ei tehdä suunnitelmallisia tarkastuksia lainkaan. Tällaiset kohteet tarkastetaan vain tarvittaessa esim. apteekeissa ja kuntosaleilla tapahtuva vähäinen elintarvikemyynti tai ruoka-aputoiminta.

Vantaalla järjestetään markkinoita, festivaaleja ja muita yleisötapahtumia, joissa tarjoillaan ja myydään elintarvikkeita liikkuvista elintarvikehuoneistoista. Vantaalla on myös säännöllistä valvontaa edellyttävää, sesongin mukaista ulkomyyntiä ja tarjoilua toreilla ja muilla perinteisillä ulkomyyntialueilla. Liikkuvan elintarvikehuoneiston toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista koskeva ilmoitus käsitellään Vantaalla, jos toiminta aloitetaan tai jos toiminta on aiemmin hyväksytty tai toiminnasta ilmoitettu Vantaalla. Toiminnan saapumisesta paikkakunnalle tulee tiedottaa 4 arkipäivää aikaisemmin Vantaan ympäristökeskukseen. Tiedottamisvelvollisia ovat ne toimijat, jotka ovat toiminnastaan ilmoitusvelvollisia. Tapahtumajärjestäjä voi tiedottaa kaikista tapahtuman elintarviketoimijoista keskitetysti. Ulkomyyjä voi kuitenkin olla myös toimija, jonka ei tarvitse tiedottaa kuntaa saapumisestaan. Tällaisia ovat alkutuottaja, joka toimii alkutuotantoilmoituksen perusteella, yksityishenkilö, jonka toiminta on vähäriskistä tai toimija,

jonka toiminta on vähäriskistä eikä ole elinkeinotoimintaa (esim. järjestöt). Kaikkia toimijoita voidaan tapahtumien yhteydessä valvoa. Ilmoitusvelvollisten toimijoiden tarkastuksesta voidaan laskuttaa riippumatta siitä, missä valvontayksikössä toimijan ilmoitus on käsitelty. Näiden toimijoiden valvonta sisältyy toiminnasta riippuen myynnin tai tarjoilun toimintatyyppeihin.

Ravintolisien myynti elintarvikkeiden myyntipaikoissa on lisääntynyt viime vuosina merkittävästi. Tavallisten kauppojen lisäksi niitä myydään apteekeissa, erikoisliikkeissä, kuntosaleilla sekä internetissä. Ravintolisien internetissä tapahtuvaa myyntiä on tarkoitettu valvoa entistä tarkemmin.

10.6 Laitokset, varastot, valmistus ja kuljetus

Vantaalla on monipuolista elintarviketuotantoa ja Suomen oloissa huomattavan kokoisia elintarviketuotantolaitoksia ja -varastoja, joiden valvonnasta vastaavat siihen määrätty tarkastajat ja kaupungineläinlääkärit.

Liha-, kala- ja maitoalan laitosten tarkastustiheydet perustuvat pääosin Eviran riskiluokitusohjeeseen. Jotkut liha-alanlaitokset ovat kuitenkin niin suuria ja toiminta monipuolista, että yhdellä tarkastuskerralla pystytään tarkastamaan vain osa laitoksen toiminnoista. Tästä syystä suunnitelmallisten tarkastusten (tarkastuskertojen) määrä on suurempi kuin riskiluokitusohjeessa. Myös aiempi valvontahistoria ja paikallinen riskinarviointi voi olla tarkastusmäärän perusteena. Hyväksytyn elintarvikehuoneiston valvontatiheyttä voi nostaa myös mahdolliset kolmannen maan vientihyväksynnän vaatimat lisätarkastukset.

Taulukossa 8 on esitetty laitosten, varastojen ja kuljetusten kohdelukumäärät, Eviran riskiluokitusohjeen mukaiset riskiluokat ja niiden perusteella suunnitellut tarkastusmäärät 2018 ja tarkastukseen käytettävä aika. Kohteet ovat olleet Oiva-järjestelmän piirissä vuodesta 2015 alkaen. Uusintatarkastuksia on jouduttu tekemään vain harvoin ja useamman kerran vuodessa tarkastettavissa kohteissa epäkohtien korjaantuminen on yleensä tarkastettu erillisen uusintatarkastuksen sijaan seuraavan suunnitelmallisen tarkastuksen yhteydessä.

Taulukko 8. Suunnitelmallinen valvonta laitoksissa, varastoissa ja kuljetuksissa

Kuti-toimintatyyppi Riskiluokka (RL)	Kohde lukumäärä	Tarkastuksia / vuosi / kohde (tarkastuksen kesto h)		Tarkastuksia yhteensä
		Evira	YTE	
Liha-alan laitokset (E1001) RL 4-9	5	2-10 (2-4)	2-32	62
Kala-alan laitokset (E1002) RL 6	1	4 (3-4)	4	4
Maitoalan laitokset (E1000) RL 6	3	4 (3-4)	4	12
Eläinperäisten elintarvikkeiden varastot (E1010.10) RL 3-6	13	1-4 (2-3)	1-4	23
Muut varastot (E1010.20) RL 1-2	45	0,35-0,5 (1-3)	0,35-0,5	16
Leipomot (E1004.20, E1004.30, E1004.40) RL 1-3	17	0,35-1 (1-3)	0,35-1	10
Muu teollinen valmistus (makeiset, yhdistelmäelintarvikkeet ym.) (E1005) RL 1-3	12	0,35-1 (1-3)	0,35-1	8
Ei-eläinperäisten tuotteiden pakkaamot ja kasvituotteiden valmistus (E1004.50, E1004.60, E1010.40) RL 1-2	8	0,35-5 (1-3)	0,35-5	3

Elintarvikekuljetukset (E1009) RL 1-2	83	0,35-0,5 (1-3)	0,35-0,5	29
Yhteensä	187			167

Edellisvuosista poiketen toimintatyyppiin E1010.10 on jätetty enää ainoastaan hyväksytyt varastolaitokset ja kaikki ilmoitetut varastot ovat toimintatyyppissä E1010.20.

10.7 Alkutuotannon valvonta

Elintarvikevalvontaviranomaisen tulee pitää saamiensa ilmoitusten pohjalta rekisteriä alkutuotannon toimijoista mm. lihan-, maidon-, kasvisten- ja viljantuottajista. Toimijoiden velvollisuus on laatia toiminnastaan omavalvontasuunnitelma.

Alkutuotannon elintarvikevalvonta ja riskinarviointi Eviran ohje 10507/1 on annettu lokakuussa 2017. Ohjeessa on määritelty alkutuotantopaikkojen tarkastustiheyksiä.

Maidontuotantotilojen hygieenisiä tarkastuksia on tehty jo vuodesta 1997 alkaen. Tilat on tarkastettu kolmen vuoden välein, mutta lausunnolla olleiden tarkastustiheyssuosituksen mukaan jatkossa väli olisi viisi vuotta, ellei tila myy raakamaitoa. Vantaalla on enää yksi toiminnassa oleva maidontuotantotila, joka tarkastettiin vuonna 2016.

Itujen tuottaminen poikkeaa muusta alkutuotannosta, sillä se on elintarvikeviranomaisen hyväksyntää vaativaa alkutuotantoa. Vantaalla on säännöllisessä valvonnassa kaksi itujen tuottajaa. Idättämöille on valvontatietojärjestelmässä oma kohderyhmä E1013.10 Itujen Tuotanto ja valvontatiheys on 1 tarkastus vuodessa. Eviran ohjeessa valvontatiheys on myös 1 tarkastus vuodessa.

Valvontarekisterissä alkutuotantopaikkoja on 21, peltoviljelyä harjoitti 18 tilaa, joita Eviran uuden ohjeen mukaan valvotaan tarvittaessa. Jo toiminnassa olevia tähän luokaan kuuluvia alkutuotantopaikkoja ei tarvitse käydä tarkastamassa, eikä tuottajia haastatella, ellei siihen ole erityistä tarvetta. Kun tähän luokaan kuuluva uusi toiminnan harjoittaja tekee alkutuotantopaikan toiminnan aloittamisilmoituksen, paikka kirjataan kuntajärjestelmään (Kuti). Valvoja arvio ilmoituksen perusteella ja mahdollisesti ottamalla yhteyttä uuteen toimijaan, onko toimijalle tarvetta antaa neuvontaa lainsäädännön vaatimuksista tai tehdä alkutuotantopaikalla tarkastuskäynti. Joillakin tuotantosunnilla elintarviketurvallisuuteen vaikuttavat vaarat ovat niin pieniä tai vaaroihin kohdistuu muuta valvontaa, että niihin ei ole tarpeen kohdistaa säännöllistä suunnitelmallista elintarvikevalvontaa.

Edellä mainittujen alkutuotantopaikkojen lisäksi muuta kasvintuotantoa harjoitti 5 alkutuotantopaikkaa. Muuta kasvintuotantoa oli avo- ja kasvihuonevihannesten tuotanto (3 tilaa) sekä mausteiden ja herneiden tuotanto (1 kpl kumpaakin). Eviran ohjeen mukaan sellaisenaan syötävien kasvisten tuotanto, johon liittyy erityisiä vaaroja (esim. avomaaviljely ja päältä kastelu) on tarkastettava joka kolmas vuosi. Muutoin sellaisenaan syötävien kasvisten tuotanto (esim. kasvihuoneviljely) on tarkastettava joka viides vuosi. Helpotukset pienimuotoiselle alkutuotantopaikalle ovat seuraavat; jos sellaisenaan syötävien avomaalla viljeltyjen lehtivihannesten myynti suoraan kuluttajille ja/ tai paikalliseen vähittäismyyntiin on alle 50000 kg/vuosi, on tällaisen alkutuottajan tarkastustiheys joka viides vuosi ja jos näiden sellaisenaan syötävien lehtikasvien viljely tapahtuisi kasvihuoneessa samoilla alle 50000 kg/vuodessa raja-arvoin, olisi tarkastustiheys ohjeen mukaan tarvittaessa, eli alkutuotantopaikka ei kuuluisi suunnitelmalliseen valvontaan. Hernettä alkutuotantopaikalla viljelevän tarkastustiheys on tarvittaessa, joten sinne ei tarvitse tehdä suunnitelmallista tarkastusta.

Neljän muuta edellä mainittua kasvintuotantoa harjoittavan alkutuotantopaikan valvonnallinen tarkastustiheys selvitetään tilalle tehtävällä alkutuotantopaikan tarkastuksella tai muilla keinoin.

Lisäksi Vantaalla toimii mansikoiden alkutuotanto- ja suoramyyntipaikka. Mansikan alkutuotantopaikkaa on valvottu vuosittain Eviran kasvinsuojeluainejäämien valvonnan (näytteenotto) yhteydessä. Eviran ohjeen mukaan sellaisenaan syötävien marjojen alkutuotantopaikkoja valvotaan joka kolmas vuosi.

10.8 Vientivalvonta

Elintarvikkeiden vientiä EU-alueen ulkopuolisiin ns. kolmansiin maihin on valvottava lähtömaassa vastaanottajamaan vaatimalla tavalla. EU-alueelle liha-, kala-, maito- ja munatuotteet saa viedä vapaasti Eviran antaman laitos- tai varastonumeron perusteella. Samoin yhdistelmäelintarvikkeet ja ei-eläinperäiset elintarvikkeet kuuluvat EU:n alueella vapaan liikkuvuuden piiriin.

Vantaalla valmistetuista elintarvikkeista tai Vantaalla sijaitsevista varastoista lähtevistä elintarvikkeista tehdään vientitodistus, jos elintarvike-erä toimitetaan EU:n ulkopuolelle eli nk. kolmanteen maahan. Virkaeläinlääkäri valvoo, että elintarvike-erä täyttää vastaanottajamaan vaatimukset ja antaa todistuksen vientiä varten.

Elintarvikevienti on tärkeää useille Vantaalla sijaitseville yrityksille. Elintarvikkeiden vientivolyymi on huippuvuosista vähentynyt, mutta vientierille asetetut vaatimukset ovat lisääntyneet. Syksyllä 2014 Venäjä asetti EU:sta peräisin olevat elintarvikkeet aluksi vuoden mittaiseen vientikieltoon, mitä on sittemmin jatkettu. Tämä on vähentänyt elintarvikevientiä merkittävästi. Viranomaisvalvonta tai viranomaisen resurssien puute ei saa olla esteenä viennin toteutumisella. Viranomaistoiminnan on oltava kaikissa olosuhteissa riittävää, joustavasti toteutettua ja myös viennin elpymiseen on varauduttava.

10.9 Ensisaapumisvalvonta ja elintarvikkeiden maahantuonti

Ensisaapumisvalvonnalla tarkoitetaan toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen tuotavien eläinperäisten elintarvikkeiden valvontaa. Vuoden 2008 toukokuusta alkaen ensisaapumisvalvonta valtiollistettiin ja järjestämisvastuu siirtyi kunnilta Eviralle. Vantaa solmi tuolloin Eviran kanssa sopimuksen ensisaapumisvalvonnan suorittamisesta alueellaan. Evira irtisanoi sopimuksen 1.7.2011 alkaen ja alkoi hoitaa valvontaa itse.

Vantaalla on 15 rekisteröityä elintarvikkeiden maahantuontikohdetta, joihin tehdään v. 2018 Eviran riskiluokitusohjeen mukaisesti kahdeksan tarkastusta.

10.10 Takaisinvedot ja RASFF-ilmoitukset

Evira lähettää kiireelliset, terveydelle vaarallisten ja määräysten vastaisten elintarvikkeiden takaisinvetoilmoitukset kuntiin. Tuotevirhe on voitu havaita joko Suomessa tai muualla Euroopassa, jolloin ilmoitus tulee RASFF-järjestelmän (Rapid Alert System for Food and Feed) kautta.

Jos tuotteen ilmoitetaan olleen valmistettu, varastoitu, myynnissä tai tarjolla Vantaalla, ollaan yhteydessä asianomaiseen elintarviketoimijaan ja seurataan kuinka ilmoitusta koskevien elintarvikkeiden takaisin veto ja hävittäminen tulee suoritetuksi. Joissakin tapauksissa viranomainen tekee elintarvike-erästä hylkäys- ja hävittämispäätöksen.

10.11 Pakkausmerkinnät

Elintarvikkeiden pakkausmerkinnät on tehty kuluttajan avuksi, eivätkä ne saa johtaa kuluttajaa harhaan elintarvikkeen tai sen ominaisuuksien tai siihen muutoin liittyvien seikkojen suhteen. Kuluttajavalituksista ja takaisinvedoista merkittävä osa liittyy pakkausmerkintöihin.

Euroopan parlamentti ja neuvosto on antanut asetuksen 1169/2011/EY elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle (ns. elintarviketietoasetus). Asetuksen siirtymäaika yleisten merkintävaatimusten osalta päättyi 13.12.2014. Elintarviketietoasetus säättää useita uusia tarkennuksia pakkausmerkintöihin, joista oleellisemmat liittyvät pakkausmerkintöjen luettavuuteen, pakollisiin lisätietoihin, elintarvikkeen nimeen, ainesosaluetteloon, allergioita ja intoleransseja aiheuttaviin aineisiin ja vähimmäissäilyvyysaikaan. Myös elintarvikkeen alkuperämaan tai lähtöpaikan merkintävelvoite laajenee. Elintarviketietoasetuksen myötä ravintoarvomerkinnot tulivat pakollisiksi pakattuihin elintarvikkeisiin 13.12.2016. Vantaalla pakkausmerkintöjen on oltava sekä suomen- että ruotsin kielellä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetusta, jolla säädetään elintarviketietojen antamisesta pakkaamattomista elintarvikkeista, on alettu soveltaa 1.4.2015. Tämä koskee sekä vähittäismyyntipaikkoja että tarjoilupaikkoja. Pakkaamattomista elintarvikkeista on vähittäismyyntipaikassa annettava seuraavat tiedot: allergiaa ja yliherkkyyttä aiheuttavat aineet, elintarvikkeen nimi, ainesosat, alkuperämaa (ei koske tarjoilupaikan valmistaman aterian liha-ainesosaa) sekä tarvittavat käyttö- ja säilytysohjeet.

1.6.2017 astui voimaan Maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden elintarvikkeiden alkuperämaan ilmoittamisesta (218/2017) asetus on voimassa 1.6.2017 - 31.5.2019. Asetuksella säädetään elintarvikkeen ainesosana käytetyn lihan alkuperämaan, maidon alkuperämaan sekä maitotuotteiden ainesosana käytetyn maidon alkuperämaan ilmoittamiseen loppukuluttajalle tai suurtaloudelle tarkoitettujen valmiiksi pakatuissa elintarvikkeissa, joita on valmistettu Suomessa. Tämä asetus laajentaa ja tiukentaa nykyistä alkuperämaan ilmoitusvelvollisuutta pakkausmerkinnöissä ja vaatii lisävalvontaa.

Vuonna 2018 valvonnassa jatketaan muutosten toimeenpanon valvontaa.

10.12 Kontaktimateriaalit

Kontaktimateriaaleilla tarkoitetaan materiaaleja ja tarvikkeita, jotka ovat joko suoraan tai välillisesti kosketuksessa elintarvikkeen kanssa. Kontaktimateriaaleja ovat esimerkiksi elintarvikkeiden pakkausmateriaalit, keittiövälineet, elintarviketeollisuuden laitteet ja kertakäyttökäsineet. Materiaaleista ja tarvikkeista ei saa siirtyä elintarvikkeeseen ainesosia, jotka voivat vaarantaa terveyttä tai aiheuttaa elintarvikkeeseen muutoksia tai ominaisuuksien heikentymistä.

Kontaktimateriaaleja markkinoille saattavien toimijoiden pitää ilmoittaa toiminnastaan sijaintikuntansa elintarvikevalvontaviranomaiselle. Kontaktimateriaalien säädöstenmukaisuutta valvotaan muun elintarvikevalvonnan yhteydessä elintarvikkeita valmistavissa laitoksissa ja myös muissa elintarvikkeiden valmistus- ja myyntipaikoissa. Vantaalla on lisäksi toimijoita, joilla ei ole muita elintarvikkeisiin liittyviä toimintoja kuin kontaktimateriaalit. Nämä toimijat on saapuneiden ilmoitusten mukaisesti lisätty valvontakohderekisteriin ja kohteiden suunnitelmallinen valvonta on aloitettu vuonna 2013. Kontaktimateriaalitoimijoiden suunnitelmallinen valvonta jatkuu taulukon 9 riskiluokituksen mukaisesti vuonna 2018.

Taulukko 9. Kontaktimateriaalitoimijoiden suunnitelmallinen valvonta

Kuti-toimintatyyppi Riskiluokka (RL)	Kohde lukumäärä	Tarkastuksia / vuosi / kohde (tarkastuksen kesto h)	Tarkastettavat kohteet (lkm/vuosi)
		Evira	YTE:n suunniteltu
Kontaktimateriaalitoimijat (E1011) RL 1-2	14	0,35-0,5 (1-3)	3

10.13 Ravintolisät

Ravintolisillä tarkoitetaan elintarvikkeita, joiden tarkoituksena on täydentää tavanomaista ruokavaliota ja joilla on yhden tai useamman ravintoaineen kanssa ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus. Koostumuksensa puolesta ne ovat kuitenkin elintarvikkeita, joita säätelee elintarvikelaki.

Ravintolisien valvonnassa keskitytään koostumuksen (ainesosien ja niiden määrän sallittavuus), merkintöjen (ravintolisäasetuksen mukaiset merkinnät) sekä ravintolisäilmoitusten valvontaan. Ravintolisien vaatimustenmukaisuus voidaan todentaa pakkausmerkintä-, resepti- ja asiakirjatarkastuksin sekä tarvittaessa analyysi- tai omavalvontatodistuksin. Ravintolisissä esiintyvät puutteet koskevat useimmiten koostumusta tai pakkausmerkintöjä ja niistä tehdäänkin vuosittain useita takaisin vetoja. Ravintolisien markkinoinnissa käytetyt terveystieteet kuuluvat myös valvonnan piiriin. Vantaalla on sekä ravintolisien maahantuontia, varastointia että valmistusta.

10.14 Näytteenotto

Ympäristöterveydenhuollon näytteenottosuunnitelmassa on huomioitu EU:n (mikrobikriteeriasetus 2073/2005) ja kansallisen lainsäädännön (MMM 3/EEO/2000 hygienialain mukaisten näytteiden ottaminen) vaatimukset sekä Eviran ohjeistus (10502/1 Elintarvikkeiden mikrobiologinen näytteenotto ja analyysit, 10501/1 Elintarvikkeiden mikrobiologiset vaatimukset, komission asetuksen (EY) No 2073/2005 soveltaminen).

Näyte voi koostua useammasta osanäytteestä. Näytteenotto on joko satunnaisotantaan perustuvaa, valikoivaa (esim. korkeariskinen tuote, epätydyttävät tuotanto-olosuhteet) tai epäilyyn perustuvaa näytteenottoa (esim. ruokamyrkytys epäily tai -epidemia). Viranomaisnäytteenotossa täytetään itseäljennävä näytteenottotodistus-lomake, josta yksi osa jää näytteenottopaikkaan, toinen osa näytteenottajalle ja kolmas osa toimitetaan näytteen mukana laboratorioon. Näytteiden tutkimustulokset toimitetaan viranomaiselle ja toimijalle.

10.14.1 Projektit ja tasokartoitukset

Valvontaviranomainen tekee suunnitelmallista näytteenottoa liittyen seuranta- ja valvontatutkimuksiin, joilla arvioidaan omavalvontajärjestelmän toimivuutta, elintarvikehuoneiston hygieenistä tasoa, elintarvikkeiden laatua ym. Seurantatutkimuksissa kerätään tietoa analysoitavien mikrobien tai kemiallisten aineiden esiintyvyydestä tai elintarvikkeiden saastumisasteesta, mutta seurantaan ei liity valvontatoimenpiteitä. Valvontatutkimuksissa tulosten perusteella ryhdytään tarvittaviin valvontatoimenpiteisiin.

Pääosin elintarvikevalvonnassa toteutetaan valvontatutkimusprojekteja. Projektitulosten perusteella puututaan elintarvikehuoneistojen rakenteisiin tai toimijoiden toimintatapoihin. Jos näytetulos on heikko, toimijaa neuvotaan, jonka jälkeen otetaan uusintanäytteet toimijan kustannuksella.

Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen voi projekteissa olla tapauksesta riippuen toimijalle maksullista tai ilmaista. Näytteenoton yhteydessä voidaan suorittaa myös tiettyyn toimintaan kohdistuvaa valvontaa. Vuoden 2018 kohdennetun näytteenoton suunnitelma on esitetty taulukossa 10. Näytteenottoprojekteja on suunniteltu yhdessä MetropoLabin, Helsingin ja Espoon kaupunkien sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa ja yhteisistä projekteista laatii vetovastuussa oleva valvontayksikkö raportin. Lisäksi Vantaan tuloksista laaditaan oma suppeampi yhteenveto.

Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan lisäksi Eviran tai muun ulkopuolisen tahon organisoimiin kartoituksiin suorittamalla pyydettyä näytteenottoa. Näistä alueellisista, valtakunnallisista tai kansainvälisistäkin seuranta tutkimuksista saadaan usein tieto vasta toimintavuoden aikana.

Taulukko 10. Suunnitelmallinen näytteenotto projekteissa vuonna 2018

Elintarvike	Valvontakohde	Analyysit	Näytemäärä	Kustannukset	Ajankohta
Pintapuhtaus	Tarjoilupaikat	Mikrobiologiset	102 kpl	Toimija/ Viranomainen	2017-2018
Gluteenittomina myytävien/ tarjoiltavien tuotteiden testaus	Tarjoilupaikat, pienet vähittäismyyntipaikat	Gluteeni	10 kpl	Viranomainen	2018
Pohjoismaainen gluteenihanke	Gluteenittomina myytävät tuotteet	Valvonta, analyysi	1-10 kpl	Viranomainen	syksy 2018-2019
Salmonellan ja kampylobakteereiden esiintyvyys raaissa broilereissa	Tarjoilupaikat ja pienet vähittäismyymälät	Mikrobiologiset	20-30kpl	Toimija	2018
Sushi	Vähittäismyymälöiden "sushibaarit"	Mikrobiologiset	10 kpl	Viranomainen	2018

Projektikohtaisesti laaditaan projekti- ja analyysisuunnitelmat sekä tarvittaessa ohjeet ja lomakkeet elintarvikenäytteenottoon ja olosuhde- tai prosessivalvontaan näytteenoton yhteydessä. Laboratoriopalveluiden kilpailutus on parhaillaan käynnissä. Projektinäytteet tutkitaan laboratoriossa, jonka kanssa valvontayksiköllä on palvelusopimus. Projektien analyysisuunnitelmat ovat valvontasuunnitelman liitteessä 2.

10.14.2 Omavalvonnan toimivuuden arviointi

Viranomainen suorittaa pistokoeluonteista näytteenottoa toimijoiden omavalvonnan toimivuuden arvioimiseksi. Suuremmille laitoksille on laadittu laitoskohtaiset näytteenottosuunnitelmat, minkä lisäksi niissäkin otetaan tarvittaessa myös muita näytteitä. Vuonna 2018 laitoksista on suunniteltu otettavan viranomaisnäytteitä 50 kpl. Pienemmissä kohteissa näytteitä voidaan ottaa tarkastuksen yhteydessä, havaittaessa elintarvikkeissa tai niiden käsittelyssä puutteita tai jos toimijan omavalvontaan ei kuulu riittävästi tai lainkaan näytteenottoa. Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen on tällöin toimijalle maksullista.

10.14.3 Näytteenotto ruokamyrkytys epäilyissä ja valituksissa

Ruokamyrkytys epäilyjen ja -epidemioiden sekä kuluttajavalitusten perusteella otetaan näytteitä, mutta niiden määrää on ennakkoon mahdoton arvioida tarkasti. Vuosittain ruokamyrkytys epäilyjä ja valituksia on molempia elintarvikevalvonnan tietoon tullut 60–90. Tapaukset selvitetään viipymättä ja ruokamyrkytys epäily- ja epidemianäytteiden tutkimuksista sovitaan yhteistyössä laboratorion kanssa. Näytteeksi voidaan ottaa sekä valmiita elintarvikkeita, raaka-aineita tai puhtausnäytteitä pinnoilta. Valitus- ja ruokamyrkytystapauksissa tarkastus, näytteenotto ja näytteiden tutkiminen on toimijalle maksutonta.

Valitusten johdosta on vuosittain tutkittu 5-15 näytettä. Ruokamyrkytysnäytteissä vuosittainen vaihtelu on ollut hyvin suurta ja vaihdellut 5-50 tutkitun näytteen välillä. Ruokamyrkytyksissä tutkitaan tavallisesti useita näytteitä tapausta kohden, kun aiheuttajasta on harvoin varmuutta. Aina ilmoitus ruokamyrkytys epäilystä ei johda näytteenottoon. Näin on esimerkiksi silloin jos sairastuneita on vain yksi, vaikka epäiltyä ruoka olisi nauttinut lukuisa joukko ihmisiä tai jos kyseessä on yhteen perheeseen rajoittunut epidemia ja tartunnan epäillään levinneen henkilöstä toiseen, eikä elintarvikkeiden välityksellä. Epidemiaselvityksistä on kerrottu tarkemmin valvontasuunnitelman yleisessä osassa kohdassa, jossa on erityistilanteisiin varautumisesta.

10.15 Valvontaprojektit

Näytteenottoa sisältävien projektien lisäksi voidaan toteuttaa pelkästään tarkastuksen sisältäviä projekteja. Projektitarkastukset voidaan suorittaa erillisinä tarkastuskäynteinä, jolloin tarkastuksista ei veloiteta toimijaa tai ne voidaan yhdistää suunnitelmallisen valvonnan tarkastukseen, jotka ovat toimijalle maksullisia.

10.16 Valvonnan painopistealueet

Vuoden 2018 painopistealueita ovat:

- valvonnan tehtäväkentän kokonaistarkastelu ja muutostarpeiden arviointi tiimissä
- valvontakohdetietojärjestelmän ja keskitetyn tietojärjestelmän tietojen yhdenmukaisuus
- ristiintarkastukset ja Oiva-arvioiden vertailut
- painopisteiksi valittujen Oiva-rivien tarkastaminen mm. 6.4 jäädytys, 15.1 elintarvikkeiden vastaanottaminen, 15.3 elintarvikkeiden noutojen ja toimitusten olosuhteet, 18.1 oiva-raportin esilläpito

Lainsäädäntö

Elintarvikelaki (23/2006)

Yleinen elintarvikevalvonta-asetus (178/2002/EY)

Valvonta-asetus (882/2004/EY)

Elintarvikehygieniasetus (852/2004/EY)

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus (853/2004/EY)

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus (854/2004/EY)

Valtioneuvoston asetus elintarvikevalvonnasta (420/2011)

MMM:n asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta (1368/2011)

MMM:n asetus ilmoitettavien elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011)

MMM:n asetus laitosten elintarvikehygieniasta (795/2014)

MMM:n asetus ensisaapumistoiminnasta (118/2006)

MMM:n asetus hygienialain mukaisten näytteiden ottamisesta (3/EEO/2000)

MMM:n asetus raakamaidon tuotannon ja luovutuksen elintarvikehygieniasta (699/2013)

MMM:n asetus erityisruokavaliomista (121/2010)

KAs (EY) N:o 2073/2005 elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista

MMM:n asetus ravintolisistä (78/2010)

Euroopan Komission asetus vitamiinien ja kivennäisaineiden ja niiden muotojen luetteloista, joita voidaan lisätä elintarvikkeisiin, ravintolisät mukaan luettuina (1170/2009/EY)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä (1924/2006/EY)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin (1925/2006/EY)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista (1935/2004/EY)

Komission asetus elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden hyvistä tuotantotavoista (2023/2006/EY)

Komission asetus elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista muovisista materiaaleista ja tarvikkeista (10/2011/EU)

Komission direktiivi elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvista muovisista tarvikkeista (72/2002/EY)

EPNAs elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (1169/2011/EY)

MMM:n asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014)

Valtioneuvoston asetus elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä, VNa 1365/2011

STM:n asetus elintarvikehuoneistoissa työskenteleviltä vaadittavasta elintarvikehygieenisestä osaamisesta ja osaamisen testaamisesta (1115/2001)
Valtioneuvoston asetus eräistä elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista (1258/2011)
Valtioneuvoston asetus eräistä elintarvikevalvonnan maksuista (1040/2007)
Valtioneuvoston asetus elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevistä laboratorioista (152/2015)

Liite 2. Analyysit elintarvikevalvonnan näytteenottoprojekteissa 2018

Pintapuhtaus (alustavasti suunnitellut analyysit, suunnitelma tarkentuu myöhemmin)

- Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
- Enterobakteerit

Broileri

- Salmonella
- Kampsylobakteeri

Sushi

- Alustava aistinvarainen arviointi
- Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
- *Bacillus cereus* -ryhmän bakteerit
- *Staphylococcus aureus*
- *Listeria monocytogenes*

Gluteenittomina myytävien / tarjoiltavien tuotteiden testaus

- Gluteeni

11 ELÄINTEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN VALVONTA

11.1 Taustaa

Eläinlääkintähuoltolain 765/2009 10 §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä eläinlääkintähuoltolaissa tarkoitetusta eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoitusta suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut.

Kunnan suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma (Evira laatii) ja alueellinen suunnitelma (aluehallintovirasto laatii), ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Aluehallintovirasto ohjaa kunnan suunnitelman laatimista sekä valvoo ja arvioi sen toteutumista.

11.2 Tehtävänjako kaupungineläinlääkärien välillä

1. kaupungineläinlääkäri, esimiestehtävät, kiireelliset eläintauti- ja eläinsuojelutehtävät tarvittaessa.
2. kaupungineläinlääkäri, elintarvike- ja terveysvalvonta, kotieläinten terveyden- ja sairaanhoito, sivutuote-, kiireelliset eläintauti- ja eläinsuojelutehtävät tarvittaessa.
3. kaupungineläinlääkäri, elintarvike- ja terveysvalvonta, kotieläinten terveyden- ja sairaanhoito, sivutuotevalvonta, vastaanottotoimintaan liittyvät esimiestehtävät, kiireelliset eläintauti- ja eläinsuojelutehtävät tarvittaessa.
4. kaupungineläinlääkäri, elintarvike- ja terveysvalvonta, sivutuote-, kiireelliset eläintauti- ja eläinsuojelutehtävät tarvittaessa.

Valvontaeläinlääkäri, eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonta, sivutuotevalvonta.

Henkilökunnan pätevyys varmistetaan virkavalinnan yhteydessä pyytämällä nähtäviksi tarpeelliset alkuperäiset tutkintotodistukset.

11.3 Täydennyskoulutussuunnitelma

Eläinlääkärien täydennyskoulutussuunnitelma on kuvattu ympäristöterveydenhuollon yhteisestä valvontasuunnitelmasta.

11.4 Tietojärjestelmäkuvaus

Vantaan kaupungin eläinlääkintähuollon viranomaistehtävät kirjataan Digian Tarkastaja-ohjelmaan, joka on kuvattu ympäristöterveydenhuollon yhteisessä valvontasuunnitelmassa.

Kaupungin pieneläinvastaanotolla on käytössä sähköinen potilasohjelmisto.

Lisäksi eläinlääkintähuollossa käytetään valtakunnallisia rekistereitä, kuten Elvis. Eläinten ja eläinperäisten tuotteiden sisämarkkinakaupassa käytetään EU-komission ylläpitämää TRACES -järjestelmää.

11.5 Viestintä

Viestinnän vastuuhenkilöt sekä erityistilanneviestintä on kuvattu ympäristöterveydenhuollon yhteisen valvontasuunnitelman luvussa 6.

Merkittävistä eläintauteihin liittyvistä tapahtumista tiedottavat valtion viranomaiset.

11.6 Painopistealueet

Eviran laatimassa valtakunnallisessa eläinten terveyden- ja hyvinvoinnin valvontaohjelmassa on vuodelle 2017 useita painopistealueita.

Uutta tai hiljattain uusittua lainsäädäntöä koskevat painopistealueet ovat uudistetun eläintautilain toimeenpano, uudistetun eläinten lääkitsemistä ja lääkkeiden luovutusta koskevan lainsäädännön toimeenpano. Uudistetun eläinsuojelulain toimeenpano on siirretty vuoden 2018 painopistealueeksi.

Kuntatasolla uudistuvan lainsäädännön ja ohjeistuksen toimeenpano tarkoittaa käytännössä uuden lainsäädännön noudattamista tarkastuksilla ja riittävien resurssien varaamista uuteen lainsäädäntöön ja ohjeisiin perehtymiseen sekä mahdollisissa koulutuksissa käymiseen.

Painopistealueista uuden tietojärjestelmän Elvi:n käyttöönotto on siirretty vuodelle 2018. Tällä hetkellä Elvi on Elintarviketurvallisuusviraston ja aluehallintovirastojen käytössä. Tarkoituksena kuitenkin on, että sovelluksen käyttö laajennetaan kuntiin. Elvissä on eläinlääkäri-, eläinkuljettaja-, eläinvälittäjä- ja lääkevalmisterekisterit. Lisäksi Elviin tullaan tallentamaan virkatoimituksia, tautitapauksia, tautivastustusohjelmat (MV:n, CAE:n ja Scrapien osalta), luvan- ja ilmoituksenvaraiset eläinten pitopaikat sekä rajoittavat määräykset. Täydentävien ehtojen tarkastukset tallennetaan omalla sovelluksellaan, jonne kirjaudutaan toistaiseksi Eliten kautta. Elvi kytkeytyy kohde- ja asiakastietojärjestelmään ja jatkossa myös eläinrekistereihin, rokotusrekisteriin ja Kartturiin tautitapausten käsittelyn helpottamiseksi. Kuntatasolla käyttö pysynee vähäisenä, ellei valtionhallinto yritä siirtää tietojärjestelmään liittyviä kirjauksia kuntien hoidettavaksi.

Painopistealueena on myös kattavan ja riskiperusteisen sivutuotevalvontasuunnitelman toimeenpano. Evira tekee suunnitelman, joka on toteutettava kunnan toimesta. Erityisesti on mainittu annettujen seuraamusten ja korjaamistoimenpiteiden varmistaminen sekä kuolleiden lampaiden säädösten mukaisen hävittämisen tehostaminen.

11.7 Eläinten terveydenhoito

11.7.1 Vantaan ympäristölautakunnan vahvistamat klinikkamaksut

Vantaan kaupungin klinikkamaksu on hyväksytty ympäristölautakunnassa 21.5.2014. Klinikkamaksun suuruus on 13,00 €.

11.7.2 Eläintenpitopaikat

Vantaalla on arviolta noin 25 000 pienikokoista seura ja harrastuseläintä (arvio yksi eläin joka kahdeksannella asukkaalla). Eläintenpitopaikkoja (talli, lampola tms.) on ympäristökeskuksen tiedossa 76 kappaletta. Maidontuotantotiloja on enää yksi. Lampoloita Vantaalla on kaksi.

11.7.3 Eläinlääkintäpalvelut virka-aikana

Vantaan kaupungin ympäristökeskus huolehtii alueellaan virka-aikana vuonna 2018 pieneläinten peruseläinlääkäripalveluista sekä kiireellisen eläinlääkäriavun antamisesta. Kiireettömät suurelänkäynnit sekä kiireellinen suurelainten eläinlääkäriapu hankitaan Porvoon kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Vantaan kaupungin palveluksessa olevista virkaeläinlääkäreistä kaksi osallistuu potilastyöhön. Vastaanotolla on arkisin virka-aikana vakituinen eläintenhoitaja.

Kaupungin eläinlääkäriavustaanotolla käy vuodessa hieman alle 5000 pieneläinpotilasta (klinikkamaksun maksavia asiakkaita on vuosittain noin 4500). Potilasmäärät vuosina 2011–2019 on esitetty taulukossa 11. Vastaanotto on valmistunut vuonna 2001 ja se sijaitsee samassa rakennuksessa muun ympäristöterveydenhuollon kanssa. Vastaanotolla on kaksi erillistä tutkimushuonetta, toimenpidehuone esim. hammaskivenpoistoon, leikkaussali, laboratorio, röntgenkuvaukseen varatut tilat, välinehuolto, toimisto, pakastehuone, siivousvälinevarasto sekä kaksi heräämishuonetta potilaille. Asiakkaille vastaanotolla on odotustila sekä WC ja henkilökunnalle sosiaalityttilat pukuhuone, suihku, wc ja taukotilat. Taukotilassa on mahdollisuus yöpyä ja laittaa ruokaa. Lisäksi on varastotilaa lääkkeille ja tarvikkeille.

Taulukko 11. Potilasmäärä vuosina 2012–2020

vuosi	potilaita
2017–2020	4800
2016	4633
2015	4445
2014	4801
2013	4620
2012	4748

Arkiaamupäivinä klo 8.30–11.00 eläintenhoitaja huolehtii puhelimeen vastaamisesta, neuvoo asiakkaita sekä varaa aikoja. Toinen ajanvarauspuhelinaika on arkisin klo 17–18, tästä huolehtivat päivystysohittajat.

Aamupäivisin hoidetaan erittäin kiireelliset potilaat, jos kaupungineläinlääkäri on paikalla toimipisteessä. Jos kaupungineläinlääkäri ei muulta valvontatyöltään ehdi paikalle, potilas ohjataan yksityisille eläinlääkäriasemille.

Vastaanoton virka-aikaiset potilaat hoidetaan pääsääntöisesti ajanvarauksella klo 12–16. Kaupungineläinlääkärit huolehtivat perustason terveyden- ja sairaudenhoidosta (esim. rokotukset, terveystarkastukset, perussisätautipotilaat, kissojen ja koirien kastrootiot, sterilaatit, kasvainten poistot). Ilmapäivisin klo 12–16 kiireelliset potilaat hoidetaan mahdollisuuksien mukaan tai ne ohjataan yksityisille eläinlääkäriasemille.

Vastaanotolla käy siivooja joka arkiaamu. Eläintenhoitaja huolehtii eläinlääkintään käytettävien laitteiden ylläpidosta ja puhtaanapidosta.

11.7.4 Eläinlääkintäpalvelut päivystysaikana

Virka-ajan ulkopuolella Vantaa huolehtii pieneläinten kiireellisen eläinlääkäriavun tarjoamisesta. Muiden kuin pieneläinten kiireellisestä hoidosta on sopimus Porvoon kaupungin kanssa. Vastavuoroisesti Vantaan kaupunki hoitaa päivystysaikaiset Porvoon alueen (Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Pornainen, Porvoo ja Sipoo) pieneläimet.

Vantaan kaupungin pieneläinpäivystys on virallisesti arkisin klo 17–07 ja viikonloppuisin perjantaista klo 17 maanantaiaamuun klo 07. Viime vuodet arki-illan potilas-/päivystystyö on aloitettu jo klo 15–17. Päivystyksestä huolehtivat useimmiten ulkopuoliset sopimuseläinlääkärit, kahdella potilastyötä tekevällä kaupungineläinlääkärillä on kuitenkin päivystysvelvollisuus. Päivystysaikana eläintenhoitaja on paikalla arkisin klo 17–22, lauantaisin klo 12–19 ja sunnuntaisin sekä pyhinä klo 12–19.

Päivystyseläinlääkärien ringissä on noin 10 eläinlääkärää. Päivystävien eläinlääkärien ammatinharjoitus oikeus tarkastetaan Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran eläinlääkärirekisteristä. Päivystyshoitajien ringissä on vaihteleva määrä hoitajia, yleensä n. 7–10 kappaletta. Vuorot jaetaan etukäteen puoleksi vuodeksi kerrallaan.

Päivystävällä eläinlääkärillä on käytössään auton lämmitystolppa. Autotallia ei ole, mutta eläinlääkäri toimii vain vastaanotolla hoitaen pieneläimiä, joten autossa ei tarvitse säilyttää lääkkeitä ja hoitotarvikkeita hyötyeläinten ja hevosten hoidon varalta.

11.7.5 Yksityinen eläinlääkintäpalvelujen tarjonta

Kaupungin oman vastaanoton lisäksi Vantaan alueella toimii toistakymmentä pieneläinlääkärää tai -vastaanottoa. Kaksi eläinlääkäriasemaa päivystää ympärivuorokautisesti ja muut yksityiset ovat avoinna arkisin klo 8–20 välillä, osa asemista on avoinna lauantaisin. Yksityiset eläinlääkäriasemat tarjoavat osa varsin korkeatasoista palvelua, tarjoten lähes kaikki tarvittavat tutkimus- ja hoitomahdollisuudet. Vantaalaiset pieneläinten omistajat käyttävät paljon myös lähialueen, etenkin Helsingin ja Espoon yksityisten eläinlääkäriasemien palveluja. Yksityisten eläinlääkäriasemien aukioloajat vaihtelevat välillä 7.30–22.00. Osalla on käytössä osan päivää päivystys ilman ajanvarausta. Suuremmat yksityiset eläinlääkäriasemat ovat avoinna osan aikaa päivässä myös viikonloppuisin ja pyhinä.

11.7.6 Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Vantaan kaupungin eläinlääkäreillä ei ole terveydenhuoltosopimuksia vantaalaisten tuotantotilojen kanssa. Vantaan kaupungin alueella sijaitseva nautatila on solminut terveydenhuoltosopimuksen Helsingin yliopiston Saaren klinikan kanssa. Jatkossa asiakkaita ohjataan ottamaan yhteyttä Porvoon suurelänpraktikoihin, joilta tarvittaessa saa terveydenhuoltopalvelua.

11.8 Eläinten terveyden valvonta

11.8.1 Eläintautivalmius

Äkillisessä tautipurkauksessa AVI:n ohjauksessa tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtyy ensisijaisesti valvontaeläinlääkäri ja tarvittaessa sijaisena toimivat 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri. Praktiikka hoidetaan poikkeusolosuhteissa normaaliin tapaan. Jos tarpeen, kiireettömät ajanvaraukset perutaan.

11.8.2 Eläintautitapaus

Jos epäillään tarttuvaa eläintautia, ryhtyy valvontaeläinlääkäri tarvittaessa yhdessä muiden kaupungineläinlääkäreiden kanssa lainsäädännön edellyttämiin kiireellisiin toimenpiteisiin (näytteenotto, rajoittavat määräykset). Epidemiologinen selvitys sekä toimenpiteet taudin saneeraamiseksi ovat kiireettömämpiä tehtäviä ja tarvittaessa näihin toimenpiteisiin osallistuvat kaikki eläinlääkärit. Pääasiassa toimenpiteistä vastaa valvontaeläinlääkäri 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri avustaessa tarvittaessa.

Mahdolliset uusintatarkastukset ja uudet näytteenotot pyrkii valvontaeläinlääkäri hoitamaan loppuun 2. tai 3. kaupungineläinlääkäriin avustaessa tarpeen mukaan.

11.8.3 Eläinten ja ihmisten välillä tarttuvat taudit

Koska Vantaan kaupungin eläimistä merkittävä osa on pienikokoisia seura- ja harrastuseläimiä, aiheuttaa raivotautiepäily todennäköisimmin toimenpiteitä. Tavallisimmassa tapauksessa ihmistä puree ulkomailta tuotu koira. Puremasta ilmoittaa terveydenhuolto tai henkilö jota on purtu. Jos eläimen omistajasta on riittävät tiedot, selvitetään eläimen kliininen kunto ja rokotushistoria mahdollisimman nopeasti. Jos epäillään kliinistä raivotautia, lopetetaan eläin ja lähetetään se Eviraan tutkittavaksi raivotaudin varalta.

Vantaan tuotantoeläimillä todettu tai epäilty *Salmonella*, EHEC tai pernarutto -löydös aiheuttaa myös toimenpiteiden aloittamisen. Lintuinfluenssaan liittyvä siipikarjan ulkonapitokielto on työllistänyt jonkin verran.

Eläintautilaista ja sen nojalla annetuista säädöksistä löytyy yksityiskohtaiset ohjeet eri eläintautitapauksissa aloitettaville toimenpiteille. Lisäksi eläintautitapauksessa ohjausta saadaan aluehallintovirastosta ja Evirasta.

11.8.4 Varosuunnitelmien laadinta ja ylläpito

Toimenpiteet on kuvattu Vantaan ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelmassa. Ohjeiden päivitystä jatketaan vuonna 2017. AVI:n valmiussuunnitelma eläintautien torjumiseksi löytyy omana kansionaan G-asemalta ympäristöterveyden valvontakohdasta.

11.8.5 Valmiuskoulutus

Vantaan kaupungineläinlääkärit eivät toimi valmiuseläinlääkäreinä.

11.8.6 Ilmoitusmenettelyt eläinlääkintä- ja terveydenhuoltoon

Ilmoitusmenettelyt tehdään Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 1010/2013 eläintautien ilmoittamisesta ja mikrobikantojen toimittamisesta mukaisesti.

Hoidetuista potilaista koostetaan myös kuukausi-ilmoitukset, jotka toimitetaan aluehallintovirastoon. Samassa lomakkeessa ilmoitetaan kuukausittain ilmoitettavat eläintaudit.

11.8.7 Terveysvalvontaohjelmat, kirjanpito

Maedi-visna ja scrapie-valvontaa on suoritettu yhdessä lampolassa. Vapaaehtoinen scrapievalvonta on loppunut Suomen saatua kesällä 2016 Euroopan komissiolta tunnustuksen maana, jolla on mitättömän alhainen scrapien riski. Maedi-visna –valvontaa jatketaan entiseen tapaan näytteenotoin kolmen vuoden välein.

Vantaan nautatiloilta pyydetään tarvittaessa selvityksiä kotiteurastettujen nautojen BSE-näytteenotosta. Kotiteurastuksia koskevia ilmoituksia ei ole tullut, tarvittaessa ne arkistoidaan.

Terveysvalvontaohjelmia koskevat tiedot arkistoidaan mappeihin. Tiloilla tehdyt käynnit ja näytteenotot merkitään Tarkastaja-ohjelmaan.

Jos terveysvalvontaohjelmia ei noudateta, otetaan yhteyttä toiminnanharjoittajaan ja tarvittaessa lisäohjeita pyydetään aluehallintovirastolta.

11.8.8 Eläintautikartoitukset

Eläintautikartoituksiin liittyviä näytteenottopyyntöjä muilta viranomaisilta tulee satunnaisesti. Näytteet ottaa ensisijaisesti valvontaeläinlääkäri, tarvittaessa 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri avustavat.

11.8.9 Vesiviljely

Vantaalla ei ole tiedossa toimivia vesiviljelylaitoksia.

11.8.10 Kyyhkyslaket

Vantaalla sijaitsee ainakin yksi kyyhkyslakka, jossa aiempina vuosina on todettu new castlen -tautia. Harrastelintujen pitopaikat on hyvä olla tiedossa mahdollisten tautitapausten selvittämisen nopeuttamiseksi.

11.8.11 Muu tautivalvonta ja näytteenotto

Eviran pyynnöstä tehtävästä näytteenotosta vastaa pääasiassa valvontaeläinlääkäri, tarvittaessa 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri avustavat. Tulokset välitetään oikealle taholle ja alkuperäiset tulokset arkistoidaan mappiin Eläntaudit ja Eläintautitulokset valvontaeläinlääkäriin huoneeseen 3.69. Näytteenotot merkitään Tarkastaja-ohjelmaan.

Vantaalaisilta tuotantoeläimilöiltä lähtee eläimiä erilaisiin eläinnäyttelyihin sekä esimerkiksi keinosiemennysasemalle. Tapauksiin liittyy ylimääräisiä eläintautinäytteitä.

Näytteenotossa toimitaan näytteenottopyynnön mukana tulleen ohjeistuksen mukaan.

Vantaalla toimii muutamia mehiläistarhaajia. Esikotelomädän leviämisen ehkäisemiseen liittyviin toimenpiteisiin on ryhdytty ja toimenpiteitä jatketaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

11.8.12 Keinollinen lisääntyminen

Vantaalla ei ole valvonnan piiriin kuuluvia nautojen, sikojen tai hevosten keinolliseen lisääntymiseen liittyviä kohteita.

11.8.13 Sivutuotevalvonta

Sivutuotelainsäädäntö muuttui kun 1.7.2015 astui voimaan kansallinen sivutuotelainsäädäntö. Sen myötä sivutuotetoimijoiden rekisteröintiin, hyväksymiseen ja tarkastamiseen liittyviä toimintoja siirtyi aluehallintovirastosta kuntien tehtäväksi. Aluehallintoviraston rooli on jatkossa ohjata lain toimeenpanoa alueellisesti ja Eviran rooli on toimia valtakunnallisena ohjaajana sekä suorittaa osaltaan valvontaa.

Käytännössä valvontaeläinlääkäri valvoo Vantaan alueella toimivia sivutuotelaitoksia ja tekee niihin valtakunnallisen valvontasuunnitelman mukaiset tarkastuskäynnit sekä rekisteröi tai hyväksyy ne uudet toimijat jotka kuuluvat kunnan tehtäviin. Lisäksi valvontaeläinlääkäri myöntää tutkimuskäyttöön tulevien sivutuotteiden luvat.

Elintarvikevalvonnan kohteissa sivutuotevalvonnasta vastaa elintarvikesaadöksiä valvova viranhaltija.

Sivutuotteiden hävitystapoja seurataan valvontakohteissa tehtävien muiden käyntien yhteydessä.

Jos lainsäädännön vastaisia menettelyitä tavataan, toimitaan uuden sivutuotelainsäädännön sisältävien hallinnollisten pakkokeinojen mukaisesti.

11.8.14 Tuonti- ja vientivalvonta

Eläinten vientivalvontaa ja näihin liittyviä todistuksia myöntää pääasiassa valvontaeläinlääkäri ja sijaisena tarvittaessa toimivat 2. ja 3. kaupungineläinlääkäri. Hevosten vientitarkastukset tehdään talleilla ja todistukset kirjoitetaan sähköisessä Traces – järjestelmässä. Pieneläinten vientitarkastukset tehdään pääsääntöisesti vastaanotolla, mutta kohdemaan vaatiessa kuljetuslaatikon sinetöintiä viranomaisen toimesta, tehdään tarkastus lentokentällä. Helsinki-Vantaan lentokentältä lähtee runsaasti eläimiä sekä toisiin jäsenvaltioihin että kolmansiiin maihin ja vientierien aikatauluista ja kohdemaan vaatimuksista johtuen tehdään tarvittaessa tarkastuksia myös muista kunnista lähtöisin oleville lemmikeille.

Eläinperäisten tuotteiden (ei elintarvikkeiden) tuontia ja vientiä valvotaan tarvittaessa. Vantaalla toimivien turkisnahka-alan toimijoiden vientitodistukset työllistävät edelleen ympäristökeskuksen väkeä. Vientitodistukset myöntää pääasiassa valvontaeläinlääkäri, muut kaupungineläinlääkärit avustavat tarpeen mukaan. Valvontaeläinlääkäri hoitaa myös vientitodistuksiin liittyvien varastojen säännöllisen valvonnan.

Tuontivalvontaa ja siihen liittyvää näytteenottoa tapahtuu satunnaisesti. Pääasiassa näitä tehtäviä hoitaa valvontaeläinlääkäri.

Kolmasmaatuontiin liittyvät yhteydenotot tulevat yleensä Helsinki-Vantaan lentokentän tullista. Tullille annetaan pääasiallisesti puhelinneuvontaa. Tulli tekee päätöksen asiaan liittyen, virka-apuna Tullille tarjotaan tarvittaessa eläinten lopetuksia lentokentän tiloissa.

Laittomasti maahantuoduille eläimille tehdään tarkastuksia. EU-alueelta laittomasti maahantuotujen eläinten osalta toimivaltainen viranomainen on Aluehallintovirasto ja kolmansista maista laittomasti maahantuotujen eläinten osalta Evira. Valvontaeläinlääkäri tai tarvittaessa sijaisena toimiva 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri tekee virka-apuna eläinten ja niiden asiakirjojen tarkastuksen.

Laittomaan maahantuontiin liittyvät tehtävät ovat viime vuosina lisääntyneet. EU-alueelta tuotujen eläinten tapauksia on vuosittain 10–15 tapausta ja kolmansista maista tuotuja yhdestä viiteen tapausta.

11.9 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Vuosittain tehdään noin 180–220 eläinsuojelukäyntiä/-tarkastusta ja tämän lisäksi 15 - 25 päätöstä, jotka eivät ole edellyttäneet tarkastusta. Päätöksiä ilman tarkastusta tehdään Löytöeläintalolle tuoduista huonokuntoisista eläimistä, jotka täytyy lopettaa eläinsuojelullisista syistä. Lisäksi päätöksiä ilman tarkastusta tehdään hylätyistä ja villiintyneistä eläimistä. Eläinsuojelulain mukaiset tarkastuskäynnit ja päätökset on esitetty taulukossa 12.

Taulukko 12. Eläinsuojelutarkastukset, -käynnit ja -päätökset 2012–2020

vuosi	tarkastus tai käynti / päätös lkm
2017–2020 (ennuste)	220 / 20
2016	219 / 18
2015	181 / 24
2014	189 / 20
2013	178 / 10
2012	190 / 17

Pääasiallisesti eläinsuojelutarkastuksia tehdään valitusten perusteella. Selkeästi suurin osa valituksista kohdistaa koirien ja kissojen pitoon. Hevosista valitetaan harvemmin.

Eläinsuojeluvalvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri. Valvontaeläinlääkäri tekee kaikki ilmoituksen varaisten toimijoiden (eläinkaupat, laajamittainen seura- ja harrastuseläintenpito) tarkastukset ja epäilyyn perustuvat tarkastukset. Valvontaeläinlääkärin poissa ollessa kiireellisiä eläinsuojelutarkastuksia tekevät ensisijaisesti 2. ja 3. kaupungineläinlääkäri. Valvontaeläinlääkäri ei osallistu potilastyöhön, joten jääviysongelmia tarkastuksilla ei synny.

11.9.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Pääasiassa valitukseen perustuvat eläinsuojelutarkastukset tehdään ennalta ilmoittamatta. Jos eläimen omistajaa on mahdotonta tavoittaa tai jos asian selvittelyyn tarvitaan nimenomaan omistajan läsnäoloa (pahoinpitelyepäily, riittävästä liikunnasta huolehtiminen), voidaan hänelle jättää kirjallinen yhteydenottopyyntö. Yksityishenkilön eläintenpitoon kohdistuvilla tarkastuksilla pyritään pitämään työturvallisuuden takaamiseksi kahta henkilöä. Yleensä eläinlääkärin mukana on terveystarkastaja.

Jos säädöksiä on rikottu, kuullaan omistajaa tarkastushetkellä. Omistajan vastine kirjataan tarkastuspöytäkirjaan, jonka omistaja allekirjoittaa. Jos omistaja ei ole viivytyksettä tavattavissa ja päätös edellyttää kuulemista, suoritetaan omistajan kirjallinen kuuleminen. Kuulemisen jälkeen asia ratkaistaan ja päätös lähetetään asianosaisille tiedoksi.

Kiireellisiä toimia vaativissa tilanteissa ei kuuleminen ole tarpeen. Jos mahdollista, pyritään näissäkin tilanteissa tarjoamaan omistajalle kuulemismahdollisuus puhelimitse.

11.9.2 Ilmoituksenvaraisten ja laajamittaisen toiminnan tarkastus

Ilmoituksenvaraiset toimijat Vantaalla ovat pääasiassa eläinkauppoja, talleja ja kenneleitä. Toimijoille pyritään tekemään eläinsuojelulain mukainen tarkastus vuosittain ja näitä tarkastuksia tehdään sekä ennalta sovittuina, että ennalta ilmoittamatta.

Ilmoituksenvaraisten kohteiden määrät on listattu resurssitarveliitteessä.

Eläinkaupoille on oma tarkastuslomakkeensa. Lomakkeen avulla saadaan kaikille eläinkaupoille samat yksityiskohdat huomioiva tarkastus.

Tallitarkastuksella käytetään apuna Eviran hevosille tarkoitettua tarkastuslomaketta ja ilmoituksenvaraisen kenneltoiminnan tarkastuksilla käytetään tavanomaista eläinsuojelutarkastuslomaketta.

Jos tarkastuksella todetaan toimijan hoitavan asiat hyvin, voidaan tarkastustiheyttä harventaa vuosittain tehtävästä tarkastuksesta.

Jos tarkastuksen yhteydessä havaitaan lainsäädännön vastaisuuksia, kuullaan yrityksen edustajaa annettavasta määräyksestä ja määräajasta tarkastuksen yhteydessä. Määräysten noudattaminen valvotaan uusintatarkastuksella.

11.9.3 Epäkohtailmoitukset tukivalvontaan

Jos tuotantotiloihin kohdistuvilla tarkastuksilla havaitaan EU:n maataloustukiin vaikuttavia puutteita, ilmoitetaan havainnot aluehallintovirastoon viipymättä. Ilmoituksen mukana toimitetaan kopio tarkastuspöytäkirjasta.

11.9.4 Määräysten seuranta

Eläinsuojelulain nojalla annettujen määräysten noudattamista valvotaan uusintatarkastusten sekä asiakirjojen avulla. Esimerkiksi siivottavaksi määrätyt eläintenpitotilat tarkastetaan uudelleen määrääjän kuluttua. Eläinlääkärikäyntejä koskeva määräys kontrolloidaan pyytämällä määräämään mennessä todistusta eläinlääkärikäynnistä postitse. Eläinten kovakouraisen kohtelun kieltävien määräysten jälkivalvonta on haasteellista, koska uusintatarkastuksella ei voida havaita merkkejä määräyksen noudattamisesta tai noudattamatta jättämisestä. Jos samasta tapauksesta saadaan uusia eläinsuojeluilmoituksia, välitetään tiedot poliisille. Edellä mainittu koskee myös liikuntatarpeen tyydyttämistä koskevia määräyksiä.

Jos määräystä ei ole noudatettu, voidaan määräys uusiksi tai siirtää asia Aluehallintovirastoon uhkasakon valmisteluun.

11.9.5 Yhteistyötahot

Eläinsuojeluasioissa yhteistyötä tehdään viikoittain Viikin Löytöeläintalon kanssa. Löytöeläintalolla järjestetään tilapäistä hoitoa kiireellisille eläinsuojelutapauksille.

Poliisin kanssa tehdään yhteistyötä esitutkintaan liittyen yhteisillä tarkastuksilla, sekä poliisin löytöeläintalolle tuomien eläinten jatkokäsittelyyn liittyen. Tarkastuspöytäkirjat, joissa todetaan eläinsuojelusäädöksiä rikotun, toimitetaan poliisille säännöllisin väliajoin. Erityisen törkeistä tapauksista laaditaan erilliset esitutkintapyynnöt. Todistajan ominaisuudessa eläinlääkärit osallistuvat poliisin kuulusteluihin esitutkintavaiheessa sekä syyttäjän kutsumana todistajana oikeudessa.

Etelä-Suomen Aluehallintovirastoon lähetetään tarkastuspöytäkirjojen kopiot. Lisäksi AVI:sta saadaan neuvontaa sekä apua pitkäaikaisten eläinsuojeluongelmien käsittelyssä.

11.10 Eläinten lääkinnän valvonta

Lääkitsemisen valvontaan liittyvät tehtävät Vantaalla nousevat ajankohtaisiksi lähinnä vierasainevalvontanäytepyyntöjen yhteydessä. Toinen hyvin harvinainen mahdollisuus on meijerissä tai teurastamossa havaittu lääkejäämä, joka johtaa tilan lääkekirjanpidon tarkastukseen.

Vantaalaiset tuotantotilat eivät ole solmineet terveydenhuoltopalvelusopimuksia kaupungineläinlääkäreiden kanssa. Tuotantotilojen lääkekirjanpidon tarkastukset kuuluvat aluehallintoviraston vastuulle, joka tarvittaessa määrää kunnan virkaeläinlääkärin tekemään lääkekirjanpidon tarkastuksen.

11.11 Laatu

Kaupungineläinlääkärin vastaanoton toiminnasta on tehty asiakastyytyväisyyskysely muutamien vuosien välein. Viimeisin asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu marraskuussa 2012. Palvelua on pyritty kehittämään saadun palautteen perusteella.

11.11.1 Valitusten käsittely

Toimialan johtosäännön mukaan eläinlääkintätyöhön liittyvien valitusten käsittely on delegoitu 1. kaupungineläinlääkärille.

Eläinlääkintähuoltoon liittyviä valituksia tulee pääosin eläinsuojelutarkastusten suorittamisesta sekä saatuun kliiniseen eläinlääkäripalveluun liittyen. Valitukset ohjataan 1. kaupungineläinlääkärille, joka selvittää asian asianomaisten kannat ja vastaa valittajalle.

Jos kyseessä on potilaan hoitoon liittyvä valitus, eikä asiakas tyydy 1. kaupungineläinlääkäriin päätökseen, ohjataan asiakasta ottamaan yhteyttä eläinlääkintävahinkojen arviolautakuntaan. Joissakin valitustapauksissa voidaan asiakasta neuvoa olemaan yhteydessä aluehallintovirastoon.

Kunta korvaa vahingonkorvauslain mukaisesti mahdolliset työntekijän virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuneet vahingot.

11.12 Raportointi

Eläinlääkintähuollon käytön määrä raportoidaan vuosittain ympäristölautakunnalle määräysten mukaisesti.

Eläinten terveydenhoitoon liittyvien sairaskäyntien määrä tuotantoeläimillä saadaan tarvittaessa Porvoon kaupungilta. Vastaanottokäyntejä ei tällä hetkellä eritellä päivystystapauksiin ja virka-aikana käyneisiin potilaisiin, vaan raportoidaan potilaiden kokonaismäärä. Uusi potilasohjelmisto saattaa tuoda asiaan muutoksen. Porvoon alueelle raportoidaan kuukausittain alueelta päivystysaikana Vantaalle tulleiden potilaiden määrä.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvien tarkastusten, käyntien ja päätösten määrät lasketaan Tarkastaja – ohjelmaan tehdyistä kirjauksista.

Eläinlääkintähuoltoon liittyvät tarkastuspöytäkirjat sekä muut asiakirjat toimitetaan määräaikojen puitteissa muille viranomaisille. Yhteistyötahoja ovat mm. Evira, aluehallintovirasto sekä poliisi.

11.13 Eläinlääkintähuollon resurssitarvekartoitus

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue

Vantaan kaupunki

1. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

1.1. Tuotantotilojen määrä	Kpl		Kpl
1.1.1. Nautatilat		1.1.6.3. Kalkkunakasvattamot	0
1.1.1.1. Lypsykarjatilat	1	1.1.6.4. Siitoskasvattamot	0
1.1.1.2. Lihanautatilat	0	1.1.6.5. Muut siipikarjayksiköt	0
1.1.1.3. Emolehmätilat	0	1.1.7. Vesiviljelylaitokset	0
1.1.2. Sikatilat	0	1.1.7.1. Ruokakalalaitokset	0
1.1.2.1. Lihasikalat	0	1.1.7.2. Poikastuotantolaitokset	0
1.1.2.2. Emakkosikalat	0	1.1.7.3. Luonnonravintolammikot	0
1.1.3. Lammastilat	2	1.1.7.4. Muut laitokset	1
1.1.4. Vuohitilat	0	1.1.8. Turkistarhat	0
1.1.5. Hevostilat	42	1.1.9. Tarhatun riistan toimintayksiköt	0
1.1.6. Siipikarjatilat	0	1.1.10. Mehiläistarhat	51
1.1.6.1. Munintakanalat	0	1.1.11. Muut tuotantoeläinyksiköt	0
1.1.6.2. Broilerkasvattamot	0		

1.2. Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
1.2.1. Naudat		1.2.2.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
1.2.1.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	1	1.2.2.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista sikatiloista	0 %
1.2.1.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0	1.2.3. Siipikarja	
1.2.1.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista nautatiloista	100	1.2.3.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0
1.2.2. Siat		1.2.3.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
1.2.2.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0	1.2.3.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista siipikarjatiloista	0 %

1.3. Tuotantoeläinten määrä	Kpl		Kpl
1.3.1. Naudat	90	1.3.6. Siipikarja	0
1.3.2. Siat	0	1.3.7. Turkiseläimet	0
1.3.3. Lampaat	123	1.3.8. Tarhattu riista	0
1.3.4. Vuohet	7	1.3.9. Porot	0
1.3.5. Hevoset	n. 400	1.3.10. Muut tuotantoeläimet	0

1.4. Väestömäärä	Kpl
1.4.1. Lemmikkieläinten määrä (arvio 1/8 asukasta)	25 000

1.5. Alueen pinta-ala km2
238

1.6. Yksityinen palvelutarjonta	Htv arvio		Htv
1.6.1. Hyötyeläinpraktiikassa	3	1.6.2. Muussa praktiikassa	arv. 25

2. VALVONTA

2.1. Eläinten terveyden valvonta			
Resurssitarpeeseen huomioidaan myös kohdat 1.1./1.3./1.4./1.5.			

2.1.1. Terveysvalvontaohjelmiin kuuluvat tilat	Kpl		Kpl
2.1.1.1. Maedi-Visna	1	2.1.1.4. Kanojen salmonellavalvontaohjelma	0
2.1.1.2. Scrapie	1	2.1.1.5. Peuratarhojen terveystarkkailuohjelma	0
2.1.1.3. Broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvontaohjelma	0	2.1.1.6. Vesiviljelyeläinten terveystarkkailukohteet	0

2.1.4. Sivutuotevalvonta	Kpl		Kpl
2.1.4.1. Haaskat	0	2.1.4.2. Sivutuotealan laitokset (ks. valvontaohjelma)	0
2.1.4.1.1. Haaskan pitäjäksi ilmoittautuneet toimijat	0	2.1.4.3. Hautaamisilmoitukset/v	0
2.1.4.1.2. Ilmoitetut haaskat/v	0		

2.2. Eläinten hyvinvoinnin valvonta			
Resurssitarpeeseen huomioidaan myös kohdat 1.1./1.3./1.4./1.5.			

2.2.1. Ilmoituksenvaraiset kohteet	Kpl		Kpl
2.2.1.1. Kennelit	6	2.2.1.5. Eläinkaupat	8
2.2.1.2. Hevostallit	17	2.2.1.6. Eläinhoitolat	1
2.2.1.3. Riistanhoidolliset tarhat	0	2.2.1.7. Muut	0
2.2.1.4. Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	0		

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

Eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinten terveyden valvonta	0,4	Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	0,2
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	0,8	Muut tehtävät	0,3
Tuotantoeläinten terveydenhuolto	0	Eläinlääkäriresurssit yhteensä	4,20
Muut eläinlääkäripalvelut	0,6		
Elintarvikevalvonta*	1,9		

Muut kuin eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinhoitajat/avustajat	1	Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	0
Välinehuolto, siivous ym.	0,3	Muut tehtävät	0
Sihteeri-/toimistopalvelut	0,1	Muut kuin eläinlääkäriresurssit yhteensä	1,40

1 htv = 220 htp

* Elintarvikevalvonta sisältää:

- maidontuotantotilojen tuotantohygieeniset tarkastukset
- teurastamoiden ja leikkaamojen valvonta ja lihantarkastus
- riistanlihan tarkastus
- munapakkaamojen valvonta
- muut elintarvikevalvontaan liittyvät tehtävät

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 30 pv

Tässä kokouksessa tehtyihin päätöksiin, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan ympäristölautakunnalle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan ympäristölautakunnan osoite:
Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10.1

Päätöksistä §:t 1, 3 ja 4 , jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

10.2.

Päätöksistä §:t, 2, 5, 7-14 ei hallintolainkäyttölain 5 §:n mukaan saa tehdä hallintovalitusta, koska ne eivät sisällä sellaista toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.